

odborný časopis

sociální služby

cena: 50 Kč / 2,3 €

Inspektoři
v gerontoobleku

Nařízení
o ochraně osobních
údajů

Sociální terapie rodin

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky
www.apsscr.cz • www.socialnisluzby.eu

ročník: XIX.
duben 2017

Dopřejte svým klientům klidný spánek

Díky prodyšným super absorpčním plenkovým kalhotkám **MoliCare Premium**

Super absorpční zalepovací kalhotky **MoliCare Premium Maxi**

Pomáhají udržovat pokožku zdravou

- prodyšný materiál minimalizuje zapaření pokožky
- vyvážené pH 5,5 nedráždí pokožku
- antibakteriální povrch eliminuje bakterie

Extra savé

- rychle absorbují moč i zápach až po dobu 12 hodin

Snadná manipulace

- díky lepítkům na suchý zip s opakovaným zalepováním kdekoliv na plence

super savé

Pro další informace volejte na bezplatnou linku **800 100 333** nebo kontaktujte svého obchodního zástupce HARTMANN.

O krok dál
pro zdraví

Odborný časopis Sociální služby
Měsíčník vydávaný Asociací poskytovatelů
sociálních služeb ČR

Adresa: Vančurova 2904, 390 01 Tábor
Tel./fax: +420 381 213 332
www.socialnisluzby.eu, www.apsscr.cz
www.facebook.com/Socialnisluzby
IČO 604 458 31

Ročník: 19

Číslo: 4/2017 DUBEN

Cena: 50 Kč / 2,3 € (cena letních dvojčísel: 69 Kč / 3 €)

Roční předplatné: 538 Kč / 24,4 €

Objednávky: www.send.cz („Časopisy odborné“).

Členové APSS ČR objednávají časopis písemně,
e-mailem nebo telefonicky na adrese vydavatele
nebo redakce, případně na www.socialnisluzby.eu.

Vychází: V Táboře 10x ročně, 20. den v měsíci,
resp. nejbližší následující pracovní den

Redakce:

Šéfredaktorka: Mgr. Veronika Hotová

sefredaktor@apsscr.cz

+420 607 056 221

Zástupkyně šéfredaktorka: Ing. Kateřina Endrštová

redakce@apsscr.cz

+420 725 345 575

Jazyková korektura:

české texty: Mgr. Tamara Kajznerová a redakce

APSS SR: Mgr. Juliana Hanzová

ZPSS v SR: Mgr. Mária Grigová

Redakční rada:

Mgr. Petr Brázda

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA

JUDr. Vladimír Hort

Mgr. Veronika Hotová

Ing. Renata Kainráthová

Ing. Daniela Lusková, MPA

Mgr. Alena Sakařová

Mgr. Bc. Andrea Tajanovská, DiS.

Mgr. Jan Vrbický

Grafické zpracování a tisk:

RUDI, a. s., Komenského 1839, 390 02 Tábor

Distribuce:

SEND Předplatné, s. r. o., Ve Žlíbku 1800/77,

hala A3, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice,

www.send.cz, tel.: 225 985 225, GSM: 777 333 370,

fax: 225 341 425, e-mail: send@send.cz,

SMS: 605 202 115

Objednávky a distribuce na Slovensku:

MAGNET PRESS, SLOVAKIA, s. r. o.

P. O. Box 169, 830 00 Bratislava, Slovensko

Tel.: 00421/2/67201931-33 predplatne

e-mail: predplatne@press.sk, www.press.sk

Fotografie a ilustrace:

Není-li uvedeno jinak:

Fotky & Foto a archivy autorů příspěvků

Foto na titulní straně:

Fotky & Foto

Elektronická verze časopisu:

www.alza.cz

Příspěvky a inzerce:

Příspěvky mohou být redakčně upravovány a kráceny.

Inzerci, PR články a příspěvky do rubrik Stríčky

z domova a Pro inspiraci přijímá zástupkyně šéfredaktorka.

Za obsah inzerce a PR článků odpovídá zadavatel.

Přetiskování krátkých úryvků článků je možné pouze

s uvedením názvu, jména autora článku, ročníku,

čísla a strany. Přetiskování celých článků či jejich částí

přesahujících jeden odstavec je možné pouze se svolením

redakce. Uzávěrka je vždy 15. dne předchozího měsíce.

Další pokyny naleznete na www.socialnisluzby.eu.

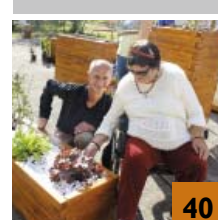
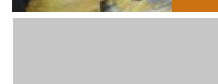
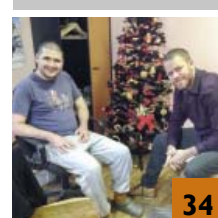
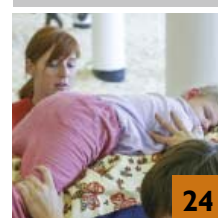
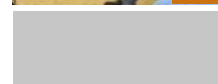
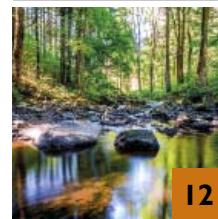
Registrace:

Povoleno rozhodnutím MK ČR E 11018

ISSN 1803-7348

Z obsahu čísla:

- Ze života sekcí 5
- Aktuální nabídka seminářů Institutu vzdělávání APSS ČR na 1. pololetí 2017 6
- Aktuality APSS ČR 8
- Představujeme radní pro oblast sociálních služeb v krajích: Kraj Vysočina, Ústecký kraj 12
- Seriál: Putování za sociálními službami: Denní stacionář Domovinka a Pečovatelská služba G-centra Tábor 14
- Reportáž v gerontoobletku: Zkušenost, která zasahuje člověka svojí intenzitou, je tím pravým prožitkem 17
- Time management v sociálních službách, 3. díl 18
- APSS SR: Financovanie sociálnych služieb v každodennej realite 21
- Terapie: Sociální terapie rodin, 1. díl 22
- Co je canisterapie aneb Co se do seriálu nevešlo, 4. díl 24
- Poradenství: Poradce pro lidi s demencí jako koordinátor péče? 27
- Řízení: Obecné nařízení o ochraně osobních údajů v EU 28
- Recenze: Motivační prvky při práci se seniory 31
- Rozhovor: Krátké povídání o životě s autismem 34
- Zařízení certifikovaná Značkou kvality 37
- Veřejný ochránce práv: Důchody v agendě veřejné ochránkyně práv 38
- ZPSS v SR: Příklady dobrovolnictva v „NITRAVA“, Zariadenie sociálnych služieb Nitra 40
- Stríčky z domova 42

MURPHYHO ZÁKONY

*Udělat cokoli
blbuvzdorným je
nemožné, protože
blbci jsou ohromně
vynalézaví.*

ÚVODNÍK VICEPREZIDENTKY

Vážené kolegyně, kolegové a čtenáři,

jako každý březen jsem se vrátila z pobytu na horách s monolyžaři, lyžaři i bobaři. Jezdíme do Krkonoš, do hotelu, lyžujeme s ostatními na sjezdovkách, na „sváču“ chodíme do skibaru, na svah jezdíme skibusem... Na horách nejsme ani se sociální službou, ani se školou, ale s volnočasovými aktivitami naší o. p. s.

Celý týden jsem přemýšlela, v čem jsme diskriminující, v čem těm našim dětem s postižením ubližujeme... Všichni si to užívali a na konci se už těšili na příští rok.

Dovolím si totiž tentokrát zabrousit do školství, ale ono to s tím naším „sociálem“ v podstatě hodně souvisí. Než jsme jeli na hory, tak se z naší běžné školy stala kvůli jedné vyhlášce, která bude opět novelizována, škola tzv. dle § 16 školského zákona, protože máme třídy jen speciální, nikoli běžné. V tu chvíli jsme se dle EU stali školou diskriminující, nemůžeme žádat v některých programech o finance, jsme omezeni v podpůrných pedagogických opatřeních, šablonách atd. Zkrátka a dobře, dle mého názoru, likvidace skvělého českého speciálního školství zamezením přístupu k vícezdrojovému financování... A zákon zůstane neposkvrněn.

Více než kdy jindy jsem ráda, že máme registrovanou sociální službu Osobní asistence, která nám do budoucna, v případě ohrožení, umožní zachovat pro naše děti a žáky MŠ a ZŠ individuální přístup, dostupnost vzdělání a sociálních kontaktů.

Obávám se, že přijde doba, kdy díky tomu, že se budeme chtít stále někomu podobat a od někoho se poučit, ztratíme sami sebe a svou identitu, kterou naši předci dlouho budovali a bojovali za ni. Přestaneme mít vlastní cíle a vize, protože se nebudou podobat něčemu diktátu a budeme se bát ohlédnout, abychom neviděli, že ničíme něco, co bylo na vysoké úrovni, odbornosti a odpovídalo naší kultuře. Že ničíme práci a úsilí předchozích generací jen pro almužnu od někoho a zalíbení se někomu, koho ani neznáme a on nezná nás. A nechceme slyšet rady moudřejších, ať to neděláme. Výrok hluchoslepe Američanky Helen Kellerové „Hluchota odděluje člověka od lidí, zatímco slepota odděluje postiženého člověka od věcí“ má, dle mého názoru, mnohem hlubší význam!

Mgr. Irena Lintnerová, viceprezidentka
pro ambulantní služby APSS ČR

EDITORIAL

Milí čtenáři,

čas letí jako splašený a za sebou již máme necelé čtyři měsíce roku 2017. Tento rok je plný zajímavých akcí, zásadních změn a novinek ze světa sociálních služeb. Jednou z nejdůležitějších událostí je samozřejmě přijetí novely zákona o sociálních službách vládou (účinnost zákona je plánována od 1. ledna 2018).

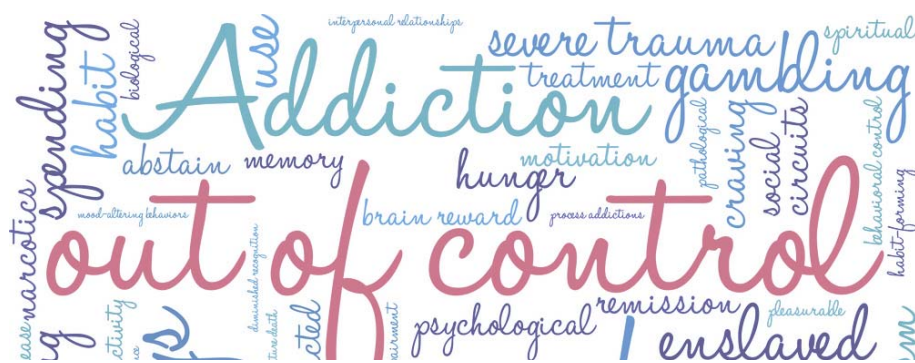
Tomuto tématu se budeme podrobně věnovat v následujících číslech časopisu, kde představíme novinky a změny. Na tyto změny v zákoně totiž čekali nejen poskytovatelé sociálních služeb více než 10 let. Jednou z těchto zásadních je např. navýšení příspěvku na péči ve IV. stupni z 13 200 Kč na 19 200 Kč, ale i legislativní ukotvení hospiců právě doplněním do zákona o sociálních službách.

Na konci května se v Mikulově uskuteční velká dvoudenní mezinárodní konference Sociální služby nejen v Evropě, na které vystoupí například i zástupci Turecka či Indie. Setkávání zástupců poskytovatelů sociálních služeb z různých zemí je velmi důležité pro sdílení společných problémů, ale hlavně dobré praxe a inspirace. To se potvrdilo i 1. dubna v Bratislavě, kde proběhlo Generální shromáždění Evropské asociace poskytovatelů dlouhodobé péče o seniory E.D.E., o kterém Vás budeme informovat v květnovém čísle. V září v polské Toruni se pak bude konat největší evropská událost, a to 15. kongres E.D.E. a 20. mezinárodní konference dlouhodobé péče. Je nám ctí, že u všech těchto událostí můžeme být, zprostředkovat Vám tak ty nejzásadnější informace a potvrdit, že setkávání na mezinárodní úrovni má obrovský smysl.

V dubnovém čísle Sociálních služeb Vám přinášíme poslední díl seriálu o canisterapii, ale např. i informaci o tzv. obecném nařízení o ochraně osobních údajů, které přijaly Evropský parlament a Rada EU a které nabyde účinnosti 25. 5. 2018. Nová pravidla budou platit pro všechny subjekty, které zpracovávají osobní údaje občanů EU – tedy včetně poskytovatelů sociálních služeb. Zajímavým je i rozhovor Hynka Jůna a autisty Martina nejen o životě s autismem v pobytové sociální službě, kterých je u nás zoufale málo. Přejeme Vám tedy z redakce pohodové počtení a mnoho optimismu.

S přáním krásných jarních dní
Mgr. Veronika Hotová,
šéfredaktorka

Sekce adiktologických služeb

■ **Text: Michal Němec,**

předseda sekce adiktologických služeb
APSS ČR

- Po dlouhotrvajících jednáních s Ministerstvem zdravotnictví se nám podařilo vyjednat několik změn ve formalitách administrativního zpracování dotací, které by měly zjednodušit koordinaci vícezdrojového financování uvnitř služeb. Věříme, že naše jednání se odrazí také na termínech doručení rozhodnutí a výplatě dotace.
- Účastníme se jednání zástupců zastřešujících organizací a delegovali jsme členy do odborné pracovní skupiny v rámci systémového projektu Odboru protidrogové politiky Úřadu vlády ČR „Systémová podpora rozvoje adiktologických služeb

v rámci integrované protidrogové politiky“, reg. č.: CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_03/0/0003035, který je realizován od 1. 9. 2016 do 31. 8. 2021. Projekt je podpořen z finančních prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost.

- Společně s dalšími sekcemi sdružujícími služby sociální prevence chystáme společnou odbornou konferenci. Konference se bude konat 8. 6. 2017 v Praze. V rámci konference také proběhne jednání sekce adiktologických služeb APSS ČR s prezentací dosavadní činnosti a sběrem návrhů na další aktivity sekce.
- Vládou byl schválen návrh zákona o sociálním bydlení, který bude nyní projednáván v Parlamentu České republiky.

Plán odborných konferencí APSS ČR 1. pololetí 2017

**Konference Profesního svazu
zdravotnických pracovníků APSS,**
25. 4. 2017, Praha

**Sociální služby v roce 2017
v Královéhradeckém kraji,**
27. 4. 2017, Hradec Králové

**Konference Profesního svazu
sociálních pracovníků APSS,**
28. 4. 2017, Praha

**Sociální služby nejen v Evropě,
mezinárodní konference,**
30.–31. 5. 2017, Mikulov

Kvalita sociálních služeb v ČR,
6. 6. 2017, Praha

**Konference služeb
sociální prevence,**
8. 6. 2017, Praha

*Bližší informace najdete na www.apsscr.cz,
menu „Konference & Kongresy & Semináře“*

Členové APSS ČR k 5. 4. 2017:
1037 organizací,
2356 registrovaných služeb

Sociální služby
nejen v Evropě
2017

Dvoudenní mezinárodní konference

Sociální služby nejen v Evropě

30.–31. 5. 2017, Hotel Galant Mikulov

*Konference se koná pod záštitou JUDr. Bohumila Šimka, hejtmána Jihomoravského kraje,
a Mgr. Marka Šlapala, náměstka hejtmána Jihomoravského kraje pro oblast sociálních věcí a zdravotnictví.*

Z programu:

- Dlouhodobá péče v evropských zemích
- Sociální služby pro seniory a OZP v Nizozemsku
- Péče o seniory v Indii
- Sociální služby v Chorvatsku
- Systém sociálních služeb v Austrálii
- Péče o seniory v Turecku
- Co chybí sociálním službám na Slovensku
- Galavečer – raut / cimbálová muzika / ochutnávka vín

Bližší informace a přihlášení na www.apsscr.cz, menu „Konference & Kongresy & Semináře“

www.ledaxcr.cz

Generálním
sponzorem konference je společnost
HARTMANN RICO a. s.

Institut vzdělávání APSS ČR

Společně za vzděláváním!

AKTUÁLNÍ NABÍDKA SEMINÁŘŮ INSTITUTU VZDĚLÁVÁNÍ APSS ČR NA 1. POLOLETÍ 2017

Brno

Datum	Název semináře	Lektor
20. 4.	Pokojná smrt – akceptace a základy komunikace	Mgr. David Šourek
25. 4.	Motivace versus manipulace klienta sociálních služeb	Mgr. Lubomír Pelech
26. 4.	Nové nařízení o ochraně osobních údajů	Ing. Michal Karvánek, Mgr. Stanislav Klika
11. 5.	Jak lépe komunikovat v pomáhajících profesích	Mgr. Tomáš Ergens
12. 5.	Poskytování sociální služby a výkon veřejného opatrovnictví	Mgr. Petr Mach
18. 5.	Demence v obrazech	Mgr. Andrea Tajanovská
22. 5.	Mozkový jogging – trénink paměti	MgA. Bc. Lenka Čurdová
25. 5.	Aktivizace uživatelů sociálních služeb	Mgr. Lubomír Pelech
1. 6.	Kufr plný vzpomínek – vzpomínkové aktivity pro seniory	Mgr. Andrea Tajanovská
6. 6.	Sociální práce s agresivním klientem	Mgr. Lubomír Pelech

Ostrava

Datum	Název semináře	Lektor
20. 4.	Financování organizací ÚSC v souladu s pravidly veřejné podpory	Mgr. Miloslav Kvapil
24. 4.	Kufr plný vzpomínek – vzpomínkové aktivity pro seniory	Mgr. Andrea Tajanovská
25. 4.	Proměny stáří a gerontoobek	Mgr. Andrea Tajanovská
27. 4.	Etika v obrazech ve službách sociální péče	Mgr. Andrea Tajanovská
15. 5.	Konflikt a jeho řešení	Mgr. Petra Kluzová
16. 5.	Preterapie – úvod do problematiky	Mgr. Markéta Vaculová
22. 5.	Aktivizace uživatelů sociálních služeb	Mgr. Markéta Vaculová

Tábor

Datum	Název semináře	Lektor
28. 4.	Jak se bránit nátlakovým metodám	Mgr. Bc. Jaroslava Chaloupková
16. 5.	Inspekce kvality sociálních služeb	JUDr. Eduard Kaplan
17. 5.	Mozkový jogging – trénink paměti	PhDr. Zuzana Pavlíková
19. 5.	Demence v obrazech	Mgr. Andrea Tajanovská
23. 5.	Základní krizová intervence	Mgr. Kristýna Farkašová
2. 6.	Komunikace v obtížných situacích	Mgr. Bc. Jaroslava Chaloupková
5. 6.	Proměny stáří a gerontoobek	MgA. Lenka Čurdová

Praha 9 – SSSMČ

Datum	Název semináře	Lektor
15. 5.	Aktivizace uživatelů sociálních služeb	MgA. Bc. Lenka Čurdová
19. 5.	Validace podle Naomi Feilové	Mgr. Renáta Nentvichová

Praha 5 – Palata

Datum	Název semináře	Lektor
24. 4.	Inspekce kvality sociálních služeb	JUDr. Eduard Kaplan
26. 4.	Preterapie – úvod do problematiky	Mgr. Markéta Vaculová
27. 4.	Sociální práce s agresivním klientem	PaedDr. Vladimír Šik
2. 5.	Změny v odbornosti 913 pro rok 2017 a dále	M. Horesh, Bc. I. Boháčková
5. 5.	Práce s riziky při poskytování sociálních služeb	Bc. Jan Srový
15. 5.	Individuální plánování se zaměřením na pečovatelské služby	Mgr. Marcela Hauke
16. 5.	Žena jako manažerka v sociálních službách	Ing. Daniela Lusková
17. 5.	Práce s emocemi	PaedDr. Vladimír Šik
19. 5.	Poskytování sociální služby a výkon veřejného opatrovnictví	Mgr. Petr Mach
25. 5.	Rosteme díky zvládnutému marketingu	Mgr. Andrea Tajanovská
5. 6.	Náměty pro tvorbu individuálních plánů uživatelů	Mgr. Michaela Veselá
28. 6.	Žena jako manažerka v sociálních službách	Ing. Daniela Lusková

České Budějovice

Datum	Název semináře	Lektor
20. 4.	Mozkový jogging – trénink paměti	PhDr. Zuzana Pavlíková

Bližší informace najdete na www.institutvzdelavani.cz.

Kontakt: Mgr. Magda Dohnalová, manažerka vzdělávání, mobil: +420 724 940 126, e-mail: institut@apsscr.cz
Anna Březinová, DiS., administrativní, mobil: +420 607 056 211, e-mail: administrativa@apsscr.cz

SEMINÁŘ

ZÁKLADY PRVNÍ POMOCI

akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí,
č. 2016/0564-PC/SP/VP/PP

APSS ČR nabízí akreditovaný kurz

ZÁKLADY PRVNÍ POMOCI

v rozsahu 6 hodin

Objednejte si seminář
pro svoji organizaci.

V tréninku praktických dovedností jsou pod vedením lektorů využity figuríny a trenažéry s možností elektronické kontroly kvality a efektivity KPR a jejího vyhodnocení.

Instruktory kurzu první pomoci jsou profesionální záchranáři s dlouholetými pracovními zkušenostmi.

Pořádáme ve spolupráci s RZP Academy, s. r. o.

www.institutvzdelavani.cz
Kontakt: Mgr. Magda Dohnalová,
institut@apsscr.cz, tel.: 724 940 126

„Tančím tak rychle, jak dokážu“ aneb 6. ples Domova se zvláštním režimem Krásná Lípa

Dne 4. března 2017 se v Domě kultury Střelnice Rumburk konal již tradiční ples pro handicapované s názvem „Tančím tak rychle, jak dokážu“. Ples pořádal Domov se zvláštním režimem Krásná Lípa ve spolupráci s městem Rumburk a za přispění Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR.

■ **Text: Zaměstnanci Domova se zvláštním režimem Krásná Lípa**
Redakční úprava: Ing. Kateřina Endrštová
Foto: Archiv Domova

Záštitu převzali ministryně práce a sociálních věcí Mgr. Michaela Marksová, ředitel odboru sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení Mgr. David Pospíšil a za Magistrát hlavního města Prahy zastupitel a radní Daniel Hodek. K realizaci plesu dále přispěli Mgr. Tomáš Ján a Jožka Zeman.

Ples je velmi oblíbenou akcí, jejíž úroveň od roku stoupá a vtahuje stále větší okruh lidí. Našeho plesu se zúčastnily různé organizace působící v sociálních službách v různých krajích, uživatelé sociálních služeb, pracovníci sociálních služeb, ale i širší veřejnost, která tuto společenskou akci hodnotí jako velmi zajímavou.

Jen my organizátoři však víme, co tanečnímu večeru předchází. Máme tím na mysli dlouhou a důkladnou přípravu a organizaci, aby bylo vše perfektní, všichni se dob-

ře bavili, odcházeli s nevšedními zážitky a v očekávání se těšili na ples další. Je zapotřebí zabezpečit nejen program, ale i pohodu a zdravotní péči pro handicapované návštěvníky. Letošní rok jsme si dali velmi záležet na pořízení darů pro účastníky, vše bylo zorganizováno formou výherních lístků a nejhodnotnější výhry byly losovány na pódiu.

Na ples přišlo na 400 lidí z různých zařízení poskytujících sociální služby. Po celou dobu vládla příjemná atmosféra, návštěvníci se bavili a alespoň na chvíli zapomněli na starosti běžného života. Během večera neexistovala žádná bariéra mezi lidmi žijícími s handicapem a lidmi bez handicapu. Uživatelé do kulturního domu sice doprovázeli zaměstnanci různých zařízení, ale nepřicházeli jen proto, aby si odpracovali svou směnu, přišli se společně bavit s lidmi, se kterými každodenně spolupracují.

Ples zahájily členky Prezidia APSS ČR,

ředitelka Domova se zvláštním režimem Krásná Lípa Mgr. Miluše Havlíčková a ředitelka Domova u Biřičky z Hradce Králové Ing. Daniela Lusková. Celým programem plesového odpoledne a večera nás provázela moderátorka Slávek Boura. Vystoupili Davide Mattioli, Jiří Helekal, Kamil Emanuel Gott a hostující člen kapely Děda Mládek Illegal Band Ivan Fudor. K tanci a poslechu hrála „hudba všech žánrů“ U-Style a DJ Petr Hrdlička.

Velké poděkování patří Střední lesnické škole a SOŠ Šluknov: třídnímu učiteli 3. ročníku oboru Bezpečnostně právní činnost Bc. Jiřímu Svobodovi a jeho žákům, kteří zajišťovali bezpečnost a pořádek na našem plesu. Děkujeme také VOŠ, SPŠ a SOŠ služeb a cestovního ruchu Varnsdorf a jejím žákům za přípravu občerstvení a obsluhu.

Letošní ples sociálních služeb je sice za námi, ale už se všichni těšíme na ten příští v roce 2018.

SENI CUP podvanácté!

Fotbalový turnaj SENI CUP týmů reprezentujících různá zařízení sociální péče letos proběhne už podvanácté. Turnaj se postupně stal vynikajícím příkladem toho, že sport – v tomto případě fotbal – je pro hendikepované amatérské sportovce neocenitelným zdrojem zábavy a uspokojení. Pohled na nadšené hráče, kteří se s neuvěřitelným nasazením vrhají do každého souboje a radují se z každé povedené přihrávky či gólu, je výmluvným důkazem užitečnosti této akce.

Turnaj SENI CUP se odehrává tradičně na hřišti Slovanu Havlíčkův Brod, tentokrát ve středu 24. května. Slavnostním výkopem jej zahájí starosta Jan Tecl kolem desáté hodiny.

Po bojích ve skupinách přijdou na řadu kolem druhé hodiny závěrečné boje a finále.

Hráče přijdou povzbudit tradiční patroni turnaje, fotbaloví internacionálové a bývalí hráči pražské Bohemky a Dukly Antonín Panenka a Ladislav Vízek.

„Na turnaji jsem byl loni poprvé a atmosféra turnaje, nadšení, radost i bojovnost prakticky

každého hráče mě opravdu nadchly. Proto jsem se rozhodl přijet letos, navíc se tam uvidím se svým dlouholetým kamarádem Tondou Panenkou, což je o důvod víc,“ svěřil se Ladislav Vízek, který si opět přibalil pečlivě vyčištěné kopačky.

O dobrou náladu se postará zpěvák Martin Maxa a pro vítězný tým je, stejně jako loni, připravena atraktivní hlavní cena – návštěva studií České televize, která navíc z turnaje přinese zpravodajství.

Záštitu nad letošním ročníkem převzala ministryně práce a sociálních věcí ČR Michaela Marksová.

Partneři:

Město Havlíčkův Brod, Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, Konto Bariéry, Nadace Charty 77, časopis Můžeš, Rezidenční péče a Receptář.

APSS ČR vyhláší 8. ročník výtvarné soutěže pro děti do 15 let **Šťastné stáří očima dětí**

**ŠŤASTNÉ STÁŘÍ
OČIMA DĚTÍ**

Letos nově vyhlášíme kategorii „Tvoříme společně“ určenou pro společná díla dětí a seniorů. Využijte této

příležitosti, naplánujte setkání dětí a seniorů ve vašem domově, nechte je společně tvořit a díla zašlete do naší soutěže. Ocenění autoři budou pozváni na slavnostní

vyhlášení vítězů do pražských Emauz dne 3. října 2017. **Uzávěrka zaslání prací je 30. června 2017. Bližší informace k soutěži na www.stastne-stari.cz.**

Profesní svaz zdravotnických pracovníků v sociálních službách APSS ČR

HLAVNÍ ČINNOSTI

PROFESNÍHO SVAZU JE:

- podpora a rozvoj jednotlivých odborností dané profese;
- bezplatné poskytování informací;
- výměna informací mezi členy svazu;
- poskytování vzdělávacích aktivit;
- vytváření platformy pro odbornou diskuzi;
- vydávání či distribuce odborných stanovisek a periodik ve vztahu k příslušnému oboru;
- zvyšování odborné a profesní úrovně všech činností zdravotnických pracovníků v sociálních službách.

HLAVNÍ VÝHODY ČLENSTVÍ

Pouze pro členy je dostupný Intranet, kde jsou pravidelně zveřejňovány důležité a užitečné informace (stanoviska ministerstev, krajských úřadů apod., informace

týkající se registrací, inspekcí, stanoviska zdravotních pojišťoven a další dokumenty). Součástí Intranetu je i modul Diskuze, kde je možné dozvědět se zkušenosti jiných zdravotnických pracovníků.

Máte-li dotaz z oblasti zdravotní, sociálně-právní či provozní, zašlete ho prostřednictvím Intranetu a Profesní svaz zajistí jeho zodpovězení.

MOŽNOST SLEV NA SEMINÁŘE, KURZY, PORADENSTVÍ AJ.

APSS ČR a Profesní svaz organizují školení, semináře, konference a kongresy, jejichž obsah odráží potřeby členů svazu. Členové mají zajištěn vstup na jednu odbornou konferenci v roce zdarma (účast je ohodnocena 4 kreditními body). Členové mohou uplatnit až 50% slevu na produkty APSS (publikace apod.).

ODBORNÝ ČASOPIS

ZDRAVOTNICTVÍ A MEDICÍNA

Členové Profesního svazu mají v rámci členství zajištěnu distribuci tohoto odborného časopisu.

VÝHODY ČLENSTVÍ:

Zdarma

- časopis v ceně 299 Kč
- účast na odborné konferenci v ceně 1 000 Kč
- vesta (do vyčerpání zásob)

ZÁKLADNÍ ROČNÍ ČLENSKÝ POPLATEK

390 Kč/osoba

Více informací na webových stránkách <http://www.apsscr.cz/profesisvaz/> nebo na e-mailu: administrativa@apsscr.cz.

JE DŮLEŽITÉ SI VŠE PAMATOVAT? **NE.** DŮLEŽITÉ JE VĚDĚT, KDE HLEDAT.

Dnešní doba je opravdu rychlá a světem hýbou moderní technologie. Lidé mohou mít často pocit, že se ještě nesžili s jednou novinkou a už je na světě něco ještě lepšího a užitečnějšího. Na jednu stranu je to skvělé, protože tyto vychytávky nám šetří čím dál více času a přináší rád do běžných činností. Na druhou stranu může být obtížné držet krok a v neustálých změnách se orientovat.

Tento trend se samozřejmě nevyhýbá ani sociálním službám. Největší boom rozhodně nastal **hromadným zaváděním informačních systémů**. Dá se říci, že dnes již s nimi musí pracovat opravdu každý. A právě pro pracovníky v sociálních službách to může být dosti ožehavé téma. Často pracují na stejné pozici spoustu let nebo dokonce celý život a už si zvykli na určitý rytmus, možná i stereotyp. Na tom ale není vůbec nic špatného. Je potřeba si uvědomit, že jde o lidi s velmi náročným povoláním, nejen fyzicky, ale hlavně psychicky. Svoji práci často berou jako poslání a primárně

se chtějí starat o lidi, kteří jsou odkázáni na jejich pomoc. Byli zvyklí se na maximum věnovat klientům, vše zapsat, založit. Hotovo. Bez větších změn. Dnešní nároky se ovšem zvyšují. Podstatou jejich práce samozřejmě stále zůstává péče o lidi. K tomu ale přibyla nutnost umět pracovat s informačními systémy a vše správně zaznamenávat, **nejen dle nejnovějších legislativních předpisů, ale i trendů**. A to jsou obrovské výzvy - vzdát se svého rytmu, učit se nové postupy a často se vedle své „běžné“ práce teprve sžívat s počítačem. Všem, kteří si touto cestou prošli nebo prochází, patří obrovský obdiv a uznání.

Ale vlastně je to nikdy nekončící příběh. Moderní technologie jdou totiž mílovými kroky dopředu a sledování novinek a změn je neméně důležité jako samotné pochopení a zažití nového systému. Jak to všechno zvládat a přesto se nezahlcovat informacemi? Se zajímavým řešením přicházejí tvůrci nejrozšířenějšího informačního systému pro sociální služby Cygnus. Jde o webový portál www.cygnusakademie.cz.

Více ví produktový manažer systémů Cygnus, CYGNUS 2 a Orion a zároveň i autor myšlenky - **Martin Hošťák**.

Primárně jsme tvůrci informačních systémů, které jsou čistě technickou záležitostí. Naší myšlenkou a vizí je ale spíš formovat pro pracovníky v sociálních službách pomocníka nebo chcete-li takového virtuálního kolegu.

Martin Hošťák
Produktový manažer Cygnus
a tvůrce projektu Cygnus Akademie

Rozhodně nechceme, aby pracovníci vnímali naše systémy jako „nutné zlo“ a jakési tabulky, které musí vyplňovat pro nic za nic a ještě je to zdržuje. Naše systémy jim opravdu pomáhají a potvrzují to i reakce uživatelů. Je tady ale jedno velké „ALE“. Pracovníci nejdříve musí vše **pochopit, zažít si a jak se říká, se systémem se skamarádit**. Chápeme, že je to náročné a nikdo učený z nebe nespádl. A právě proto chceme naše uživatele v tomto stavu maximálně podpořit a vymysleli jsme projekt Cygnus Akademie.

O co jde?

Je to klasická webová stránka, kterou si může otevřít kdokoli a odkudkoli. Cílem je zde shromáždit co nejvíce zdrojů a informací, které jsou (nebo by mohly být) pro uživatele podstatné. Chceme tím maximálně eliminovat tápání a nerozhodnost, kde informaci hledat. V dnešní době totiž není vůbec důležité si vše pamatovat, ale hlavně **vědět, co je důležité a kde to hledat**. No a právě Cygnus Akademie je taková **online encyklopedie** pro pracovníky v sociálních službách.

Nyní se zaměřujeme hlavně na vzdělávání uživatelů, protože věříme, že je to základ a uživatelé po něm prahnou. Již několikrát se nám potvrdila jednoduchá rovnice. Čím více lidé programu rozumí, tím jsou v práci klidnější a spokojenější a logicky jim také zbývá víc času a energie na klienty. Portál Cygnus Akademie tedy vnímáme jako obrovskou příležitost, jak uživatele podpořit a pomoci jim v jejich cestě za větší **odborností a spokojeností**.

Už od podzimu zde běží online kurzy, které pomáhají uživatelům pochopit širší souvislosti a celkově se v systému **mnohem lépe orientovat**. Nikdo nemusí mít strach se do toho pustit. Naopak. Kurzy lze přerušovat, přetáčet, opakovat - jak je libo. Co vnímám jako důležité - videa jsou natáčena lidsky, s běžnou mluvou, bez zbytečně složitých

obratů. Nespornou výhodou je, že studovat lze odkudkoliv, takže šetříme spoustu času dojížděním. A ještě je to zadarmo. Nedávno jsme na portál Cygnus Akademie převedli také aktualizovaný seznam témat, míst a termínů školicích akcí. Takže právě tady hledejte aktuální informace a rovnou se i přihlašte. I když trendy jdou dopředu a v poslední době přece jen vyhrává online studium, osobní setkání mají určitě své výhody a rozhodně se nechystáme s nimi končit. Nejen, že se uvidíte s lektory, kterých se můžete zeptat na cokoli, co vám právě běží hlavou, ale potkáte se i s kolegy z jiných organizací, kteří možná mají podobné starosti jako vy. A **výměna osobních zkušeností**, navíc z očí do očí, je často k nezaplacení.

To bychom měli vzdělávání, které na portálu už plně funguje. Aktuálně pracujeme na přesunu **psaných a video návodů k programům**, které vyřeší většinu akutních otázek. A v dohledné době zde bude k dispozici také nejrychlejší možnost spojení s námi - **online chat**.

Co bych řekl na závěr? Možnosti jsou neomezené, plány velké, v každém případě se máte na co těšit. Rozhodně se vyplatí nový portál navštívit už dnes. Věřím, že každý si tady najde způsob, jak si alespoň o kousek **zjednodušit svůj život**.

CYGNUS AKADEMIE

Profík na Cygnus? **Bud'ete jím i vy!**

Profíci se ve své práci cítí klidně a jistě. Ví, co a jak mají dělat, takže se naplno věnují činnostem, které je baví a dávají smysl. Profíci jsou sami se sebou spokojeni a i díky tomu jsou inspirací pro ostatní.

Profík neví vše. Jen ví, kde hledat.

www.cygnusakademie.cz

Najdete zde

OBJEDNEJTE SE ONLINE

Školicí akce

Provede vás zkušený lektor, který zná vaše potřeby a bude připravený reagovat na vaše dotazy.

Online kurzy ZDARMA

Vzdělávat se můžete odkudkoliv a kdykoliv. Vyberte si online kurz a začněte studovat hned.

Připravujeme

Online chat

Nejrychlejší způsob, jak se s námi spojit.

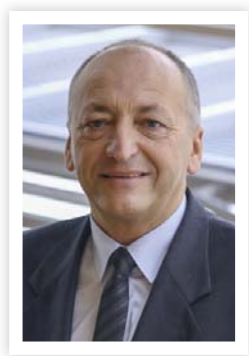
Návody a videonávody

Logicky seřazený popis programů od A do Z, včetně tipů a triků.

Představujeme radní pro oblast

Redakce požádala krajské radní nově zvolené r. 2016, aby se se čtenáři našeho časopisu podělili o svůj pohled na aktuální situaci v poskytování sociálních služeb ve svém kraji a o své vize a cíle, kterých by chtěli dosáhnout v horizontu svého volebního období. Jejich vyjádření vám přinášíme v letošních číslech časopisu.

Kraj Vysočina

MGR. PAVEL FRANĚK,

1. náměstek hejtmana Kraje Vysočina
zodpovědný za oblast sociálních věcí
a nestátních neziskových organizací.

Pavel Franěk je absolventem Pedagogické fakulty UJEP Brno. Profesionální kariéru zasvětil učitelství. Je zastupitelem města Třebíče, v krajských volbách 2016 byl zvolen do zastupitelstva Kraje Vysočina a stal se 1. náměstkem hejtmana. Ve své kompetenci má oblast sociálních věcí a nestátních neziskových organizací.

Těší mě, že sociální služby v Kraji Vysočina nestojí na křižovatce. Naopak, směřují dopředu a k dalšímu rozvoji. Jsou tu od toho, aby pomáhaly všem, kdo je potřebují. Jde o mladé rodiny, nemocné, handicapované, seniory. Všem máme v našem kraji co nabídnout.

Na druhé straně se i Kraj Vysočina musí vypořádávat s nedostatkem pracovníků v sociálních službách. Hlad po nových zaměstnancích je znát všude. Realita je taková, že pracovníci sociálních služeb se netopí v penězích a odměňování v této oblasti je na nízké úrovni. Všichni přitom víme, jak je práce v sociálních službách náročná. Velmi bych si přál, aby se jejich mzdy navýšily. Zaslouží si to a naším úkolem je něco pro to udělat.

Důležitá je pro mě také spokojená rodina. Jako otec, ale také jako dlouholetý učitel si přeji, aby se všem rodinám na Vysočině žilo dobře. Na období 2017–2021 máme schválenou novou Koncepti rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočina. Ve stěžejním dokumentu lze najít vše k této problematice, včetně podrobně rozepsaných priorit, cílů a opatření do budoucna i finančních nákladů a harmonogramu. V případě podpory rodin a seniorů pokračujeme nejen v osvědčených aktivitách, ale zařazujeme i další. Rozšiřujeme nabídku Rodinných a Senior pasů Kraje Vysočina, čím

dál větší oblíbenosti se těší Family a Senior Pointy, které jsou otevřeny napříč Vysočinou. Hodně si slibují také od projektu „Podpora a rozvoj náhradní rodinné péče v Kraji Vysočina“. Jeho prostřednictvím bychom rádi získali nové žadatele o pěstounskou péči a tím pádem snížili počet dětí v ústavních zařízeních, kterým bychom dali rodinu. Chceme, aby se lépe dařilo umisťovat děti se specifickými potřebami do pěstounské péče.

Nechceme rovněž polevit v investicích. Kraj Vysočina žádá o podporu projektu, jehož jedna z aktivit se zaměřuje na naplnění materiálně-technického standardu objektů, ve kterých jsou poskytovány pobytové služby sociální péče. Jsme si vědomi toho, že část těchto objektů je třeba modernizovat, přičemž projekt nám pomůže vyčíslit potřebné investice a nastíní možnosti finančního krytí. Pata nás tlačí v případě vícelůžkových pokojů v domovech pro seniory a velké kapacity domovů pro osoby se zdravotním postižením. Opomenout nemohu také proces aktualizace Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb, který bude platný od 1. 1. 2019 a v jehož obsahu budou zohledněny případné legislativní změny vyplývající z novely zákona o sociálních službách. Pro letošní rok dále počítáme s dokončením koncepce rozvoje hospicové péče.

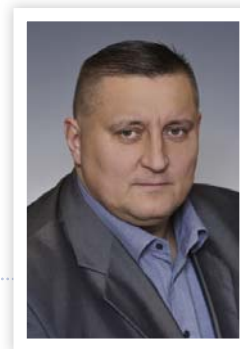

Kraj Vysočina

sociálních služeb v krajích

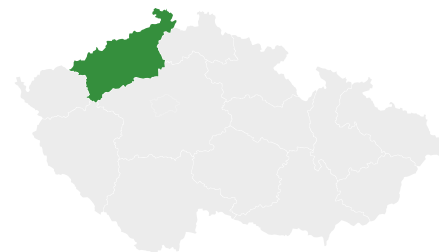

Ústecký kraj

MGR. MARTIN KLIKA, MBA,
1. náměstek hejtmána Ústeckého kraje.
*Ve své kompetenci má finance,
sociální věci, bezpečnost a sociálně
vyloučené lokality.*

Martin Klika absolvoval obor speciální pedagogika, později manažerský profesní program MBA, pracoval u Policie ČR a městské policie, v roce 2006 úspěšně kandidoval do Zastupitelstva města Litvínova, v letech 2006–2010 byl místostarostou města, od roku 2008 je zastupitelem Ústeckého kraje. Je členem dozorčích a správních rad několika společností.

V oblasti sociální problematiky se v Ústeckém kraji za poslední čtyři roky zásadně změnila koncepce. Kraj má do roku 2018 schválený Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb. Každoročně je vytvářen akční plán sociálních služeb, který informace střednědobého plánu aktualizuje. V praxi to znamená, že pokud zjistíme potřebu některých sociálních služeb, které v kraji chybí nebo jsou kapacitně nedostačující, pak v této oblasti navyšujeme financování a naopak. Můžeme aktuálně podporovat konkrétní sociální služby v kraji dle okamžité potřeby, jsme pružnější. Kraj zajišťuje především sociální služby, které jsou finančně náročnější, specializované, zejména pak služby pobytového charakteru, konkrétně domovy pro hendikepované a seniory. Prvním poskytovatelem sociálních služeb by měly být obce a města. V posledních letech se také podařilo navýšit počet lůžek specializovaných oddělení pro nemocné Alzheimerovou nemocí. Prostřednictvím malých dotačních programů kraje podporujeme sociální služby prarodinné aktivity. Podařilo se vypracovat a schválit koncepci protidrogové problematiky a zajistit financování. Nastartovali jsme transformaci pobytových zařízení sociální péče tak, aby se klienti mohli úspěšně začlenit

do běžné společnosti. Ústecký kraj je zřizovatelem 14 příspěvkových organizací s kapacitou 2 541 lůžek a 124 míst v ostatních službách. V tomto trendu budeme pokračovat. V současné době registruje kraj 205 poskytovatelů sociálních služeb, což čítá 589 poskytovaných služeb. Jejich financování je vícedrožové. Největší část plyne ze státního rozpočtu jako dotace Ústeckému kraji, kterou kraj dále rozděluje. Pro letošní rok byl náš požadavek na dotaci ze státního rozpočtu ve výši 1 649 133 094 Kč, obdrželi jsme však jen zhruba polovinu toho, kolik by sociální služby v kraji skutečně potřebovaly. Finanční podpora je tak částečně sanována z rozpočtu kraje. Sociální služby vnímáme jako jeden ze základních pilířů kraje, který je nutno nejen zachovat, ale také dále rozvíjet a podporovat. Konkrétním cílem je navýšit platy zaměstnanců příspěvkových organizací, kteří se přímo podílejí na péči o klienty v sociálních službách. Chceme také dokončit proces opouštění památkově chráněných objektů s cílem přestěhovat sociální služby do vhodných prostor, popř. postavit zcela nová zařízení. V neposlední řadě udržet dobrou spolupráci s Asociací poskytovatelů sociálních služeb Ústeckého kraje, která je pro nás klíčovým partnerem.

Ústecký kraj

Putování za sociálními službami s Davidem Pospíšilem

Nový
seriál

Celý tento rok se bude David Pospíšil, ředitel odboru sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení MPSV ČR, setkávat s poskytovateli sociálních služeb tzv. „v terénu“. Ti tak mají příležitost promluvit si se zástupcem MPSV o čemkoli, co je zrovna trápí, ale i o tom, s čím nesouhlasí nebo o tom, co je bariérou v jejich každodenní praxi.

Dům s pečovatelskou službou Čekanice G-centra Tábor

Druhým navštíveným jihočeským zařízením se stal v rámci našeho „putování za sociálními službami“ Dům s pečovatelskou službou Čekanice G-centra Tábor. Zde jsou poskytovány tři sociální služby – pečovatelská služba, denní stacionář a odlehčovací pobytová služba. Davida Pospíšila spolu s jeho kolegyní Andreou Faltysovou vřele uvítaly ředitelka G-centra Tábor a předsedkyně krajské organizace APSS Jihočeského kraje Jaroslava Kotalíková a vedoucí pečovatelské služby a denního stacionáře, jež je zároveň viceprezidentkou APSS pro terénní služby, Renata Kainráthová.

Hned v úvodu Davida Pospíšila s kolegyní provedly celým zařízením a seznámily ho s denním provozem a nabízenými službami. David Pospíšil se tak mohl podívat nejen do pokojů, jež jsou k dispozici klientům v rámci odlehčovací služby, ale i do denního stacionáře Domovinka, který byl zrovna tzv. „v plném proudu“. Senioři/klienti denního stacionáře totiž zrovna v rámci aktivizačních činností vyráběli panenky pro klub KIWANIS. Součástí denního stacionáře jsou i dvě oblíbené terapeutické panenky Julča a Vašek, které si David Pospíšil zkusil „pochovat“ (a i pro něj bylo překvapující rozložení váhy těchto panenek, které simuluje váhu skutečného dítěte). Denní stacionář Domovinka s kapacitou 25 osob je v Táboře a okolí vyhledávanou službou, kterou v současné době využívá průměrně 16 klientů. Původně byly stacionáře dva, protože však bylo potřeba upravit otevírací dobu tak, aby vyho-

Denní stacionář Domovinka

vovala potřebám rodinných pečujících, zejména těch, kteří pracují na úřadech, stacionáře se sloučily a vznikl jeden velký s otevírací dobou 6:30 – 18:30 hod. Denní stacionář mohou navštěvovat i klienti odlehčovací služby, což je pro ně velkou výhodou, neboť stacionář nabízí aktivní vyplnění volného času.

Zajímavou zastávkou na „prohlídkové trase“ se stala prádelna, která jde ruku v ruce s filozofií této sociální služby. Prádelno jednotlivých klientů se pere vždy zvlášť, nikoliv dohromady s prádlem klientů jiných. V koupelně vybavené pro klienty, kteří již nevládnou hygienu bez dopomoci, se poté rozvinula velmi zajímavá diskuze o tom, co je vlastně ambulantní forma

poskytování pečovatelské služby, neboť podle stávající legislativy je tato forma poskytována v zařízeních sociálních služeb podle § 34 ZSS, a to málokterý poskytovatel PS splňuje. Většinou je tato forma služby realizována na střediscích osobní hygieny apod.

Poslední zastávkou, kde se David Pospíšil, Andrea Faltysová a Renata Kainráthová rozloučili s Jaroslavou Kotalíkovou a pustili se do zajímavé diskuze, byla jídelna, do které, jak popsala Renata Kainráthová, dovážejí obědy z vlastní vývařovny. Posteskla si, že zatím nemají možnost poskytovat výběr z více jídel. Do budoucna se však plánuje stavba nového domova pro seniory, kde se počítá

s větší kuchyní a tedy i s přípravou více variant jídel. Dle sdělení R. Kainráthové v pečovatelské službě, tak jako je to u většiny pečovatelských služeb, převažují klienti, kteří využívají pouze dovážku obědů. A to i přes skutečnost, že je ve městě několik komerčních služeb, které obědy dovážejí.

Zajímavým tématem k další diskuzi se stalo individuální plánování.

R. K.: U nás provádí individuální plánování vždy sociální pracovník a pečovatelky jsou pouze nositelkami informací. Má to několik důvodů, a to zejména „v terénu“. Pokud bude plán přehodnocovat pouze pracovník v sociálních službách, který je i jediným pracovníkem, se kterým je klient v kontaktu, a tento klient s ním nebude spokojený, řekne mu to? A pokud bude chtít klient rozšířit služby a pracovník v sociálních službách ví, že již takto sotva stíhá, nezatají tuto skutečnost a „nerozmluví“ klientovi jeho potřeby? Já mám pracovníce v sociálních službách fantastické a samostatné, i přesto, že jsme měli velkou nemocnost na začátku roku, se všim si skvěle poradily, ale pořád je pracovníce v sociálních službách pro klienta „ta paní, co uklízí“. Když ale přijde sociální pracovník, vnímají ho klienti jinak, a navíc jim opravdu umí poradit. Tyto rozhovory a poznatky pracovníků v sociálních službách jsou východiskem také při vyhodnocování nastavení cílů a vizí služby.

A. F.: Jak tento proces plánování u vás v praxi vypadá? Využíváte i nějakou výpočetní techniku nebo software?

R. K.: Mám jednu sociální pracovníci. Ta chodí ke klientovi domů 1x za rok, a pak samozřejmě kdykoliv je to potřeba. Sociální pracovníce si vytiskne podklady (základní formulář, kde jsou využívané služby, osobní cíl apod.). Do něj si dělá poznámky a pak si to přepíše do počítače ve své kanceláři, v klidu. Shodly jsme se, že tablet je takový neosobní, že důležité je si s klientem povídat. Pracovníci v sociálních službách nemají potřebné kompetence a mnohdy neumí ani informace vyjádřit na papír, tak by se tím psaním i trápili.

D. P.: To vím i z vlastní zkušenosti a podporuji, že individuální plánování mají na starosti sociální pracovníci.

R. K.: Já vždycky „holkám“ říkám: Raději si s klientem povídejte a pak nám to řekněte. To je smysluplnější.

D. P.: Pamatuji si, že když jsem ještě pracoval jako sociální pracovník, dělal jsem úplně všechno. A občas navíc ještě uklízečku atd. Pak ale člověk nemá šanci se sociální práci věnovat plně. Jasně, že každý vidí, že je někdy potřeba pomoci i s něčím jiným, ale je dobře, když se sociální pracovník zabývá primárně sociální prací.

Renata Kainráthová a David Pospíšil

R. K.: Občas ještě někde vidím, že má sociální pracovník na starosti depozitní pokladnu, to je hrozné.

D. P.: To mě taky mrzí, že to v některých zařízeních ještě dělají. Myslím, že by se mělo více mluvit o tom, že by sociální pracovník měl dělat sociální práci, a ne spoustu dalších činností, které se sociální práci nesouvisí, stejně jako by individuální plánování nemělo vést pracovníci v sociálních službách.

D. P.: Jak se vám daří spolupracovat s městem?

R. K.: Spolupráce je dobrá, ale i oni mají jen omezené možnosti. S velkými problémy se potýkáme v momentě, kdy máme klienta v terénu a začne se u něj projevovat demence. Do toho jeho rodina „nefunguje“ nebo to nechce vidět či se stává, že klient situaci řešit odmítá. Měli jsme paní, u které se již projevovала demence. Absolutně neměla náhled na svoji situaci, sousedi si stěžovali na zápach a nepořádek, paní se potulovala v noci po domě. Dcery chtěly mamince pomoci, ale ona vše negovala. Odmítala návštěvu lékaře a i ten nám sdělil, že s paní nic nezmůže, pokud nebude chtít. Moc nám chybí možnost, aby domů ke klientovi přišel psychiatr. Jedinou možností, jak paní k psychiatrovi dostat, bylo říci sousedům, aby v případě, kdy se

klientka bude zase toulat, zavolali sanitku. V nemocnici by již vyšetření psychiatra zařadit šlo. Bohužel ale v současné době ani to v Táboře nefunguje. Máme klienta, který je čím dál agresivnější a vše ho rozčiluje. Víme, že psychiatra potřebuje, ale při hospitalizaci ho propustili s tím, že vyšetření nebylo možné uskutečnit z provozních důvodů. Prostě není dost doktorů. To je zoufalá situace. A přitom tento pán by tam šel, kdybychom mu návštěvu domluvili, ale žádný ze specialistů jej nevezme. Ale co teď? Teoreticky můžeme říct, že klient, jehož zdravotní stav vyžaduje nepřetržitou péči, není naše cílová skupina, ale necháme ho napospas? Přestaneme mu vozit obědy, aby se ani nenajedl? Jistě že ne.

D. P.: Do budoucna by snad mohla pomocí centra duševního zdraví, na jejichž dostupnosti se nyní pracuje. Nyní je jich málo a tady asi toto centrum nemáte?

R. K.: U nás bohužel není. A přitom osob s demencí nebo psychickým onemocněním přibývá. Dalším problémem, který řešíme, je, že byty v domech s pečovatelskou službou obývají (ale děje se to všude v ČR) lidé, kteří nic nepotřebují. Zde v Čekanicích máme 49 bytů, ale službu poskytujeme pouze dvěma třetinám, a to je ještě ten lepší případ. Na druhém našem pracovišti je 61 klientů a jen 23 jich využívá služby (a to většinou jen dovoz obědů). Ve světě je normální, že v takových zařízeních mívají obyvatelé paušální platbu nebo povinnost služby odebírat. K nám klienti přijdou a najednou tvrdí, že nic nepotřebují. My jsme schopni v DPS Čekanice suplovat domov pro seniory tím, že poskytujeme klientům nepřetržitou službu. Pokud se jejich stav nezhorší natolik, že potřebují intenzivní zdravotní péči

»»» 16

««« 15

nebo demence u nich nedosáhne takového stupně, že nejsou schopni kolektivního soužití, mohou zde být až do konce svých dní – ve svém bytě, žijící podle svých představ a zvyklostí a přitom s možností pomoci, kdykoli potřebují. Mně je pak líto, že se ty služby nevyužívají a přitom domov pro seniory eviduje mnoho žádostí – mezi nimi i naše obyvatele, kteří žádné služby nechtějí...

D. P. Problém je, že tito lidé někdy potřebují jen jiný typ nájemního bydlení. Příklad je, že člověku zemře partner a již nemůže platit nájem apod. Tady by měla být alternativa sociálního bytu – je to standardní byt se zvýhodněným nájemem.

Během polední debaty došlo také na některé „trendy“ v bydlení pro seniory.

D. P.: Byl jsem se podívat v Německu do „seniorské vesničky“, resp. do městské části, kde byly vystavěny sociální byty, domov pro seniory a domov se zvláštním režimem. Byly zde i služby pro rodiny a děti, veřejné služby apod. U nás mi spíše vadí domovy pro seniory ve velkých nevhodných zámcích a velká zařízení.

R. K.: Když jsme byli na Islandu, stavělo se tam sídliště určené pro seniory, kde byly bytové domy a v centru nádherný domov specializovaný na klienty s Alzhei-

David Pospíšil a Andrea Faltysová s terapeutickými panenkami

merovou chorobou. Plánovalo se, že tam budou lékaři, denní stacionář, rehabilitace... Lidé se mohou přesouvat tak, jak jim zdravotní stav dovolí. Všechno mají po ruce, pořád jsou poblíž svých blízkých a ve známém prostředí, což je moc dobré.

R. K.: Další problém, který řešíme, se týká klienta, který je mentálně postižený (není diagnostikovaný). Celý život žil s maminkou a ta mu neplatila sociální a zdravotní pojištění (nikdy ho nepřihlásila). Když umřela, šel tento klient

k nám, začal být soběstačný, rychle se učil, byl si schopen dojít na nákup atd. Teď je ale po mrtvičce a zdravotně se zhoršil, ale vzhledem k tomu, že jeho příjmem je „životní minimum“, není šance ho umístit. Zatím to zvládá, i sousedi mu pomohou. Příjmy ale nemá a nemůže za to. Je nám to líto a věříme, že když se zhorší, místo se najde, ale ten problém s financemi tady prostě je. A lidí bez příjmů přibývá...

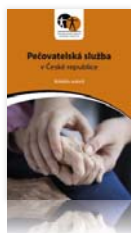
D. P.: Primárně by se měla řešit potřeba sociální služby a nikoliv finanční možnosti budoucího klienta. Tento problém se podle mne bude dále prohlubovat.

Na druhou stranu ale chápu, že se na to jako manažer/ředitel dívat musím. Pokud přijmu klienta, který má podprůměrné příjmy, tak mi tento výpadek příjmů udělá problémy a systém dotací na toto neumí reagovat, resp. umí, ale kraje ho nevyužívají.

Je potřeba systém upravit tak, aby reagoval na méně movité klienty. Jednou z možností je opustit systém dotací a přejít k individuálnímu financování péče například skrze pojištění péče. Je to jeden z úkolů, kterým se teď budeme věnovat. Jelikož sociální nůžky se stále více rozvírají a lidí, kteří nebudou pro domovy „lukurativní“, bude přibývat. A postarat se o ně musíme!

NABÍDKA KNIH

Využijte nabídky odborné literatury, kterou můžete zakoupit v e-shopu APSS ČR!

Pečovatelská služba v České republice

Kolektiv autorů, APSS ČR, 2010
ISBN: 978-80-904668-0-7

Více než 30 autorů, odborníků z oblasti teorie i praxe sociální péče, se na 432 stranách zabývá historií, současným stavem, legislativou, financováním, prognózami či eticko-filozofickými aspekty terénních služeb sociální péče a jejím praktickým fungováním.

Součástí knihy je také prezentace některých konkrétních projektů, seznámení s podobou pečovatelské služby v Rakousku, odpovědi Ministerstva práce a sociálních věcí ČR na dotazy poskytovatelů pečovatelské služby a názory několika významných osobností.

Bazální stimulace pro pečující, terapeuty, logopedy a speciální pedagogy

PhDr. Karolína Friedlová, APSS ČR, 2015
ISBN: 978-80-904668-9-0

Publikace je určena pro pracující v sociálních službách, následně péči a ve speciálních školách. Vysvětluje vědecká východiska pro strukturu ošetrovatelských a terapeutických nabídek konceptu Bazální stimulace, rozšiřuje odborný text předchozích publikací autorky. Autorka v knize nabízí konkrétní návody pro poskytovatele péče formou případových kazuistik, které shromáždila během desetileté supervizorské činnosti při odborných auditech proškolených certifikovaných pracovníků v ČR i SR. Jednotlivé kapitoly jsou zaměřeny na uplatnění konceptu Bazální stimulace v ošetrovatelské péči, v práci fyzioterapeutů, ergoterapeutů a logopedů, ale také v oblasti vzdělávání žáků se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním.

Sociální služby I – Užitečné informace pro manažery

Kolektiv autorů, APSS ČR, 2016
ISBN: 978-80-906320-4-2

Publikace je určena manažerům v sociálních službách – obsahuje soubor konkrétních a užitečných informací, návody k řešení problematických situací, příklady dobré praxe či praktické zkušenosti. Kniha předkládá čtenáři nejkvalitnější texty z publikační činnosti APSS ČR, zejména texty publikované v nejrozšířenějším odborném časopise Sociální služby v letech 2014–2016 a odborné texty, které vznikly v rámci projektové činnosti APSS ČR.

Tematické oblasti: Právo, management, péče o klienta. Kapitola Kanceláře veřejného ochránce práv se zaměřuje např. na úhrady a vratky, stížnosti v zařízeních sociálních služeb, ochranu osobních údajů apod.

Členové APSS ČR mohou vybrané knižní tituly objednat s 10% slevou!
Objednávat lze v e-shopu na <http://shop-apsscr.alvepi.com> nebo e-mailem marketing@apsscr.cz.

Zkušenost, která zasahuje člověka svojí intenzitou, je tím pravým prožitkem

Mohlo by se zdát, že představovat unikátní seminář Proměny stáří – GERONTOOBLEK, který patří již několik let do nabídky akreditovaných kurzů Institutu vzdělávání APSS ČR, je zbytečné. Opak je pravdou, tento prožitkový kurz má stále co nabídnout, obzvláště v době, kdy populace stárne, seniorů ve společnosti přibývá a nároky na kvalitu poskytovaných sociálních služeb stoupají s individuálními potřebami jejich uživatelů.

■ **Text: Mgr. Bc. Andrea Tajanovská, DiS.,**
lektorka a metodička Institutu
vzdělávání APSS ČR

„Prožitek není to, co se vám stane. Prožitek je to, jak naložíte s tím, co se vám stalo!“ prohlásil ve své době Andrew Fielding Huxley, anglický fyziolog, biofyzik a nositel Nobelovy ceny za fyziologii a lékařství z roku 1963. Možná i proto gerontoobleky „putovaly“ i na Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Odbor inspekce sociálních věcí totiž umožnil inspektorům a inspektorům prožít si simulované stáří a nemoc. „Tento kurz jsme vybrali z několika důvodů. Tím prvním byly pozitivní reference od účastníků, kteří kurz již absolvovali. Oslovil nás také obsah a interaktivní forma výuky zaměřená na jedinečnou možnost prožít si na krátkou dobu stáří a poznat překážky a omezení, která přicházejí s věkem, nemocí nebo úrazem, tedy s každodenními situacemi, se kterými se seniori musí potýkat jak ve společnosti, tak i v sociálních službách. Osobní zkušenost je k nezaplacení pro každého člověka, který se seniory pracuje. Pro kolegy z odboru inspekce je tento prožitek navíc novým podnětem. Napomáhá pochopit, jaký může mít zdravotní stav uživatele sociální služby reálný dopad na plnění kritérií kvality v praxi. Jsem přesvědčen, že kurz byl pro obě strany velmi přínosný,“ uvedl David Pospíšil, ředitel odboru sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení MPSV ČR.

Kurz Proměny stáří – GERONTOOBLEK již vyhledaly stovky poskytovatelů sociálních služeb pro seniory i osoby se zdravotním postižením. Tato výuková pomůcka, která původně pochází ze Švýcarska, obohacuje každého člověka o vlastní zkušenost a prožitek vedoucí k pochopení, empatii a sympatii k druhému člověku a jeho individuálním potřebám. Jakého prožitku se dočkala, zhodnotila Václava Bláhová, inspektorka, která prošla v GERONTOBLEKU budovu ministerstva

takzvaně od sklepa až po půdu: „Jakmile na sebe oblečete oblek simulující stáří, rychle si uvědomíte a pochopíte zdravotní překážky, se kterými se denně potýká tak křehká skupina, jakou jsou seniori. Zestárla jsem o pár desítek let. Jen ztěžka pohyblivá a obtěžkaná třicetiletá ruka, nohou a trupu, zbavená sluchu i zraku díky brýlím, které věrně simulují poruchy vidění a navozují stavy opilosti, jsem se vydala po chodbách ministerstva. Pohyb mi navíc omezily ortézy na horních i dolních končetinách a speciální boty, ve kterých se špatně chodilo. A že jsem děvče odvážné, takto vybařená jsem přešla dlouhou bílou chodbu, použila výtah, sešla schody, posadila se na židli a úplně vyčerpaná a vyděšená jsem se těšila, jak to všechno ze sebe sundám. Jenže senior si stáří nesundá. Ten musí s těžkostí vyjít schody, s obtížemi číst texty s malými písmeny, dožadovat se opakování vět, které špatně slyší nebo začít slepě důvěřovat svému okolí. Měla jsem možnost pochopit, proč můj táta chce třeba jen tak ležet v posteli a pouštět si nahlas televizi nebo proč moje máma stále hledá brýle. Takto koncipovaný interaktivní kurz pomáhá ke zmapování a pochopení potřeb starších spoluobčanů. V gerontoobleku vám najednou dojde, jak je těžká chůze po neoznačených schodech, že nevstanete bez pomoci druhého člověka z nízké židle, že si nezapnete knoflíky, protože vám v tom brání zhoršená jemná motorika nebo na to nevidíte, že nejste tak samotatní, jak jste bývali.“

V čem tedy spočívá kouzlo a síla gerontoobleku? Především navozuje stařecký pohyb, omezuje v pohybu, způsobuje ztuhlost a nemohoucnost. Každý, kdo si oblek vyzkouší, v něm špatně vidí i slyší, ztěžka manipuluje s předměty díky zhoršené jemné motorice, je dušný a unavený, často prožívá pocity neschopnosti a závislosti na druhém člověku. To vše pomáhá personálu sociálních služeb pochopit nemohoucnost seniora, fyzické i psychické změny, které přichází ve stáří, a lépe je chápat a porozumět jim.

Inspektorky Simona Mertlová a Václava Bláhová

„Osobně jsem si chtěl alespoň některé části gerontoobleku vyzkoušet již dříve, ale nikdy jsem k tomu neměl příležitost, až nyní. A jaká byla má zkušenost? Byla opravdu silná, nejen tělesně, ale i duševně. Vyzkoušel jsem si rukavice, které simulují třes, ztuhlost a křeče, tak, jak to prožívají například lidé žijící s Parkinsonovou nemocí. Třes v rukou jsem cítil ještě celé odpoledne. Bylo však zajímavé vyzkoušet si rukavice při jídle nebo pití, stejně tak jako brýle, které zkreslují prostor, barvy, vzdálenost nebo obrysy postav či předmětů. Znalost teorie je určitě důležitá, ale osobní zkušenost se stářím asi nelze zažít v mládí jinak než prostřednictvím gerontoobleku. Doporučoval bych tento kurz nejen pro sociální pracovníky a pracovníce nebo pečovatelky či pečovatele, ale i pro zdravotní personál nebo studenty a studentky od základních či středních škol počínaje až po vysoké školy. Možná by to přispělo k větší společenské solidaritě se seniory,“ dodal David Pospíšil.

Unikátní semináře Institutu vzdělávání Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR mají několik společných jmenovatelů: interaktivní forma výuky, akce od začátku do konce a především aktuální informace o moderních a kvalitních sociálních službách pro seniory. Do skupiny těchto seminářů patří právě kurz Proměny stáří a gerontooblek, dále pak kurz Demence v obrazech, Etika v obrazech, Pokojná smrt a Kufr plný vzpomínek. Více informací o nabídce Institutu vzdělávání APSS ČR a téměř stovce akreditovaných kurzů najdete na www.institutvzdelavani.cz.

Time management v

Přinášíme vám další díl seriálu o time managementu aneb řízení (organizování a vykonávání) aktivit v čase, které v případě dobrého přístupu umožňuje efektivně dosahovat žádoucích výsledků, což je trendem současné doby. Tento trend nemíjí ani sociální služby, od nichž je také požadováno efektivní dosahování výsledků a účelné využití pracovní doby hrazené z dotací, příspěvků a darů.

■ **Text: Mgr. Tomáš Ergens, DiS.,**
tomas.ergens@gmail.com

V minulých dvou dílech jsem se zaměřil na úskalí práce v neziskovém sektoru vzhledem k time managementu (TM) ovlivňovanému jednak neurčitým zadáním kombinovaným se snahou o důraz na efektivitu, motivací pracovníků nabízet pomocnou ruku bez předchozího ujasnění reálnosti zamýšlených cílů a uvědomění si, zda jde o důležité a k celkovému cíli (poslání) směřující kroky. Následně jsem poukázal na vývojové etapy přístupu k TM, kdy 4. generace TM nabízí východisko v podobě neustálého zvažování důvodů, proč se do nějakého úkolu nebo aktivity pouštět, jelikož současná doba přináší více výzev, příležitostí a požadavků z různých stran, než kolik je v našich silách zvládnout. Nabídl jsem také možnosti, jak si ujasnit individuální předpoklady a zejména motivaci různých lidí pro různé typy činností a k tomu se vztahující možnos-

ti, jak se bránit „zlodějům“ času. Tímto jsem uvedl dostatek informací a tipů, jak na TM nahlížet v souvislostech, a nyní je na čase předložit praktické techniky a nástroje, které lze využít pro efektivní organizaci a řízení času.

Pro každý typ člověka (analytický, strukturovaný, procesně smýšlející, intuitivní, bohatě fantazírující, v obrazcích smýšlející apod.) bude přirozené a funkční něco jiného. Nicméně pro účelný TM je vždy vhodné si předem ujasnit cíle a priority, čemu se primárně věnovat nebo alespoň k čemu činnosti směřují. A to proto, abychom v důsledku nečekaných požadavků, změn a přicházejících nápadů (ať již chceme, nebo ne) udrželi v čase směr k tomu, co chceme nebo co má být dokončeno. Správně pojmenované (nebo vnitřně ujasněné) cíle:

- ukazují bod nebo stav, ke kterému naše činnost směřuje, co se má změnit nebo vzniknout;
- ukazují cestu, jak toho dosáhnout.

O tom, jak stanovit cíle, jsem psal již v předchozích dílech seriálu o TM a uvedl jsem několik tipů. Dále se budu věnovat převážně stanovování priorit, resp. práci se stanovenými prioritami, rozložení do úkolů a termínů a následnému bilancování mezi naplánovanými a nečekaně (lákově nebo pod tlakem) se objevujícími výzvami. Mezi takové výzvy patří nejen to, že od vedoucího pracovníka přijde požadavek na nový úkol, ale i to, že nás zaujme nějaká myšlenka, příležitost anebo se cílevědomě snažíme ovlivnit svoji budoucnost.

Cíle, které určují, co bychom měli být připraveni časem vykonávat, mohou být definovány:

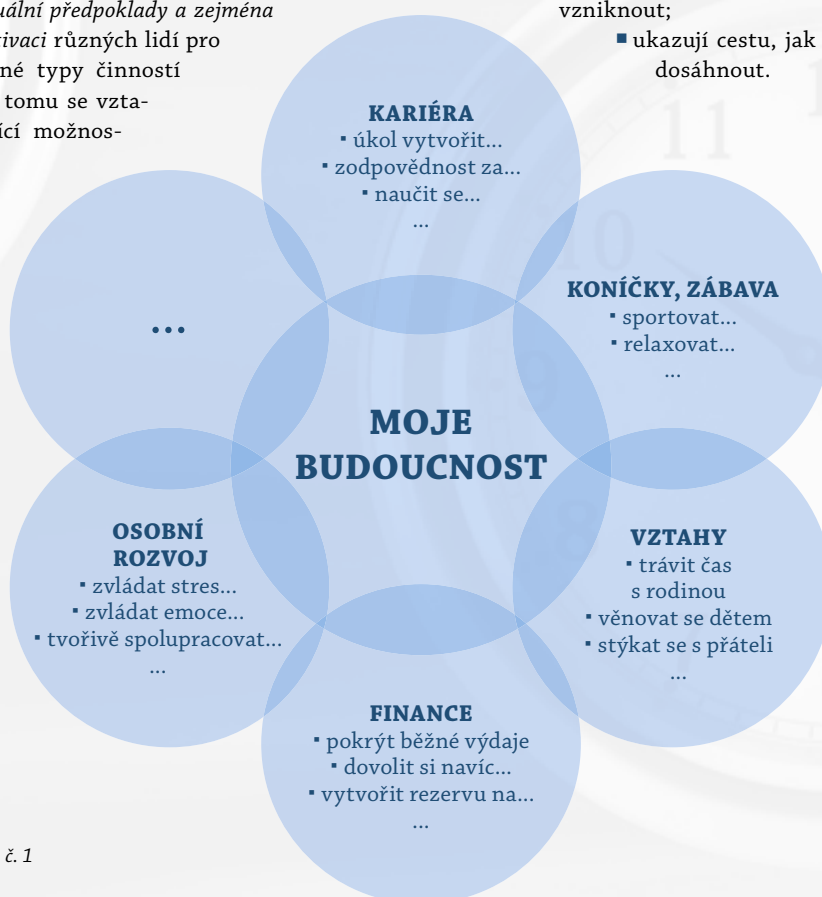
- **zvnějšku** – stanovená náplň práce, strategický plán organizace nebo týmu, pohotovostní typ práce, jednorázové úkoly;
- **zevnitř** – chuť získat jistotu při výkonu určité činnosti, dostat příležitost se věnovat určitému typu práce, získat zkušenosti s různými oblastmi práce v oboru, profesně povýšit k samostatnější a tvořivější pozici apod.

V obou případech je vhodné si **cíle uvědomit a uspořádat**, např. formou vizualizace rozložení souvislostí hlavních cílů (např. podobně jako na obrázku), jelikož v životě se paralelně potýkáme se směsicí pracovních a osobních cílů. Toto má dva důvody:

1. **dát strukturu a tvar myšlenkám na různé úrovni** (dělá mi radost, chci dosáhnout, potřebuji jistotu apod.);
2. **dostat myšlenky ven z hlavy** a soustředit se pouze na aktuální činnosti a situace.

Následně, anebo zároveň, můžete cíle rozdělit podle jejich významu, *prioritizovat* je (např. podobně jako na obrázku č. 1). Na základě toho budete později moci lépe určit, co je kdy potřeba udělat, co lze odložit, čemu dát přednost v případě náhlé mimořádné události, a jak odůvodnit odmítnutí dalšího úkolu (resp. za nesplnění čeho přenést zodpovědnost na zadavatele úkolu, který urputně trvá na tom, že je jeho požadavek naléhavý a nutný, tj. „Rozumím, provedu, ale nemohu se tedy věnovat tomu...“). Viz obr. č. 2.

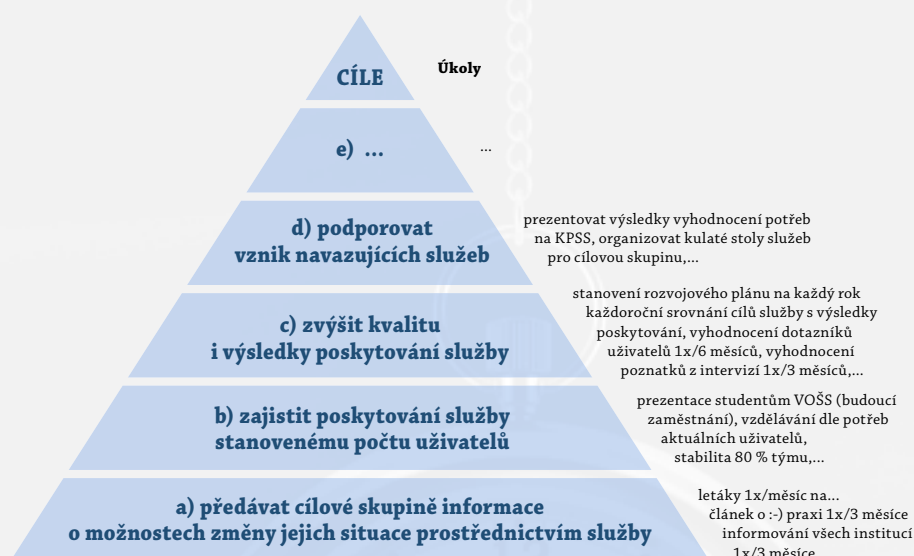
Jsem toho názoru, že zvládání (řízení) různých aktivit a úkolů v omezeném čase

Obr. č. 1

sociálních službách

3. díl

Obr. č. 2

je závislé na vnitřní disciplíně, kterou lze podpořit mnoha způsoby, o nichž bude pojednávat poslední díl seriálu článků o TM.

Jednou z cest, jak udržet kontrolu nad dosahováním stanovených cílů a z nich vyplývajících úkolů, je rozpracování úkolů do kroků s termíny a odhadem časové náročnosti – aneb sestavení plánu – *co pro to je potřeba udělat, do kdy to má být a kolik to zabere času*. Viz obr. č. 3.

Různým lidem bude vyhovovat *různá podoba vizualizace nebo zpráhlednění* plánu. Někteří lidé nebudou ani cítit potřebu plán nějak znázornit a vystačí si s textem. Jaký způsob zpráhlednění plánu je pro koho vyhovující poznáte nejlépe tak, že zkusíte postupně pracovat s různými formami, kdy můžete využít online nebo offline nástroje.

Offline nástroje

Výhody *offline způsobů* jsou: přirozenost práce s tužkou (fixou), se kterou umíme zacházet již od dětství, možnost přizpůsobit si podobu svému stylu bez potřeb nastavení vlastností aplikace nebo programu (velikost, uspořádání na papíře), kreslení obrázků a schémat bez omezení ve výběru ikon apod. a celkově více podnětů pro tělo i mysl, kdy pracujeme očima, rukama, tvoříme i manuálně. Nevýhodami jsou omezená možnost sdílení na dálku (v terénu), nemožnost přesouvání informací uvnitř plánu, aktualizace termínů a postupu přepisováním, což vše může časově zatěžovat a zdržovat další postup. Mezi offline nástroje lze zařadit:

- **papír a tužku** – znázornění postupu, myšlenková mapa na papíře, seznam úkolů s termíny apod.;

- **fixy a flipchart/nástěnku** – přehled rozdělení úkolů mezi pracovníky v týmu, vizualizace postupu jednotlivých lidí, společně vytvořená myšlenková mapa problému pro snadné navracení se k plánu a úkolům na poradách apod.

Online nástroje

Výhodami používání digitálních a *online způsobů* je právě možnost sdílení s určenými osobami (vč. vzdálených), snadné úpravy vepsáním dalšího bodu, přesunutí části plánu do jiné části apod., přístup k vizualizaci kdekoliv, kde je přístup k datům (online kalendář nebo aplikace v PC i mobilu). Nicméně nevýhodami jsou opět omezené zapojení těla a mysli (práce s myší a monitorem), zpočátku potřeba delšího času pro osvojení si způsobu práce v prostředí aplikace apod. Mezi online nástroje lze zařadit:

- **tabulky v Excelu** – např. se sloupci, kdo, kdy a s jakým výsledkem má udělat, k čemuž se lze snadno vrátit a informovat tak vedoucí pracovníky o tom, co se v týmu děje;
- **formátovaný text ve Wordu** – rozpis úkolů s popisem pro typ lidí, kterým více vyhovují pokyny formulované ve větách;
- **aplikace v mobilu** (Any.DO, Wunderlist, Trello atd.) – přehled úkolů (to-do list), automatický rozpis na následující dny podle zadaných termínů, přehled témat s doplňujícími informacemi atd.;
- **online aplikace** – většina aplikací pro mobily umožňuje sdílení mezi více lidmi a na více zařízeních (mobil, PC, tablet), a tak se ke stejným datům dostane více lidí v týmu a všude tam, kde je zařízení s přístupem k internetu;

»»» 20

b) ZAJISTIT POSKYTOVÁNÍ SLUŽBY STANOVENÉMU POČTU UŽIVATELŮ:

prezentace studentům VOŠS (budoucí zaměstnání)

dojednání se školami
10. 4. 2017
2 hod.
příprava prezentace
12. 4. 2017
4 hod.
realizace prezentací
dle termínů
4x3 hod.
...

vzdělávání dle potřeb aktuálních uživatelů

identifikování aktivit s chybějícím know-how
20. 4. 2017
10 hod.
revize vzdělávacích plánů pracovníků
20. 5. 2017
5x2 hod.
projednání cílů vzdělávání s pracovníky
20. 6. 2017
3 hod.
...

stabilita 80 % týmu

rozhovory s pracovníky (spokojenost, os. plány, směřování služby)
25. den ve 3. měsíci
5x2 hod./3 m.
úprava inzerátu
30. 5. 2017
1 hod.
aktualizace předpokládaných personálních změn
30. den ve 3. měsíci
5x2 hod./3 m.
...

:

...
...2017
... hod.
...
...2017
... hod.
...
...2017
... hod.
...

Obr. č. 3

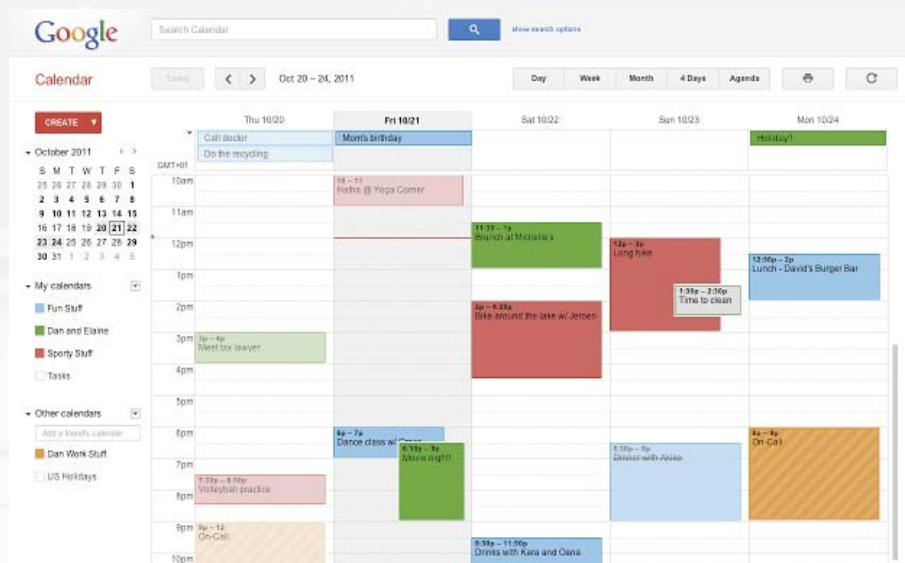
««« 19

- **online kalendář** (např. Google kalendář) – výhodou záznamu v kalendáři je nejen možnost zahodit diář a kalendář a uvolnit si místo na stole, ale zejména možnost znázornit si úkoly vyplývající z cílů v čase a mít přehled, kolik pracovní doby je již obsazeno úkoly, poradami a schůzkami a kolik zbývá prostoru pro další úkol do požadovaného termínu; samozřejmostí je možnost sdílení mezi lidmi a přístup na více zařízeních (mobil, PC, tablet);
- **aplikace pro tvorbu myšlenkových map** (Mindly, SimpleMind, Schematic-Mind apod.).

Výstupy práce s tužkou a papírem mohou v případě, že je vytváříte v týmu a pověsíte si je v kanceláři, působit jako dobrá motivace tím, že jsou na očích, jsou vytvořeny povědomým stylem a písmem, ale také formou sociálního tlaku, tj. „vždyť se podívejte, na tom jsme se domluvili, ty máš tyto úkoly, já zase tyto...“. Záznamy v online a dalších aplikacích sice nejsou tolik na očích, ale umožňují většinou automatická upozornění na blížící se termíny splnění úkolů podle nastavení („proutek na nedisciplinované“), uložení (zkopírování) informací k úkolu bez potřeby vytvářet složku a zaplnit tak volné místo na stole (v zásuvce), sdílení mezi osobami, editaci kdekoliv a přístup, jak již je popsáno výše. Problém všech druhů znázornění nebo zaznamenání plánovaných aktivit v čase je, že za vás nerozhodnou o tom, co je prioritou, čemu dát přednost, jak získat energii a soustředit pozornost a neodkládat naplánované úkoly z různých důvodů. To musíte zvládnout sami nebo ještě lépe vzájemnou podporou a sdílením v týmu.

Preventivně doporučuji pro větší úspěšnost při dodržování plánovaných aktivit v čase:

- **plánovat si pouze 50-70% náplně pracovní doby**, protože se určitě objeví

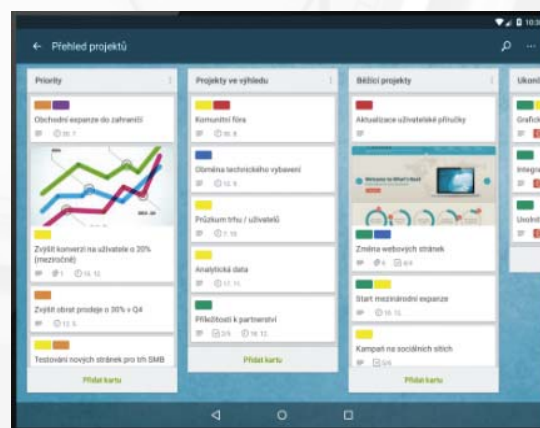
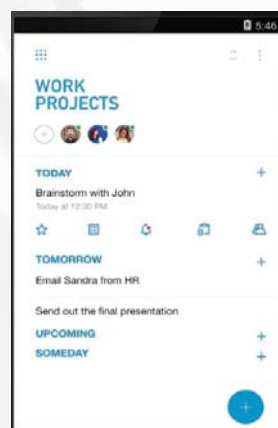
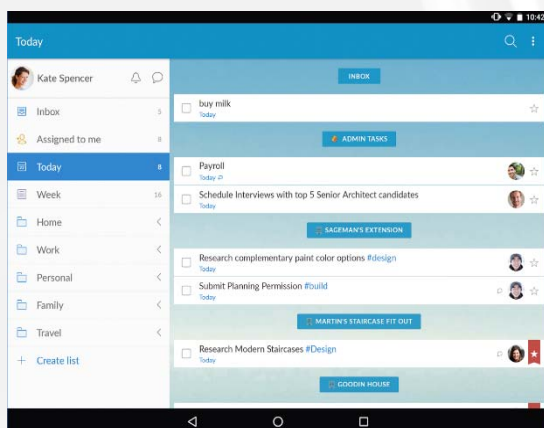
požadavky, problémy a výzvy, které nebudete moci odložit nebo nebudete mít dostatek koncentrace na plánovaný úkol apod., a pokud se neobjeví, tak aspoň získáte 30–50% času na doposud odkládané zásadní, ale neurgentní úkoly;

- **než se do něčeho pustíte, věnujte více času rozmyšlení reálného postupu**; to ušetří následné komplikace nebo předejde zjištění, že nějaký úkol je vlastně mnohem komplikovanější nebo časově náročnější, čímž se pravděpodobněji vyhnete stresu z nestíhání;
- **mějte pod kontrolou, co se vám honí hlavou**, protože pokud vám „na pozadí“ v hlavě probíhají úvahy o víkendovém výletu s dětmi, starostech o babičku v nemocnici, obavy z blížící se konference, blížící se termín odevzdání výkazů o poskytované službě apod., tak už nezůstává moc prostoru na soustředění na aktuální úkoly, a obtížně pak hledáme motivaci a sílu pustit se do dalšího úkolu. **A jak na to?**

- a) **střídejte aktivity různého typu** (intelektuální, fyzické, sociální, kulturní,

duchovní...), ať dopřejete odpočinek hlavě i tělu;

- b) **snažte se poznat, co vám vyhovuje za činnosti**, úkoly apod. prostřednictvím psychologické diagnostiky, poradenství apod.
- c) **odkládejte myšlenky mimo hlavu** (každému vyhovuje něco jiného: introvert ocení prostor v klidu si uspořádat myšlenky, extrovert si o tom rád promluví, vizuální typ může přenést myšlenky na papír, sociální typy ocení podporu druhých lidí, dotahovač si sepiše „to-do“ list a odškrtně si postupně hotové věci, týmový hráč se bude dobře soustředit při práci v týmu apod.);
- d) **relaxujte** pomocí koníčků nebo technik, jako je autogenní trénink, zajistěte si prostor o samotě na „doběhnutí“ myšlenek apod.;
- e) **věnujte se sebereflexi a reflexi toho, co se děje** kolem vás, i toho, proč se vám ne-daří opustit nutkavé přemýšlení o něčem, co nyní není k řešení a dalším přemýšlením se to nikam neposune, třeba i pod vedením (poradce, psychologa).

Financovanie sociálnych služieb v každodennej realite

Okrem odborných príspevkov mapujúcich financovanie sociálnych služieb na Slovensku i v okolitých krajinách, odzneli na konferencii APSS SR v Bratislave zameranej na financovanie sociálnych služieb, aj príspevky konkrétnych poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí sa s financiami a ich nedostatkom boria v každodennej, nie vždy optimistickej realite.

■ **Text: Mgr. Juliana Hanzová,**

APSS SR, koordinátor za Nitriansky kraj

Častokrát odznejú na fórach organizovaných slovenskou asociáciou aj príspevky riaditeľov sociálnych zariadení, ľudí z praxe, a tie skutočne reálne mapujú situáciu priamo v každodennej realite. Na spomínanej konferencii to boli napríklad zariadenia z Bratislavského či Trenčianskeho kraja.

Z ich príspevkov vyplynulo, že problémy súvisiace s financovaním sociálnych služieb sú všade rovnaké a veľmi páčivé.

Za často problematické považujú napríklad spolufinancovanie sociálnych služieb klientom alebo jeho rodinou. Príjmy klientov (či už starobné alebo invalidné dôchodky, ale i iné príjmy) častokrát nepostačujú na úhradu sociálnej služby. Príbuzní, ktorí sa zmluvou zaviazajú úhradu doplácať, svoje záväzky neplatia, nesolventný klient sa zadlžuje, dlh sa vymáha, ale je to stále ten istý zamotaný kolotoč problémov. Neustále a v mnohých zariadeniach každodenne je tu prítomné ohrozenie platobnou neschopnosťou prijímateľa sociálnej služby. A plánované financovanie v zariadení je už naštrbené. Naplánované rozpočty ohrozené...

Za ďalší problém s nedosiahnuteľným riešením, ako uvádzali samotní prezentujúci, je spoluúčasť zdravotných poisťovní na financovaní či systematickejšia podpora obcí a miest.

Za zvyšovanie prístupnosti administrovania tiež považujú poskytovatelia sociálnych služieb z praxe členenie finančného príspevku na finančný príspevok na odkázanosť a finančný príspevok na prevádzku. Podľa nich to ohrozuje krytie fixných a variabilných nákladov poskytovateľa.

Stále sa tiež stretávame s tým, že špecifikácie ekonomicky oprávnených nákladov podľa jednotlivých krajov a zákonom vymedzené oprávnené výdavky nezodpovedajú skutočným potrebám konkrétnej prevádzky poskytovateľa sociálnych služieb.

Ďalšou z veľkých prekážok, o ktorej sa neustále v kruhoch poskytovateľov sociálnych služieb diskutuje a ktorá je už roky realitou, je čakanie žiadateľa o zabezpečenie sociálnej služby na finančný príspevok. Toto čakanie je často veľmi dlhé, čakateľ netuší, kedy mu príspevok bude schválený a žiadnym tajomstvom nie je, že sa mnohí žiadatelia svojho príspevku ani nedočkajú. Druhou stránkou veci je tiež to, že výška finančného príspevku z VÚC nie je dostatočujúca. Ak majú byť naplnené všetky požiadavky na kvalitu poskytovania sociálnej služby, ak má byť prevádzka zariadenia sociálnych služieb taká, akú má poskytovateľ záujem poskytovať, nie je financovanie sociálnych služieb tak, ako je nastavené v súčasnej dobe, postačujúce. Konkrétni poskytovatelia sa neboja konštatovať, že neverejní poskytovatelia sú v takejto situácii nepriamo vlastne rozpočtovaní vyššími územnými celkami, pritom však poddimenzované.

V takejto situácii je plánovanie a rozvoj sociálnych služieb ťažko realizovateľný, vytváranie si akejsi finančnej rezervy na nepredvídateľné náklady, krytie kvartálnych schodkov či iných rezerv, je realizovateľné ešte ťažšie. Ťažko sa nám – poskytovateľom sociálnych služieb, naplňajú personálne štandardy, či materiálno-technické zabezpečenie, ťažko sa nám financuje odborné vzdelávanie, ktorého potrebu si veľmi uvedomujeme, ťažko sa nám financuje zákonom stanovená supervízia atď.

Toto všetko má za následok jeden negatívny jav – a tým je vysoká fluktuácia zamest-

nancov v zariadeniach sociálnych služieb. Nízke platy, ťažká práca, ohrozenie vyčerpaním či dokonca tzv. vyhorením, nízky podiel zamestnancov – mužov – to všetko sú faktory, ktoré neradi vidíme, avšak sú našou dennodennou realitou. Napriek tomu pracujú v sociálnych službách roky a roky pracovníci, ktorí vďaka svojmu osobnému nasadeniu a vďaka tomu, že vnímajú svoju profesiu ako poslanie, zostávajú. Ale pýtame sa: dokedy? Ako skonštatoval jeden z prednášajúcich: „Štát môže dlhodobo zneužívať osobné nasadenie pracovníkov sociálnych služieb – no môže v tom ostať nakoniec sám.“

Aby sme však neboli iba skeptickí, musíme uviesť i pozitívne konštatovania, ako napr. to, že dnes financovanie sociálnej služby garantuje zákon alebo že sa začínajú nastavovať pravidlá a garancia kvality sociálnych služieb, na druhej strane ale musí tiež odznieť konštatovanie, že výška poskytnutých príspevkov je na hranici prežitia poskytovateľov a že tlak na finančný balík pre sociálne služby ešte vzrastie.

Veď ako uvádza riaditeľka zariadenia patriaceho medzi služby krízovej intervencie, medzi položky, ktoré vytvárajú každým rokom neustále rastúce náklady, patrí napríklad vedenie účtovníctva, overenie účtovnej závierky audítorom, program supervízie, náklady na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, protipožiarna ochrana, bezpečnosť technických zariadení, kontrola vykurovania a klimatizácie, nakladanie s odpadmi, bezpečnostný projekt – ochrana osobných údajov, požiadavky na vnútorné prostredie budov a rôzne ďalšie a ďalšie.

Skutočne je nutné si uvedomiť, že zariadenia, ako nízkoprahové denné centrum, nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania, či nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu sú zariadeniami s často veľmi nízkou až nulovou platobnou schopnosťou jeho prijímateľov a situácia vo financovaní týchto všetkých zákonom stanovených požiadaviek je veľmi zložitá.

A tak bola naozaj namiesto otázky, ktorá na konferencii niekoľkokrát zaznela: Quo vadis sociálne služby na Slovensku? ■

Sociální terapie rodin 1. díl

Rodina by měla být místem, kde se setkáváme s porozuměním, podporou a láskou. Zázeším, které nás podrží a dodá další síly, když něco (nebo všechno) mimo ni nás zklame. Pro někoho z nás je to skutečností, pro jiného jen pouhým snem. Virginie Satirová, významná představitelka rodinné terapie, vyjádřila přesvědčení, že výchova v rodině je snad nejtěžší práce na světě. Je na místě k tomuto dodat, že učinit z narušené rodiny, v níž jsou její funkce, výchova a vztahy negativně zasaženy, rodinu zdravou, vyžaduje rovněž velmi těžkou, dlouhodobou, systematickou a náročnou práci. Tou je terapie rodiny, pomoc, která zpravidla přichází zvenčí, od kompetentních odborníků. Když se tato práce daří, uskutečňované změny v rodině pak někdy připomínají zázrak, naplněný novými objevy. V opačném případě zůstává rodina rodinou problémovou – odborníci takovou rodinu často označují jako rodinu dysfunkční.

■ **Text: Mgr. Eva Zakouřilová,**
pedagožka, sociální pracovnice,
akreditovaný mediátor

Sociální terapie rodin je vysoce specializovanou činností, která není jen sociální kontrolou či pouhým poskytováním materiální pomoci potřebným rodinám. Měla by být „šita rodině na míru“. Jde o vědomou, záměrnou, strukturovanou a dynamickou interakci mezi sociálním pracovníkem a klientem. Během terapeutického procesu (pokud je jeho průběh úspěšný) jsou postupně mírněny obtíže bránící rodině v jejím optimálním fungování.

Je nutné, aby sociální terapie rodin odpovídala současné potřebě komplexní a odborné intervence a zahrnovala také širší okolí rodiny (včetně širší rodiny, u dítěte jeho party, školy, volnočasové aktivity apod.). Vnímám proto sociální terapii rodin jako **specifický druh odborné intervence, jejímž cílem je dosahovat přímým i nepřímým působením žádoucích změn v sociálním fungování rodiny i v jejím sociálním okolí, předcházet vzniku rizikového chování a řešit situace, které bezprostředně ohrožují fungování rodiny.**

➤ Předpoklady pro výkon práce

Pro kvalitní realizaci sociální terapie rodin je nezbytná i znalost všech souvisejících právních norem a důkladné sociologické poznání prostředí. Zároveň by vždy měla vycházet z důkladného zhodnocení potřeb a životní situace rodiny, chybět nesmí ani znalost všech pozitivních i rizikových faktorů. Nejde totiž jen o odstranění nebo eliminaci řešených problémů, ale – jak

již výše naznačuji ve svém popisu sociální terapie rodin – zároveň také o prevenci vzniku potíží nasedajících na primární problémy, to vše s využitím i veškerých zdrojů komunitních, materiálních, ekonomických, sociálních apod.

Sociální pracovník se v sociální terapii rodin setkává u klientů s řadou problémů (dlouhodobou nezaměstnaností, častou změnou v zaměstnání, chronickými

Je nutné, aby sociální terapie rodin odpovídala současné potřebě komplexní a odborné intervence a zahrnovala také širší okolí rodiny.

tělesnými a duševními onemocněními či postiženími, rodičovskými a partnerskými konflikty, záškoláctvím, týráním, zanedbáváním nebo zneužíváním dětí, dlouhodobými mezigeneračními rozpory, promiskuitou, různými druhy závislostí, kriminalitou dětí i dospělých, domácím násilím, prostitucí, chudobou, bezdomovectvím apod.), které se vzájemně kombinují a vyžadují řešení i pomoc různého druhu. Často také samozřejmě naráží na celou řadu etických problémů a dilemat, neboť sociální terapie rodin vychází ze stejných hodnotových základů a orientací jako sociální práce obecně.

Posláním sociálního terapeuta je především dosáhnout toho, aby rodina získala větší kapacitu problém vyřešit, a to zejména vytvářením podmínek pro uplatnění jejich vlastních „ozdravných“ pochodů, které jsou podporovány. V této souvislosti je třeba

ba klást důraz na kompetence rodiny a její aktivní přístup ke změně situace. V některých případech či situacích je však nezbytné volit i opatření represivního charakteru, zejména v souvislosti s řešením bezprostředního ohrožení (často se tak stává při sociální terapii rodin s dětmi).

Sociální terapii rodin není možné zaměřovat za psychologickou terapii rodin.

Nelze se v ní však obejít bez užití psychologických i socioterapeutických prostředků, zaměřených především na komunikační a vztahovou oblast. Poznatky, zkušenosti a zákonitosti proto z psychologie hodně čerpá. Podobně jako psychoterapie se zabývá chováním lidí a interakčními charakteristikami, zaměřuje se však na sociální fungování a vztahy klienta.

➤ Kdo provádí sociální terapii?

Sociální terapii rodin realizují sociální pracovníci, pracující zejména při orgánech sociálně-právní ochrany dětí či v jiných sociálních nebo zdravotnických zařízeních, ať už v oblasti státní správy, neziskové sféry nebo v zařízeních ústavní a ochranné výchovy. Velmi důležitou roli sehrává samozřejmě kvalita vytvořeného vztahu rodiny se sociálním pracovníkem a důvěra k němu. Rovněž komplexní znalost poměrů rodiny, získaná dobře prováděnou sociální diagnostikou, napomůže lepšímu porozumění jejich problémů a vytvoření adekvátního plánu sociálně-terapeutického postupu. Ten pak může zahrnovat poradenství (výchovné, rodinné, rozvodové a rozvodové, sociálně-právní), primární, sekundární i terciární prevenci, krizovou intervenci, spolupráci s dalšími osobami, které hrají důležitou roli v životě klienta (s trenérem, učitelem, kamarádem, lékařem ...), zapojení jiných odborníků do spolupráce, různé formy rehabilitace – zejména sociální (zajištění sociálních služeb, materiálního zabezpečení atd.), rodinnou (podpora, náprava nebo obnova rodinných vztahů) i volnočasovou (zaměření na zájmové, sportovní a kulturní vyžití atd.), a sociálně-terapeutickou práci (zaměřenou především na podporu rodiny, získání realistického náhledu na možnost úpravy obtíží, nalezení zdrojů rodiny k jejich řešení, na adaptaci rodiny na nové podmínky apod.), to vše např. v rámci probíhající sanace rodiny či resocializace některého z jejích členů.

➤ Nástroje sociální terapie

K nástrojům, které sociální terapie rodin používá, náleží především:

- **veškeré formy verbální i nonverbální komunikace** v kontaktu s rodinou a jejími členy, z nichž jedním z nejdůležitějších nástrojů je sociálně-terapeutický rozhovor;
- **sociální šetření a návštěvy** v rodině i v jejím širším okolí;
- **sociálně-terapeutický vztah**, v němž velkou roli hraje samotná osobnost sociálního terapeuta;
- **komplexní vyhodnocení situace** rodiny na základě sociální diagnózy a stanovení plánu individuální ochrany rodiny či jejích členů;
- **mezioborová spolupráce** (spolupráce s psychologem, lékařem, pedagogem a jinými odborníky) a spolupráce s neziskovými organizacemi, včetně realizací případových konferencí;
- **přímá opatření** ve prospěch rodiny či jejích členů;
- **další věcná a organizační opatření**;
- **speciální techniky sociální terapie rodin** (různé techniky komunikační, kresebné, škálové, s pomocným materiálem apod.);
- **mediální techniky a dovednosti**.

Příznačné pro sociální terapii rodin je, že při své realizaci ve vztahu k jednomu případu používá souběžně všechny výše uvedené nástroje.

» Z historie sociální terapie

Vývoj sociální terapie je v mnohém analogický vývoji sociální práce. Nicméně o sociální terapii se jako o odborně a profesionálně prováděné sociální práci hovoří až ve 20. století, a to zejména ve spojení se jmény Richmondová, Robinsonová, Hollisová, Perlmanová, Moffet, u nás Krakešová, Novotná, Schimmerlingová a další. Vedle filozofie, psychologie, psychiatrie a některých dalších oborů (pedagogických, ekonomických a právních) měla velký vliv na její rozvoj již od samotných počátků jejího utváření i sociologie. Na poznatky z této vědní disciplíny je právě orientováno jedno z prvních pojetí Richmondové o sociální terapii rodiny, jehož kritiku vyjádřila pak ve svých pracích ve 40. letech mi-

Posláním sociálního terapeuta je především dosáhnout toho, aby rodina získala větší kapacitu problém vyřešit, a to zejména vytvářením podmínek pro uplatnění jejích vlastních „ozdravných“ pochodů, které jsou podporovány.

Práce s celou rodinou je pro nás dnes již poměrně běžnou zkušeností. Zaměření pozornosti na celý její systém je pro velkou část odborníků na rodinnou terapii jedinou možností, jak pozitivních změn ve fungování rodiny dosáhnout.

nulého století Robinsonová. Sociologické pojetí do sociální terapie přicházelo podle Krakešové (1973) zejména z Anglie v polovině 20. století, a to především zásluhou J. Moffeta. Významnou autoritou v oblasti psychosociálního pojetí terapie byla Hollisová, která založila nauku sociální terapie na Freudově psychoanalytické teorii. Psychiatricky a psychoanalyticky orientovaný koncept sociální terapie byl postupně stále více ovlivňován funkční školou případové práce, zastoupenou učiteli sociální školy Chicagské univerzity. Související změny v aplikaci sociální terapie literárně popsal zejména Perlmanová. Pod vlivem medicínských disciplín se pro jednotlivé etapy sociální práce postupně začalo užívat terminologie z lékařské praxe (sociální anamnéza, sociální diagnóza, sociální terapie), a to již od samého počátku 20. století.

Sociální terapie rodin čerpá v průběhu svého vývoje z celé řady výzkumů, které byly v oblasti sociální práce prováděny, ať už v našich či zahraničních podmínkách. Výzkumy založené na různých metodách (kvantitativních i kvalitativních, monografických, statistických, srovnávacích či typologických apod., s výjimkou metody experimentální), se týkají všech faktorů souvisejících se sociálně-terapeutickým procesem, tedy jak samotných klientů a příčin jejich sociálních problémů, tak i jejich sociálního prostředí, možností dalších zdrojů či používaných strategií a postupů řešení. Jeden z nejvýznamnějších výzkumů u nás, z jehož výsledků podle Krakešové (1973) vznikly základy naší výchovné sociální terapie, proběhl v letech 1946–1949 na sociálních klinikách pražské Vysoké školy sociální a politické. Zkoumána byla účinnost systematické a dlouhodobé sociální terapie na případech chronické povahy u klientek – matek, u nichž nedošlo k trvalejšímu zlepšení životní situace poskytnutím běžné sociální pomoci materiálního rázu (zajištěním finanční podpory, bydlení, zdravotní péče, zaměstnání).

Práce s celou rodinou je pro nás dnes již poměrně běžnou zkušeností. Zaměření po-

zornosti na celý její systém je pro velkou část odborníků na rodinnou terapii jedinou možností, jak pozitivních změn ve fungování rodiny dosáhnout. Jak vyplývá z výše uvedených řádků, je zřejmé, že tomu tak rozhodně nebylo vždy.

Starší sestra rodinné terapie, individuální psychoterapie, je o více než půlstoletí starší. Je dobře, že dnes už můžeme na základě dosavadních poznatků a zkušeností popisovat a přibližovat i různé přístupy v rodinné terapii (systemickou, narativní, úkolově orientovaný přístup, rogeriánský přístup apod.)

V příštím čísle se budeme více věnovat praktickému pohledu na sociální terapii rodin, jejíž průběh a metody si představíme na příkladu jedné konkrétní skutečné rodiny.

Literatura:

- *Kopřiva, K. Lidský vztah jako součást profese. Praha: Portál, 2000.*
- *Krakešová, M. Sociální a výchovná terapie I. a II. díl. Praha, MPSV, 1973.*
- *Matoušek, O. Metody a řízení sociální práce. Praha: Portál, 2003.*
- *Matoušek, O. Slovník sociální práce. Praha: Portál, 2008.*
- *Matoušek, O. Sociální práce v praxi. Praha: Portál, 2010.*
- *Matoušek, O. Základy sociální práce. Praha, Portál, 2001.*
- *Novotná, V., Schimmerlingová, V. Sociální práce, její vývoj a metodické postupy. Praha: UK, 1992.*
- *Úlehla, I. Umění pomáhat. Písek: Renesance, 1996.*
- *Zakouřilová, E. Sociální terapie aneb její teorie i speciální techniky, které pomáhají v sociální práci s rodinou. Praha: Institut pro místní správu, 2008.*
- *Zakouřilová, E. Sociální terapie. In Matoušek, O. a kol. Encyklopedie sociální práce. Praha: Portál, s. 264–265.*

MGR. EVA ZAKOŮŘILOVÁ

– pedagožka, sociální pracovnice a autorka odborných textů. Absolvovala obor učitelství sociálních a zdravotních předmětů na Pedagogické fakultě UP v Olomouci. Má dlouholetou praxi v oblasti sociální práce s rodinami – vedení sociální terapie s dětským i dospělým klientem jako sociální pracovník Magistrátu města Olomouce a akreditovaný mediátor. Kromě mediace se ve své profesi dlouhodobě zaměřuje na speciální techniky sociální terapie. Od roku 2006 se věnuje lektorské činnosti.

Canisterapie

aneb Co se do seriálu nevešlo

■ **Text a foto: Renata Hasilová,**
canisterapeutka, odseriku@gmail.com

➤ Zvíře přímo v zařízení – ano, nebo ne?

Odpověď na tuto otázku není jednoznačná a záleží na více faktorech – například na druhu zvířete. Trvalý pobyt psa v zařízení je možný jen za jasně daných pravidel. Pes musí mít svoje místo, kam za ním klienti nemohou. Potřebuje vést také „normální psí život“ – hlavně mít svého konkrétního pána, nemůže být všech. Potřebuje odpočinek, pravidelné procházky, možnost se vyřadit s dalšími psy. „Páníček“ by se neměl měnit každou chvíli. Jen spokojený pes má totiž lidem co dát.

O něco jednodušší je mít v zařízení kočku. Samozřejmě i v tomto případě je potřeba, aby byla jasně daná odpovědná osoba, která bude sledovat například zdravotní stav kočky, postará se o zabezpečení veterinární péče, hygieny chovu, zabezpečení krmiva apod. Kočka má svůj domov vázaný na konkrétní místo; tam je spokojená (na rozdíl od psa, jehož domov je tam, kde je jeho pán). Je ale třeba počítat s tím, že ne všichni zaměstnanci zařízení musí být milovníky koček a že se může stát, že někomu bude pobyt kočky nebo nutnost o ni pečovat vadit.

Morčata, rybičky, šneci, andulky a další drobné ptactvo mohou být bez problémů v interiéru zařízení, ale opět s tím, že musí být stanovena odpovědná osoba. Klienti se mohou na péči podílet a dělají to rádi, ale nikdy nenesou odpovědnost.

Při správném přístupu se může zvíře v zařízení stát motivací a přirozenou součástí života klientů, je ale třeba určité vedení. Pokud necháme situaci jen tak běžet, může se stát, že klienti začnou považovat zvíře za jakýsi „inventář“, který přehlédnou bez povšimnutí, a pozitivní vliv se poté vytrácí.

➤ Stručně o dalších zooterapiích

■ Hipoterapie a hipoježdění je vedle canisterapie nejznámější zooterapií. Hipoterapie využívá jízdy a cvičení na koni k cílené rehabilitaci klienta. Probíhá pod vedením rehabilitačního pracovníka. Hipoježdění (objevuje se také ter-

mín léčebné pedagogicko-psychologické ježdění) je aktivitou, která se dá využít podobně jako canisterapie k rozvoji psychických, mentálních i fyzických schopností klienta. Klient přichází do nového prostředí, které poznává a učí se v něm orientovat. Učí se nové aktivity, seznamuje se s novými lidmi i s dalšími zvířaty (ve stájích většinou bývají i psi, kočky, kozy, slepice...). Rozšiřuje si komunikační dovednosti i slovní zásobu. Při přímé péči o koně, ale i při dalších aktivitách,

kteří do stáje patří (včetně úklidu), získává nové dovednosti, procvičuje hrubou i jemnou motoriku (vezení kolečka, kartáčování koně, čištění kopyta), získává sebedůvěru (přeci jen vyčistit koni kopyto chce odvalu). Jízda na koni je v tomto případě jen jednou z aktivit. Neměli bychom se snažit o žádné složité cviky, spíše o uvolnění, hru, získání sebejistoty, protože mechanika pohybu koně a jeho přenos na jezdce je složitá a využití patří do rukou odborníka.

■ Felinoterapie, aktivity s kočkami, se využívá mnohem méně než canisterapie. Důvodem jsou rozdíly v jejich povaze. U koček se také potřeba a zájem o kontakt během jejich života více mění. I s kočkami se dá pracovat cíleně jako se psy, česat je, mazlit se s nimi, polohovat. Předání kočky při polohování působí jako vibrační masáž. Setkala jsem se na jednom kurzu s fotografiemi, kdy klient polohoval se psem pod nohama a s kočkou schoulenou na prsou. Jsou senioři, kteří dávají přednost kočce před psem, protože tak byli celý život zvyklí – kočka byla u každé chalupy. Hlazení kočky působí blahodárně na uvolnění rukou i celkové psychické uvolnění klienta. Kočka může bydlet v zařízení a stává se tak součástí života klientů, prvkem, na který byli zvyklí a který navozuje domácí pohodu.

Ukázky hiporehabilitace – sdružení Piafa, veletrh Rehaprotex

4. díl

Hipoježdění (léčebné pedagogicko-psychologické ježdění) zahrnuje řadu aktivit pro děti i dospělé

■ Kozy a další farmová zvířata se u nás v ČR využívají pro zooterapie zatím poměrně málo, ale i jejich čas přichází. I tady je možná návštěvní služba (setkala jsem se s návštěvami kůzletek na DS). Druhou možností je chov těchto zvířat přímo u zařízení, tam, kde to podmínky dovolují. Kozy či ovce mohou pomáhat

s údržbou zahrady spásáním a zároveň jsou motivací pro klienty k vyjítí z pokojů na zahradu. Klienti mohou být zapojeni do péče o zvířata, navazují se zvířaty vztah, pozorují je, krmí... Celkově je ale potřeba počítat s tím, že chov zvířat je pro zařízení závazek a také finanční náklad.

■ Drobná zvířata (morče, králík, rybičky, andulky a další ptactvo) jsou v současné době v zařízeních chována poměrně často. Vždy je třeba dbát na naplnění jejich životních potřeb, ať jde o krmení, životní prostor (velikost a typ klece, možnost volného pohybu), hygienu nebo veterinární péči. Akvárium plní funkci estetickou, zútulňuje prostředí, milovníci přírody mezi našimi klienty rybičky rádi pozorují. Ptáci a drobní hlodavci umožňují i intenzivnější využití, fyzický kontakt, jsou aktivnější. Volba konkrétního zvířete záleží na okolnostech. Ne vždycky se podaří, aby zvíře bylo kontaktní – jedno morče může být obrovský mazal, druhé na sebe nenechá sáhnout. Pak je na nás rozhodnout, co dál, za zvíře neseme odpovědnost. Je dobré kupovat zvířata z prověřených chovů, odchovaná v co nejužším kontaktu s člověkem, dokrmovaná ptáčata, hlodavce zvyklé na lidský dotek. Tak uděláme maximum proto, aby si naši klienti mohli zvířata užívat. Než se pro určité zvíře rozhodneme, konzultujeme rozhodnutí s chovateli. Sama například dávám přednost morčeti před zakrslým králíčkem. >>>> 26

Ukázky hiporehabilitace – sružení Piafa, veletrh Rehaprotex

««« 25

Důvodů je několik, například to, že ve chvíli, kdy se králíček rozhodne se skočit, jeho silné drápy mohou poměrně intenzivně škrábnout, a to u citlivější pokožky řady starších lidí může být problém... Je potřeba zkušenosti sdílet a domýšlet i drobnosti.

- **Obří šneci.** Využití těchto původem afrických tvorů pro zooterapie nemá dlouhou historii, u klientů se ale setkává s pozitivní odezvou. Tito šneci dokáží komunikovat, navazovat kontakt. Dotek jejich těla na dlani, předloktí apod. je intenzivní. Jsou klidní, lidé se jich nebojí. Působení není až tak aktivizační, jako spíš relaxační, naplňující potřebu kontaktu a doteku. Přitom péče o šneky není náročná, mohou „bydlet“ v zařízení. Klienti se mohou zapojit do péče.

» Zooterapie a veřejnost

Podle mých zkušeností jsou zooterapie jedním z nejlepších způsobů, jak oslovit veřejnost, získat její zájem o sociální služby jako takové, o dobrovolnictví, o podporu finanční, jak jí pomoci navázat kontakt s našimi klienty, jak získat podporu rodinných příslušníků apod. Zvíře je úžasný zprostředkovatel komunikace. O tom, jak působí fotografie klientů se zvířaty, jsem se již zmínila v předchozích článcích. Podobně působí i fotografie zařízení jako takových – akvárium, květiny... To vše ožíví prostor a vnese do něj pozitivní prvek.

Veletrhy sociálních služeb jsou ideální příležitostí, jak sociální služby nabízet veřejnosti, a právě ukázky zooterapií otevrou prostor pro další komunikaci, přitáhnou návštěvníky blíž.

Při canisterapeutických vycházkách se psy chodíme do města, do muzeí, do obchodů a všude se setkáváme s úsměvy,

Obří šneci se začínají v zooterapiích objevovat v poslední době

otázkami, lidé si povídají s dětmi. Také cesty na canisterapii (jezdím vlakem, autobusem, MHD) jsou ideální příležitostí k přirozenému informování veřejnosti o sociálních službách a životech klientů. Rodiče často využívají situaci, kdy se jejich dítě chce se psem pomazlit, také k tomu, aby dítěti vysvětlili, proč je pes označený a jak pomáhá. Je dobré být vidět. Práce se zvířaty je jedním z velmi účinných nástrojů integrace handicapovaných do běžného života společnosti. Zvířata otevírají dveře k lidským srdcům.

» Vzdělávání v oblasti zooterapie

Vzdělávání v oblasti sociální péče, a tedy i v oblasti canisterapie a dalších zooterapií, nikdy nekončí. Literatury zabývající se zooterapiemi není na našem trhu příliš, ale najdou se zajímavé tituly. Některé jsou obecnější a slouží pro celkovou orientaci, najdeme ale i knihy z praxe.

- *Canisterapie v teorii a praxi* – praktická publikace z dílny zkušeného canisterapeutického kolektivu Piafa Vyškov
- *Zooterapie ve světle objektivních poznatků* – Kolektiv autorů, editor prof. Miloš Velemínský, nakladatelství Dona
- *Animoterapie aneb Jak nás zvířata léčí* – MUDr. Zoran Nerandžić
- *Vztah člověka a zvířat (překlad studie)* – Využití zvířat ve švýcarských pobytových zařízeních sociálních služeb (možno zakoupit v e-shopu Asociace poskytovatelů sociálních služeb).

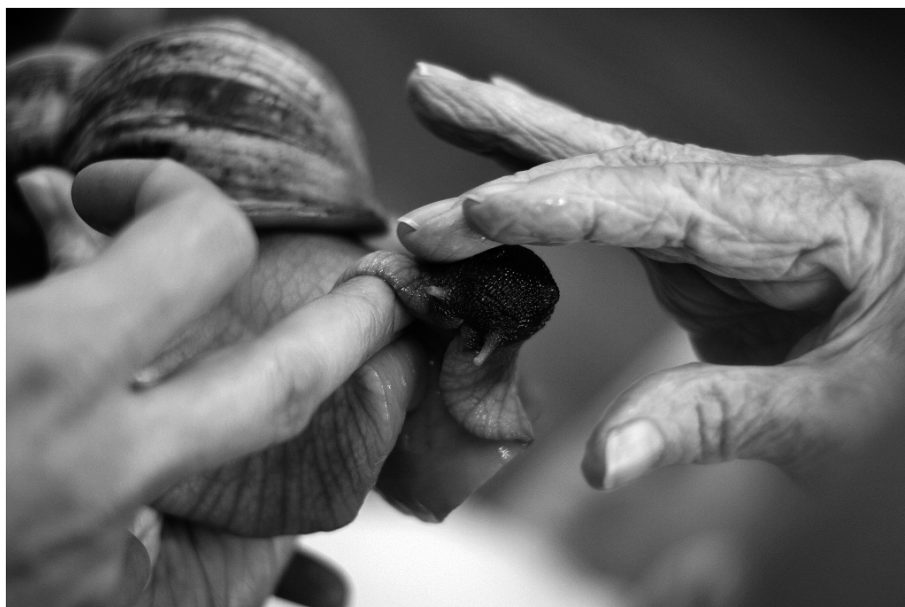
Samozřejmě nesmíme opomenout ani „klasickou“ literaturu sociálních služeb, jako je publikace *Lidský vztah jako součást profese* od Karla Kopřivy, osobně mě také velmi oslovila publikace *Práce s emocemi pro pomáhající profese* od Karla Hájka, *Reminiscence – využití vzpomínek při práci se seniory* od H. Janečkové a M. Vackové.

Vzdělávacích kurzů v oblasti zooterapií také není mnoho, v rámci celoživotního vzdělávání je možné studovat hipoterapii i canisterapii na některých vysokých školách, nabídka se ale mění. Kurzy akreditované MPSV občas pořádá například vyškovské sdružení Piafa, byla jsem také na kurzu ve Speciální škole Blansko. Celkově je ale tato oblast stále v počátcích a není lehké se vzdělávat oficiálně. Díky internetu ale můžeme řadu informací najít na stránkách organizací, které se zooterapiím věnují.

» Závěrem

Určitě bychom našli další a další otázky a témata k diskuzi. Tato série článků si nekladla za cíl na vše odpovědět. Chtěla jsem poukázat na možnosti zooterapií i na jejich úskalí, povzbudit k jejich využívání, i přesto, že s sebou nesou také odpovědnost vůči našim zvířecím pomocníkům. Pokud máte jakékoli dotazy, nebojte se mě kontaktovat, pokusím se vám poradit, doporučit, nasměrovat vás k někomu zkušenému...

Chtěla bych na tomto místě poděkovat ředitelce společnosti Remedia Plus, z. ú., paní Jarmile Pěčkové za to, že mi kdysi dávno umožnila s canisterapií v Denním stacionáři společnosti začít a vydat se na cestu objevování toho, co mohou naši zvířecí kamarádi přinést do života klientů, ale i do života našeho.

Poradce pro lidi s demencí jako koordinátor péče?

■ **Text: Mgr. Martina Mátlová,**

Česká alzheimerovská společnost, o. p. s.

↳ Lidé s demencí a jejich potřeby

Alzheimerova choroba a jiné příčiny demence jsou narůstajícím problémem, se kterým se potýká bez nadsázky celý svět. Platí, že počet lidí s demencí je tím vyšší, čím starší je populace. Ačkoliv neznáme přesný počet lidí s demencí u nás, můžeme se na základě zahraničních prevalenčních studií domnívat, že v roce 2015 u nás žilo téměř 156 000 lidí s demencí. Na základě stejných studií aplikovaných na střední variantu projekce obyvatelstva České republiky předpokládáme, že počet lidí s demencí bude v dalších letech výrazně narůstat. V roce 2020 u nás bude pravděpodobně žít 183 000 lidí s demencí a v roce 2050 se počet lidí s demencí více než zdvojnásobí (na 383 000). Viz obrázek (Zdroj: Zpráva o stavu demence 2016).

Jak je známo, Alzheimerova choroba je smrtelná nemoc, která zásadním způsobem ovlivňuje soběstačnost nemocného člověka. Lidé s demencí zpravidla žijí 7–10 let a jejich potřeby se v průběhu nemoci mění. Zjednodušeně řečeno: Zatímco člověk, jemuž se dostane včasné diagnózy, profituje z psychologické podpory a sociálně právního poradenství, lidé ve středním stádiu mohou těžit z všemožných podpůrných sociálních služeb – terénních až ambulantních, konečně lidé, kteří jsou v posledním stádiu a často bývají upoutáni na lůžko, častěji využijí vysoce odbornou ošetrovatelskou péči a péči paliativní. Ve všech stádiích lidé s demencí přirozeně

potřebují lékařské terapeutické řešení příznaků nemoci. (Podrobněji též Strategie České alzheimerovské společnosti P-PA-IA). Systém péče o lidi s demencí (tato péče je vzhledem k potřebám lidí s demencí typickým příkladem zdravotně sociální péče) je poměrně složitý a pro běžného občana vcelku nepřehledný.

↳ Poradenství a koordinace péče

V poslední ročence společnosti Alzheimer Europe – Dementia Monitor 2017 se analytici Alzheimer Europe věnují mimo jiné mezinárodnímu srovnání dostupnosti služeb pro lidi s demencí a jejich rodiny. Ne náhodou je na prvním místě výčtu těchto služeb koordinace péče/case management. Člověk s demencí a jeho rodina i v evropském kontextu potřebuje základní informace o systému, potřebuje systémem provést a potřebuje mít někoho, na koho se může v průběhu nemoci nadále s důvěrou obracet. Trvalá podpora je vzhledem k charakteru nemoci podstatná. Možný vývoj nemoci a s ním související měnění se potřeby nemocného (a jeho rodiny) a nabídka služeb, které tyto potřeby naplňují, je natolik komplexní, že vše není možné vměstnat do jednoho setkání. Příkladem řešení může být anglický model dementia adviser (nebo obecněji model ze Spojeného království), ten je inspirativní zejména ve svém systému následných návštěv, které mohou poradenství významně zefektivnit. *Experti se shodují, že case management v pravém smyslu v ČR pro lidi s demencí fakticky chybí.*

Roli koordinátora péče u nás supluje poskytovatelé odborného sociálního poradenství nebo osvědčení praktičtí lékaři; na českém „trhu“ se dokonce objevila place-

ná služba, která nabízí „nadstandardní odborné sociální poradenství“. To, že lidé s demencí a jejich rodiny potřebují pomoc s tím, aby se v problematice demence zorientovali, dokládá také to, že „konzultace“ (jak jsme je nazývali dávno před zákonem o sociálních službách, který je zařadil mezi odborné sociální poradenství) byly jednou z prvních služeb, které Česká alzheimerovská společnost (ČALS) v devadesátých letech nabízela.

Poradenství pro lidi s demencí a jejich rodiny má potenciál prodloužit setrvání nemocného v jeho domácím prostředí. „Zůstat doma“ je přitom nejen důležité přání většiny lidí s demencí; pobyt ve známém prostředí také napomáhá udržovat jejich soběstačnost. Nové prostředí naneštěstí prohlubuje dezorientaci, které musejí lidé s demencí v důsledku svého onemocnění čelit. Pobyt doma ale bývá možný pouze za předpokladu podpory nemocného a zajištění pomoci s aktivitami, které člověk s demencí není schopen zvládat. Pomáhat nemocnému by měla nejen rodina, ale i zastupci formální péče – sociální služby. Ačkoliv „case management“ zůstává na rodinném pečovateli, který se pro svého blízkého stává – v ideálním případě – koordinátorem péče, konzultanti poskytují důležité informace, které pomáhají rodinným pečovatelům se ve světě služeb pro lidi s demencí neztratit. Podstatná je také psychosociální podpora, která umožňuje rodinnému pečovateli, aby byl svého náročného úkolu dlouhodobě schopen.

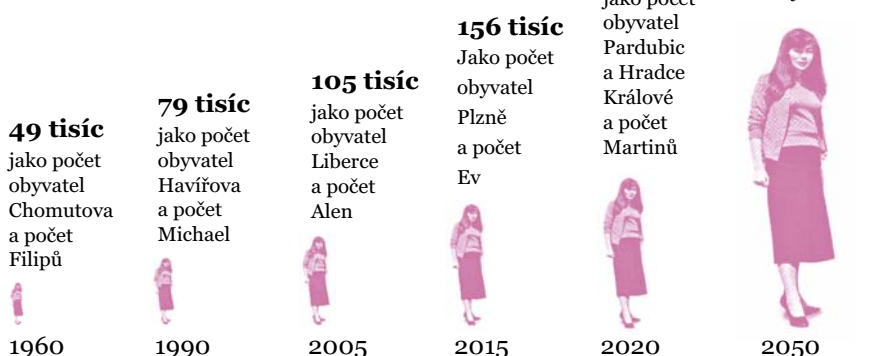
↳ Certifikovaný poradce

ČALS je aktivní nejen v Praze, kde sídlí, ale prostřednictvím svých kontaktních míst také ve všech krajích ČR. Jedním z cílů ČALS je zajistit, aby lidé s demencí a jejich rodiny nacházeli podporu bez ohledu na to, kde právě bydlí. V roce 2015 jsme proto v rámci projektu Rozvoj kontaktních míst ČALS, který byl podpořen z programu švýcarsko-české spolupráce, mimo jiné vytvořili a poprvé realizovali 80hodinový kurz pro poradce pro lidi s demencí a jejich rodiny. Absolvování tohoto kurzu je první podmínkou pro to, aby se člověk mohl stát certifikovaným poradcem pro lidi s demencí a jejich rodiny. Na kurz navazují supervize, které pomáhají poradci, aby se své (nové) role zhostil co nejlépe. Podrobnější informace o certifikovaném poradci pro lidi s demencí a jejich rodiny najdete v příštím čísle.

Demence včera, dnes a zítra

Predikce vývoje počtu lidí s demencí v ČR

Zdroj: vlastní výpočty

Nenechte přípravy k novému nařízení o ochraně osobních údajů na poslední chvíli, postihy mohou být likvidační

Evidujete ve své organizaci údaje o vašich klientech? Potom čtěte pozorně, protože nové nařízení o ochraně osobních údajů zásadně mění pravidla práce s osobními údaji a jejich porušení bude tvrdě sankcionováno.

■ **Text: Miroslav Kvapil, MSc.,** senior manažer společnosti BDO Advisory s.r.o., jež poskytuje komplexní poradenské a vzdělávací služby pro oblast GDPR. BDO Advisory s.r.o., spolupracuje s Asociací poskytovatelů sociálních služeb České republiky, z. s.

Evropský parlament a Rada EU přijaly nové nařízení (2016/679 ze dne 27. dubna 2016) – tzv. obecné nařízení o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation, „Nařízení GDPR“), které zásadním způsobem změní evropskou legislativu v oblasti ochrany osobních údajů. Nová pravidla budou platit pro všechny subjekty, které zpracovávají osobní údaje občanů EU – tedy včetně poskytovatelů sociálních služeb. GDPR dává vznik novým povinnostem v souvislosti se zvýšením ochrany a práv občanů EU.

Nařízení GDPR nabyde účinnosti 25. 5. 2018 a v České republice nahradí současnou právní úpravu ochrany osobních údajů. Jeho porušení může vyústit pokutou ve výši až 20 mil. EUR nebo pokutou do výše 4 % celosvětového obratu subjektu!

V sázce je tedy mnoho. Důkazní břemeno je na straně správce/zpracovatele osobních údajů. I proto je silně doporučováno tuto problematiku nepodcenit a řešit s dostatečným časovým předstihem. Co konkrétně nové Nařízení GDPR po správcích či zpracovatelích osobních údajů vyžaduje?

➤ Souhlas se zpracováním osobních údajů

Souhlas vašeho klienta (subjektu údajů) se zpracováním osobních údajů musí být mj. prezentován samostatně od ostatních podmínek předkládaných osobě ke schválení. Je důležité zmínit, že souhlas klienta

se zpracováním osobních údajů musí být vždy jednoznačný a konkrétní – tzn., že při podpisu musí klient vědět, k jakým účelům a jakým způsobem bude s jeho daty zacházeno (klient musí být informován o právním základu zpracování, řetězci zpracovatelů údajů atp.). Dle nových pravidel má klient možnost udělený souhlas se zpracováním osobních údajů *kdykoliv odvolat*. Zároveň platí, že *udělený souhlas klienta se zpracováním osobních údajů nemůže být podmínkou poskytnutí služby*.

➤ Způsob práce s osobními údaji

Pakliže poskytujete osobní údaje vašich klientů třetím stranám (kterémukoliv subjektu s jiným IČ – např. pojišťovně, zdravotnickým zařízením atp.), je požadováno, aby existovala *písemná smlouva o jejich zpracování*. Každý subjekt údajů má právo „být zapomenut“, tzn., že subjekt údajů může požádat vaši organizaci, jakožto správce či zpracovatele jeho osobních údajů, o výmaz svých osobních údajů. Nad rámec toho je na základě žádosti subjektu údajů správce či zpracovatele jeho osobních údajů *povinen zajistit možnost přenosu jeho osobních údajů jinému správci* (např. konkurenčnímu zařízení) v kompatibilním formátu.

V případě neoprávněného přístupu k osobním údajům jsou správci i zpracovatelé osobních údajů povinni notifikovat dozorové orgány a v určitých případech i subjekty údajů. Porušení této povinnosti bude ze strany příslušných orgánů státní moci tvrdě postihováno.

➤ Pověřenec pro ochranu osobních údajů

Nařízení GDPR požaduje zřízení pozice Pověřence pro ochranu osobních údajů. Klíčovým úkolem Pověřence je monitorovat soulad v oblasti ochrany osobních údajů s politikami a procesy správce či zpracovatele osobních údajů. Na základě zjištěných rozdílů je jeho úkolem poskytovat poradenství pro optimalizaci vnitřních politik a procesů. *Správce či zpracovatel osobních údajů musí dle Nařízení GDPR ustanovit Pověřence, pokud:*

- zpracování provádí orgán veřejné moci či veřejný subjekt, s výjimkou soudů jednajících v rámci svých soudních pravomocí;
- hlavní činnosti správce nebo zpracovatele spočívají v operacích zpracování, které kvůli své povaze, svému rozsahu nebo svým účelům vyžadují rozsáhlé pravidelné a systematické monitorování subjektů údajů;
- hlavní činnosti správce nebo zpracovatele spočívají v rozsáhlém zpracování zvláštních kategorií údajů (osobní údaje, které vypovídají o rasovém

členském původu, politických názorech, náboženském vyznání či filozofickém přesvědčení nebo členství v odborech, a dále *genetické údaje, biometrické údaje* (zpracovávané za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby) a **údaje o zdravotním stavu** či o *sexuálním životě nebo sexuální orientaci fyzické osoby*) a osobních údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech a trestných činů.

Z povahy poskytovatelů sociálních služeb bude výše uvedená podmínka u drtivé většiny poskytovatelů sociálních služeb naplněna. Pozice Pověřence může být za-

**Institut
vzdělávání APSS ČR
vás zve na seminář**

**Nové nařízení o ochraně
osobních údajů**

26. 4. 2017 Brno

**Další semináře budou
vypsány na podzim**

www.institutvzdelavani.cz

jištěna interně či externě. Interní Pověřenc musí být na organizaci nezávislý, proto bude takový zaměstnanec z ekonomického hlediska nákladný, protože „slučování funkcí“ je velmi obtížné. Externí zajištění Pověřence může být naopak ekonomicky výhodné, protože existují firmy, které se specializují na zajišťování těchto služeb pro skupiny organizací – jeden Pověřenc má ve své gesci více subjektů, mezi které se náklady „rozloží“.

► Jak postupovat dál?

V první řadě je vaše organizace, jakožto správce či zpracovatel osobních údajů, povinna zpracovat nebo si nechat zpracovat *Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů* (Data Protection Impact Assessment), včetně identifikace a posouzení rizik a návrhu opatření k jejich eliminaci.

V rámci této analýzy se identifikují povinnosti vyplývající z Nařízení GDPR, které jsou pro vaši organizaci relevantní (např. vymezení typů dat, na která se vztahuje Nařízení GDPR, identifikace základních kategorií osobních údajů a způsobů jejich zpracování, analýza životního cyklu dat, analýza interních a externích datových toků a způsobu jejich dokumentace, identifikace nástrojů a informačních systémů, ve kterých jsou osobní údaje zpracovávány, analýza interní legislativy popisující zpracování osobních údajů, analýza organizačně-technických opatření organizace, identifikace rizik, atp.).

Na základě Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů vznikne tzv. rozdílová analýza, která popisuje diskrepance mezi stávajícím stavem uvnitř organizace a Nařízením GDPR. Všechny identifikované diskrepance musí být odstraněny nejpozději do začátku platnosti Nařízení GDPR – tedy do 25. 5. 2018.

Proto je nyní nejvyšší čas začít problematiku GDPR řešit, protože kromě optimalizace vašich interních procesů a informačních systémů či zajištění Pověřence je nutné, aby byli klíčoví zaměstnanci v problematice GDPR dostatečně proškoleni. S ohledem na komplexnost problematiky GDPR a nejasný výklad Nařízení GDPR je vhodné tuto problematiku řešit s odborníky, kteří vám pomohou vyhnout se slepým uličkám a najít optimální variantu řešení. Ušetříte si tak mnoho času, nervů a nákladů.

Společnost BDO Advisory s.r.o., je kvalifikovaným poradcem v oblasti GDPR a má vyvinuta standardizovaná řešení pro veřejný sektor a neziskové organizace, malé a střední podniky, pro korporace a holdiny. Více informací najdete na webové adrese www.bezpecne-udaje.cz.

Může klienty v PZSS polohovat pracovník v sociálních službách?

■ **Odpověď: MUDr. Libor Svět, MBA,**
předseda spolku OPORA

Polohování, ať již jako samostatná preventivní činnost, nebo jako součást ošetřování dekubitů v predilekčních lokalizacích, je nepochybně kompetence všeobecné sestry. Vykonávat ji může, v omezeném rozsahu, i zdravotnický asistent, ale vždy pod odborným dohledem všeobecné sestry. Dělbá práce mezi jednotlivými profesemi je právě v PZSS velmi častá a není nutné se nad ní v neformální rovině pozastavovat. Pokud bude pracovník v sociálních službách schopen a ochoten podílet se na polohování, pak po odpovídajícím poučení to pro vybrané pacienty nepovažují za ohrožující. *Nicméně vždy, a to zdůrazňuji, leží odpovědnost na příslušné všeobecné sestře.* Polohování nemá očekávaný význam tehdy, pokud je realizováno např. intenzivně (každých 30 minut), ale v omezeném časovém úseku během dne, např. pouze po dobu několika hodin, stejně tak bude-li realizováno pouze 3× denně. Vždy je nezbytné ho realizovat alespoň každé 2–3 hodiny, raději častěji, vždy s přesným záznamem do dokumentace. Samozřejmě včetně noční doby. Pokud jsou již v predilekčních lokalizacích vytvořeny dekubity, pak je nutná intenzivnější péče, včetně řádné hygieny a řádného ošetření defektů a jejich okolí. Za takové situace bych však účast pracovníků v sociálních službách nedoporučoval.

Polohování je součástí rehabilitačního ošetřování, které všeobecná sestra poskytuje bez indikace, v souladu s diagnózou stanovenou lékařem. Tento režim a rozsah kompetence je platný pro poskytování zdravotních služeb v obecné rovině. V režimu hrazené zdravotní péče z veřejného zdravotního pojištění je uplatňován § 18 zákona č. 48/1996 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, kdy veškerá zdravotní péče poskytovaná nelékaři je poskytována na základě indikace ošetřujícího lékaře (pro odbornost 913 platí terminologie na základě ordinace). Je tedy na úvaze a rozhodnutí ošetřujícího lékaře, aby na základě znalosti aktuálního zdravotního stavu pacienta posoudil konkrétní potřebu polohování včetně frekvence a zaměření na konkrétní lokalitu. Toto zákonné právo ošetřujícího lékaře je logicky ve vyváženém stavu s odpovídajícím rozsahem odpovědnosti. Ten kdo rozhoduje, nese i odpovědnost za své rozhodnutí. Zní to logicky, ale vzpomeňte si, v kolika případech bylo po sestřích odbornosti 913 či 925 požadováno, v rámci revizní činnosti zdravotních pojišťoven, odůvodnění, proč byla zdravotní péče indikována u konkrétního pacienta v konkrétním objemu či konkrétní frekvenci výkonů. Rovněž nebylo až tak výjimečné, že případné negativní finanční dopady, byl-li revizí projevem subjektivní pocit o nedostatečné odůvodněnosti péče, byly požadovány po poskytovateli nelékařské profese.

Komentář prezidenta APSS ČR

Ing. Jiřího Horeckého, Ph.D., MBA

Polohováním klientů v pobytových zařízeních služeb sociální péče jsme se zabývali v minulých letech několikrát. Stejně jako v případě podávání léků per os jsme i v případě tohoto výkonu řešili celou řadu dotazů a různých přístupů zdravotních pojišťoven. Univerzální odpověď však neexistuje. Stejně jako může být asistence při chůzi po chodbě pobytové služby aktivizací, a tedy sociální složkou poskytované služby, tak může být i zdravotním, resp. rehabilitačním výkonem. Obdobně je tomu i v případě polohování. Je také nutné rozlišit polohování jako součást ošetřovatelského procesu, tedy na základě indikace lékaře a jako výkon, který je součástí ošetřovatelské inter-

vence a jako takový hrazený z Fondu veřejného zdravotního pojištění, a dále asistenci při změně polohy na lůžku, kterou běžně vykonávají pracovníci v sociálních službách. V praxi se občas setkáváme s extrémními, a tedy nesprávnými názory oběma směry. Na jednoduchou otázku, zda je polohování sociální, nebo zdravotní výkon, neexistuje jednoduchá odpověď typu ano/ne. Bohužel častěji jsme (nebo jsme alespoň hojně byli) svědky extrémní, a tedy nesprávné interpretace ze strany řady revizních lékařů zdravotních pojišťoven. Klíčem ke správné odpovědi jsou indikátory popsány autorem tohoto článku MUDr. Liborem Světem.

BONNO®

Ladies Collection

Dámská pracovní trička Fiona a Viola s novou barevnou škálou v pastelových odstínech. Nyní navíc z nemačkového materiálu, s inovovaným střihem a vylepšenou technologií šití!

Inovované provedení střihů triček **Fiona** a **Viola** poskytuje tělu příjemný komfort při přirozeném pohybu. Prodloužený střih ladně umocňuje ženské křivky. Vylepšená technologie šití klade důraz na kvalitu a propracovanost všech švů. Směs bavlny a elastanu s nemačkovou úpravou zaručuje výrobkům pružnost a tvarovou stálost, pohodlnější praní a prodlouženou životnost. Volit můžete mezi vzdušnějším věčkovým výstřihem (Viola), anebo modelem s elegantním kapkovitým výstřihem a kapsičkou (Fiona).

Barevné varianty:

www.bonno.cz

Objednávky na adrese:
BONNO GASTRO SERVIS s.r.o.
Husova 523
370 21 České Budějovice
oopp@bonno.cz

Motivační prvky při práci se seniory

Dana Klevetová

Praha: Grada Publishing, 2017, 2., přepracované vydání

Kniha Dany Klevetové *Motivační prvky při práci se seniory* vyšla v nakladatelství Grada Publishing v roce 2017 již ve druhém, přepracovaném vydání. Autorka se v publikaci věnuje problematice stáří, a to zejména v souvislosti s poskytováním (ošetřovatelské) péče seniorům. Jako všeobecná sestra se geriatrickému ošetřovatelství a péči o seniory dlouhodobě věnuje, v dané oblasti pravidelně publikuje, a tak je přirozeným vyústěním, že nabyté zkušenosti, teoretické znalosti a vlastní názory sdílí i prostřednictvím knihy.

■ **Text: Markéta Vančlová**

Publikace je rozdělena do deseti kapitol, které jsou dále členěny do podkapitol. Každá kapitola tvoří vždy samostatný celek a věnuje se z různých pohledů jedné oblasti, která je významná při péči o seniory. První kapitola se zabývá obecně problematikou stáří a stárnutí v České republice, autorka se v ní však rovněž zamýšlí nad současnou společností a jejím vlivem na seniorskou populaci. Navazuje kapitola *Změny ve stáří*, v níž se již autorka zešíroka rozkračuje mezi různé obory a věnuje svoji pozornost nejenom biologickým změnám organismu, jak by se dalo očekávat, ale také psychosociálním aspektům stárnutí. Představuje čtenáři rovněž vybrané psychologické pohledy na stárnutí (Erikson, Komenský) a kapitolu zakončuje tématem vzdělávání seniorů. Další kapitolu věnuje struktuře vývojových potřeb a i zde přistupuje k tématu holisticky, tedy s důrazem na biologické i psychosociální aspekty. V kapitole *Starý člověk a rodina* se autorka zaměřuje na problematiku rodiny, její funkce a na její proměny v čase. Věnuje se také mezigeneračnímu soužití a zapojení současné rodiny do péče o jejich blízké. Jak již název páté kapitoly napovídá, zabývá se *Účelnou komunikací zdravotní sestry se starší osobou*. V této kapitole autorka nabízí i pohled do oblasti psychoterapie a při osvětlování některých jevů se opírá o významné představitele různých psychoterapeutických směrů, např. o metodu Pessu-Boyden, transakční analýzu Erica Berneho či způsob komunikace rozpracovaný C. R. Rogersem. Tématu se však věnuje i v rovině ošetřovatelské a popisuje specifika komunikace s různými skupinami seniorů (např. se zrakovým či

sluchovým postižením) a s osobami se syndromem demence. Tématy dalších kapitol jsou: *Pohyb a jeho životní přínos*, *Bezpečí domova a Hodnocení malnutrice u osob vyššího věku*. V kapitole věnované pohybu autorka popisuje faktory, které ovlivňují pohyb seniora, představuje problematiku funkčních testů a nabízí několik možností, jak umožnit (nejenom) seniorům se více hýbat. Přízpůsobení bydlení potřebám a možnostem seniorů tak, aby pro ně bylo bezpečné, je

věnována kapitola o bezpečí domova. V kapitole zaměřené na malnutrici se autorka komplexně zabývá oblastí výživy seniorů. Popisuje příčiny a důsledky malnutrice ve stáří, nabízí vhodná doporučení a nepomene rovněž důležité téma orálního zdraví u osob vyššího věku. Předposlední kapitola je věnována zkušenostem s dobrovolnictvím a dobrovolníky a v *Závěrečném zamyšlení* autorka uvažuje o současné společnosti a jejím směřování. Z jejích slov je cítit obava, ba i jistá nedůvěra ve společenské dění, a snaží se podpořit aktivní přijetí zodpovědnosti každého z nás. Kniha je doplněna přílohami s různorodou tematikou (např. funkční testy, kazuistika s využitím ošetřovatelské anamnézy dle Gordonové, praktická ukázka rozhovoru sestry a pa-

cienta aj.).

Knihu jako celek charakterizuje holistický pojetí a eklektický přístup k danému tématu. Široký záběr díla svědčí o autorčině osobním zápalu pro danou problematiku i optiku různorodých oborů, s jakou se na téma dokáže podívat. Tento fakt však také může ve svém důsledku způsobovat, že pro čtenáře, kteří nedisponují tak širokým spektrem znalostí jako autorka, bude text obtížněji srozumitelný. Jednotlivé kapitoly jsou však také proloženy konkrétními návody, praktickými cvičeními a doporučeními či příklady z vlastní praxe autorky, což usnadňuje pochopení textu a pomáhá čtenáři ukotvit se v konkrétním tématu. Většinu kapitol a podkapitol autorka uvádí citáty vztahujícími se k tématu, a to vždy z pera významných myslitelů, což je také osvěžujícím prvkem publikace. Koncepce díla a jeho šíře v kombinaci s nesporným zaujetím autorky pro dané téma také občas znesnadňuje rozlišení toho, co je názorem autorky a co je prokazatelným faktem. Drobným nedostatkem také je, že některé pasáže autorka opomenula při přepracovávání textu z prvního vydání upravit, např. na str. 96 zmiňuje zákon o rodině (zákon č. 93/1963 Sb.), ten však byl zrušen zákonem č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, ke dni 1. 1. 2014. V jiném případě si s textem pravděpodobně pohrála tiskařská šotek, když zaměnil část lidského těla pobřišnici za podbřišnici.

D. Klevetová ve své knize ukazuje, jakým způsobem umožňuje pracovat s jedním konkrétním tématem holisticky pojeté moderní ošetřovatelství. Do svých úvah autorka zapracovává své nesporné znalosti z více oborů (psychologie, psychoterapie, sociologie, andragogika) a snaží se oslovit čtenáře s apelem, že důležitým faktorem pro vykonávání dobré praxe v přímé péči je nejenom nadšení a dobrý úmysl, ale rovněž teoretické znalosti a reflexe vlastní práce. Publikace, jak již bylo uvedeno, se nechte úplně lehce a některé části knihy ocení spíše studenti vysokoškolských oborů v oblasti ošetřovatelství a sestry, které se tématem hodlají dlouhodobě zabývat. Většina pasáží však může být přínosných i pro laické pečující a pracovníky v sociálních službách. ■

Knihu lze zakoupit v e-shopu APSS ČR na <http://shop-apsscr.alvepi.com/>.

Príspevky uveřejněné v této rubrice se nemusejí shodovat s názorem redakce. Redakce si vyhrazuje právo na redakční úpravu a krácení příspěvků bez vědomí autorů i na případné odmítnutí urážlivých či jinak nevhodných příspěvků.

Síla doteku

Dotek, fyzický kontakt je formou neverbální komunikace. A řízený dotek podle mého přesvědčení patří do komunikačních dovedností pomáhajících profesionálů, konkrétně v zařízeních pro mentálně a fyzicky postižené, a to hlavně ve službě domov. Setkal jsem se za svou dlouholetou praxi i s názorem opírajícím se o etický kodex, že fyzický kontakt mezi personálem, pomáhajícím profesionálem a uživatelem je mimo profesionální rámec a je neetický.

■ **Text: Ján Sliacky,**

pracovník v přímé péči, Domov pro osoby se zdravotním postižením Sulická, Praha 4 – Krč

Tato výstraha je pochopitelná v momentě, kdy by fyzický kontakt ze strany profesionála nerespektoval osobnost uživatele. Na druhé straně si však neumím představit pracoviště poskytující sociální služby, které by ve zveřejněné prezentaci hodnot, kterými se řídí jeho práce, uvedlo, že se jeho zaměstnanci uživatelů nedotýkají, protože pracují profesionálně.

Problémem je feminizace personálu a jeho nejistota v této oblasti – a to často na všech úrovních. Uživatelé sociálních služeb (o to více mentálně postižení a užívající služby domov jednotlivých zařízení) jsou mnohdy citově deprivováni a z toho pak vyplývá jejich přilnutí (hlavně mužů) k ženskému personálu, který s touto náklonností nezřídka neumí pracovat profesionálně a tyto projevy ve formě fyzického kontaktu vyhodnocuje nesprávně.

Amatérské nadšení místo profesionálního přístupu vede k tomu, že personál je postupem času vysloveně otravovaný a pracovní omezovaný nadměrnou uživatelskou náklonností a fyzických kontaktů, které pomáhající profesionál zprvu považoval za lidský a profesionálně správný. Chyba mnohdy vzniká z mylné představy o neexistenci sexuality u mentálně postižených dospělých a z rozporu ve vnímání jejich fyzického a mentálního věku.

Jistě, pracovním úkolem profesionála je vytyčit rozsah fyzického kontaktu, jeho vhodnost v konkrétních situacích a jeho personalizaci. V tomto mají o něco těžší výchozí pozici ženy v pomáhajících profesích vůči mužům – klientům, i když znám řadu takových, které toto bravurně zvládají a problém se sexuálním podtextem nikdy nepřipustily. Citlivým může být (také mluvím z vlastní zkušenosti) vztah profesionála – uživatelka, i když se profesionál žádného

problematického jednání nedopustí. Častější, jak ze svých zkušeností také vím, je „sterilní“ přístup pracovníků, zejména pracovníků sociálních služeb v přímé péči, k uživatelům a k práci s dotekem, který tito pomáhající profesionálové považují za osobní „investici“ nad rámec svých pracovních povinností.

Na druhé straně jsem absolutně přesvědčený (a mám to ověřeno svou dlouholetou praxí), že dotek, objetí, poplácání po zádech atd. může být a také je – v případě, že je vědomě řízené – přínosem v práci s uživatelem, kterému častokrát fyzický kontakt pochopitelně chybí. Mentálně a fyzicky postižení lidé po fyzickém kontaktu prahnují a pracovníci sociálních služeb v přímé péči v případě, že ho umí profesionálně používat, může dotekem doplňovat škálu svých sociálních dovedností, navazovat a pěstovat profesionální vztah s uživatelem, který je nezbytný k výkonu těch činností, které po uživateli nutně požadujeme, které však uživatel nevykonává s nadšením. Jejich opodstatnění nicméně vyplývá z poslání a povahy sociálních služeb: zmenšení uživatelské závislosti na poskytované službě (např. běžné rutinní sebeobslužné činnosti).

Je pochopitelně důležité, aby řízený dotek profesionála k uživateli vyjadřoval přátelský a povzbuzující vztah, nevyvolával v něm pocit podřízenosti (čehož je možné „dosáhnout“ nejen neobratnou verbální, ale i neverbální komunikací) a nezvyšoval závislost uživatele na pomáhajícím profesionálovi.

Profesionální odosobnění sociální práce organizacemi a jejich lpění na dodržování litery etického kodexu ve smyslu vyloučení doteku profesionála směrem k uživateli, který samozřejmě není v etickém kodexu přímo uvedený jako nevhodný, signalizuje nejistotu vedení sociální práce a nepochopení ducha poskytování sociálních služeb. Cesta z tohoto ideového vakua na jedné straně reprezentovaného nadměrnou tolerance k nesociálnímu chování uživatelů vůči personálu, a na straně druhé, tak řečeno, zapovězením fyzického kontaktu vede jen prostřednictvím zvyšování profesionality zaměstnanců a jejich vyšší odbornosti a zkušenosti.

Nevidím však řešení v „terapeutizaci“, vyhrazené úzké skupině vyškolených, ale v lepším pochopení a uchopení přirozeného lidského chování, ke kterému „umění doteku“ určitě patří, či ve vytvoření a kultivaci prostoru pro jeho praktické používání, ze kterého by měl prospěch jak uživatel sociálních služeb, tak i personál.

Tento příspěvek je možné chápat jako polemiku, proto bych uvítal reakce pomáhajících profesionálů ochotných podělit se se svými zkušenostmi na toto téma.

INZERCE

stamed
srazíme se o medicínu

Váš Dodavatel pro:

- Vybavení lůžka
- Nakládání s odpady
- Gastronomický provoz
- Péči o klienta
- Polohování a přesun klientů

Navštivte nové webové stránky www.stamed.cz

Stamed s.r.o. | obchod@stamed.cz | 725 323 111

Očista klienta přímo na lůžku bez použití vody

– řešení praktické i šetrné zároveň

Znamé rčení praví, že čistota je půl zdraví. To samozřejmě dvojnásob platí u imobilních klientů, upoutaných na lůžko. Zde sehrává správná hygiena klíčovou roli – díky ní je totiž možné předcházet vzniku kožních problémů, podráždění, či dokonce dekubitů.

Správná péče o pokožku klientů, kteří jsou trvale nebo dočasně upoutáni na lůžko, je stěžejní. U těchto klientů totiž častěji dochází k různým nežádoucím kožním projevům, které způsobuje například častý styk pokožky se zbytky moči nebo stolice či zapařování pokožky v důsledku používání nesprávných absorpčních pomůcek, které nedovolují pokožce volně dýchat.

Proto je nutné věnovat kůži klienta s inkontinencí maximální pozornost. Mezi nejčastější problémy zralé pokožky patří:

- ztráta elasticity,
- ztráta hydratace,
- pomalejší regenerace,
- ztráta ochranné vrstvy

JAK PŘÍSTUPOVAT K OSOBNÍ HYGIENĚ O ZRALOU POKOŽKU?

Pokud je klient plně odkázaný na pomoc druhých, je jednou z povinností ošetřovatele, starat se o jeho hygienu. Ke klientovi přistupujeme s pokorou a všechny kroky se mu snažíme vysvětlit, aby ho naše snažení nevylekalo. K mytí klienta s inkontinencí používáme pouze přípravky, které nedráždí a nevysušují pokožku. Přípravek na mytí použijeme na místa, kde se kůže nejvíce potí nebo je znečištěna – ruce, nohy, podpaží, záhyby a okolí intimních partií. Očista těchto citlivých partií nesmí vyvolat podráždění. Je třeba dbát na důkladné opláchnutí zbytků použitých prostředků na mytí. Ruce si myjeme podle potřeby, tak abychom zabránili možnosti přenosu infekce. Osušení kůže provádíme měkkou osuškou, u lidí s citlivou pokožkou nejlépe

jen odsátím, to znamená bez zbytečného tření. Speciální masážní žínky se používají ke zlepšení prokrvení pokožky a pomáhají při odstraňování odumřelých buněk na kožním povrchu. Suchou a citlivou pokožku promašťujeme vhodným krémem nebo tělovým mlékem. Tyto přípravky vždy aplikujeme v tenké vrstvě

JDE TO I BEZ VODY!

Ne vždy je možné a také vhodné, používat k mytí klienta vodu. Jednak má působení vody na pokožku tendenci kůži ještě více vysušit. A svou roli zde sehrává také nutnost manipulace s klientem, což může v některých případech být velmi obtížné.

Proto má zdravotnický personál k dispozici také kvalitní přípravky, s nimiž je možné klienta důkladně omýt, aniž bychom přítom měli přístup k tekoucí vodě.

**O krok dál
pro zdraví**

Přípravky však musí především být:

- šetrné ke zralé pokožce,
- s pH 5,5 pro nenarušování ochranné bariéry kůže,
- bez alkoholu a parfemace,
- hypoalergenní a dermatologicky testované.

Na prvním místě jsou to čisticí ubrousky modré řady kosmetiky Menalind professional. Tyto vlhčené ubrousky z pevného a přitom jemného vlákna jsou k dispozici v praktickém balení po 50 kusech. Balení je navíc uzavíratelné, takže ubrousky nevysychají. Jedná se o produkt, který zdravot-

nický personál ocení jak pro jednoduchost použití, tak i pro konečný výsledek, který si v ničem nezadá s mytím pod tekoucí vodou. Ubrousky Menalind professional lze použít na intimní partie, ale k očistě celého těla. Navíc kůži zbytečně nezatěžují, nevysušují ji a ani nedráždí. Vyvážené pH 5,5 pomáhá udržovat přirozenou mírnou kyselost pokožky a nenarušuje její ochranný film.

Druhým skvělým pomocníkem při péči o hygienu imobilních klientů je čisticí pěna. Ta je rovněž součástí modré řady kosmetiky Menalind professional a vyrábí se ve 400ml balení. Před použitím pěnu protřepeme a ze vzdálenosti přibližně 15 cm nastříkáme na pokožku. Poté necháme chvíli působit, než se začne na těle rozpouštět a setřeme. Tato pěna je navíc schopná neutralizovat případný zápach. Obsahuje kreatinin, který pokožku chrání před působením vnějších vlivů, posiluje přirozené obranné mechanismy pokožky a pomáhá ji tak udržet zdravou.

KOSMETIKA PRO KAŽDÉHO

Kosmetika Menalind professional je vhodná pro všechny typy kůže. Žlutá řada kosmetiky je určena k péči o pokožku celého těla a modrá řada je vhodná k čištění pokožky.

Pro klienty s inkontinencí je nevhodnější růžová řada kosmetiky Menalind professional, která je určena pro ochranu pokožky namáhané inkontinencí.

Všechny výrobky kosmetiky Menalind professional se skládají z vysoce kvalitních složek, jsou dermatologicky testované, hypoalergenní a bez přidaných parfemací a chemických složek tak, aby se minimalizovala možnost vzniku případné alergické reakce.

Kosmetika Menalind professional představuje dokonalý doplněk absorpčních pomůcek Moli® od firmy HARTMANN-RICO a je k dostání v lékárnách, zdravotnických potřebách anebo přímo v zařízeních sociálních služeb.

Krátké povídání o životě s autismem

Domov se zvláštním režimem je sociální služba Národního ústavu pro autismus (NAUTIS). V malém pobytovém zařízení nedaleko Prahy v Libčicích nad Vltavou žije už sedm let Martin Pospíšil, tříadvacetiletý muž s lehkým mentálním postižením a těžkou formou autismu. Martinovi někdy asistenti žertem říkají, že by měl dostat cenu za přínos ve věci transformace sociálních služeb. Díky jeho případu se totiž ukázalo, že stát není připraven poskytnout sociální službu lidem s podobnou diagnózou. Tedy lidem s těžkým problémovým chováním, lidem, kteří potřebují striktně individuální přístup personálu a kvůli svému handicapu nejsou schopni se podřídit kolektivnímu způsobu života v běžných pobytových zařízeních sociálních služeb. Domov v Libčicích, kde Martin po dlouhých měsících pendlování mezi rodinou, psychiatrickými nemocnicemi, diagnostickým ústavem a pobytovými zařízeními sociálních služeb konečně zakotvil, vznikl z iniciativy NAUTIS; vznik domova finančně podpořilo a podporuje Ministerstvo práce a sociálních věcí. Martinův případ před osmi lety otevřel diskusi nad chybějící nabídkou služeb pro lidi s tak vysokými nároky na specifický přístup personálu a domov v Libčicích se stal první vlaštkou ve snaze poskytnout těmto lidem kvalitní sociální službu a důstojné bydlení. O tom, co obnáší život s autismem, si s Martinem povídal Hynek Jůn, spoluzakladatel a terapeut NAUTIS.

■ Zaznamenala Magdalena Čáslavská

Hynek: Pamatuješ si něco z dětství, Martine? Jaká je tvoje nejranější vzpomínka?

Martin: Když jsme se nabourali. Táta se naboural s modrou Felicií. Už ani nevím, kolik mi bylo. Byl jsem maličkej. Ale nikomu se nic nestalo. Dobře to dopadlo.

Hynek: Když jsi žil ještě s rodiči, kde jste bydleli? V jakém městě?

Martin: Černé Voděřady, Lomnická 128.

Hynek: (nostalgicky): To si pamatuju do dneška, tu adresu...

Martin: (nadšeně): Fakt?

Hynek: Pak jsi chodil do školy. Jaký to tam bylo?

Martin: Měl jsem tam incidenty.

Hynek: Kvůli čemu?

Martin: Že jsem se spletl.

Hynek: Ale zároveň tě tam nějaké věci hodně bavily, vidíš?

Martin: Jo, hlavně zeměpis. Ten mám rád pořád. A taky hory.

Hynek: Co se ti na horách líbí?

Martin: Dobře vypadají. Jsou prostě krásný.

Hynek: A kdes byl všude na horách?

Martin: Se školou v Jizerských horách a v Krkonoších. S rodinou na chatě v Jizerkách. S asistenty z Libčic v Tatrách a Krkonoších.

Hynek: Ve škole tě na jedné straně hodně chválili, že se dobře učíš, máš hezké známky, na druhé straně si stěžovali, že když uděláš chybu, třeba v diktátu, že to tam celé vzteky rozbiješ. Pak jsi ke mně chodil na terapii a s kolegyní jsme se snažili naučit tě své chyby ustát. Hráli jsme třeba Člověče, nezlob se a ty ses učil prohrávat. Ze začátku

jsi měl při každém vyhození figurky incident, ale postupně ses to naučil bezvadně zvládat. Ale uměl jsi to jen na tom sezení, nikde jinde, nepodařilo se nám to přenést do běžného prostředí.

Martin: (se zájmem poslouchá): A co si ještě, Hynku, pamatuješ?

Hynek: Jednou jsi přijel s mámou na terapii o trochu dřív. Koukal jsem na vás z okna, stáli jste před obchodem a dívali se do výlohy. Já vyběhl ven, přiskočil k tobě zezadu, chytil tě za ramena a vykřiknul: „Nazdááár, Mártý!“ Máma se tehdy úplně rozklepala strachy, že dostaneš incident, že takové překvapení nedáš. Ty ses ale rozesmál a bylo to úplně v pohodě.

Martin: (potěšeně se usmívá): A víš, co si ještě z dětství pamatuju já? Že jsem neměl rád malou ručičku na hodinách. Měl jsem rád tu velkou vteřinovou. Tys ji musel na hodinách sundávat.

Hynek: (rozesměje se): Jo, to si vzpomínám. To bylo na táboře. Proč ti vlastně tak vadila? A vadí ti pořád?

Martin: Ne, teď už dávno ne. Vadilo mi, že se pohybuje hrozně pomalu. Že musím čekat, než se posune. Nechtěl jsem na ten pohyb čekat tak dlouho.

Hynek: V té škole to tehdy moc dobře nedopadlo a ty ses ocitnul v psychiatrické nemocnici v Opařanech. Jaký to tam bylo?

Martin: Nejdřív jsem byl na psychiatrii v Krči. Teprve potom v Opařanech. Tam jsem byl na oddělení B7. Mám na tu dobu blbý vzpomínky. Děti tam na mě plivaly a já jsem pak zvracel. A taky mi tam zjistili cukrovku.

Hynek: Mezitím, cos byl hospitalizován v Opařanech, jsme pro tebe hledali vhod-

nou celoroční pobytovou sociální službu. Našli jsme zařízení v Kutné Hoře, vezli jsme tě tam autem s kolegou Markem Cháberou. Tobě se nechtělo, bál ses nového prostředí, cestou jsi měl dokonce incident. Bylo to tehdy domluvené tak, že Marek tam s tebou zůstane přes den jako asistent a v noci tam budeš s jejich personálem. Tam jsi byl jak dlouho?

Martin Pospíšil (vlevo) a Hynek Jůn

Martin: Asi týden. Pak mě vyloučili.

Hynek: Co se nepovedlo?

Martin: Bylo to pro mě těžký. Nevěděl jsem, proč tam musím. Vědělš ty?

Hynek: Jistěže věděl. Ten důvod byl jasný. Paní ředitelka v Opařanech říkala, že už u tebe nemá co léčit, že autismus není nemoc. A měla pravdu. Oni už mohli nabídnout jen tlumící medikaci a to jsme nikdo nechtěl. Ty jsi potřeboval někde bydlet a žít běžný život. A to v nemocnici nejde. Tehdy jsme obeslali všechna zařízení ve Středočeském kraji, zapojil se i krajský úřad, a jediný, kdo byl tehdy ochotný tě vzít, byl domov v Kutné Hoře. A i tam to po týdnu selhalo, protože jsi měl řadu incidentů. A tak jsi šel do diagnostického ústavu – v noci jsi tam spal, přes den byl s naším asistentem. Pamatuješ si to?

Martin: Jo, v diagnostiku jsem měl taky incidenty, tak pořád volali sanitku, aby mě odvezli do Bohnic.

Hynek: A z Bohnic tě pak ráno vyzvedl náš asistent, odpoledne odvezl do diagnostika, oni večer zase zavolali sanitku a tak to šlo pořád dokola... Bylo nám jasné, že potřebuješ trvalé bydlení, abys měl konečně klid a mohl sis taky dodělat školu. A tehdy jsme založili Domov Libčice, kde jsi konečně našel stabilní bydlení. V Libčicích jsi od samého začátku, tedy od konce roku 2009. Koukal jsem na záznamy tvých incidentů a zjistil jsem, že v roce 2012 došlo k jejich rapidnímu snížení. Z původních 90 ročně ses dostal na nějakých 13 za minulé rok. Jak to, že ses tak zklidnil?

Martin: Dobře se mi tu žije. Jsou tu prima asistenti a asistentky.

Hynek: To je určitě důležité. I to, že máš kolem sebe pořád stejné lidi, že tu teď máme stabilní tým. Hodně jsem přemýšlel o tom, co se od roku 2012 změnilo, a jako největší změnu vidím, že jsi teď ve svém bytě. Sice jsi pořád v jednom objektu s ostatními klienty, ale máš tu svou samostatnou garsonku. To mi přijde, že ti hodně pomohlo.

Martin: Je to přesně tak, jak říkáš. Lepší

Martin Pospíšil se zná s Hynkem Jünem od svých pěti let. Tehdy Martin poprvé přišel do SPC Vertikála, kde Hynek Jün na počátku své kariéry působil, na diferenciální diagnostiku autismu. Poté se oba pravidelně potkávali v Národním ústavu pro autismus na individuálních a skupinových terapiích, na respitních pobytech i letních táborech. Od roku 2009 žije Martin v domově se zvláštním režimem v Libčicích nad Vltavou. Hynek Jün v domově, který založil, pracuje jako supervizor a terapeut.

je to tady na jedničce než nahoře na trojce, mám tu větší klid a soukromí. A víš, kdy jsem měl poslední incident? Před dvěma měsíci! Pojd', ukážu ti to.

Martin Hynkovi ukazuje svůj deník, kam si zapisuje, kdy a proč měl incident. Na zdi má motivační plakát s napsáním svého cíle – být bez incidentu.

Hynek: (zamyšleně): Vždycky, když se řeší něco okolo tebe, Martine, tak se řeč stočí k incidentům anebo k tvé cukrovce. Mně je z toho někdy až smutno, že to tak je. Přitom se okolo tebe děje i spousta pozitivních věcí. Dobře se s tebou povídá, rád za tebou zajdu na pokec, odpočinu si u toho, je mi s tebou vždycky moc hezky. Mám řadu pěkných zážitků s tebou spojených, máš i zajímavé zájmy, o kterých by se dalo mluvit, zeměpis, sbíráš peníze... Ale stejně mi přijde, že je to pořád jen o té cukrovce nebo incidentech. Vnímáš to jako já? Co bys mi k tomu řekl?

Martin: To nevím, jak na to odpovědět. Ale můžeme probrat ty peníze, ty mám rád. Sbíráš koruny i eura.

Hynek: Co tě na těch penězích tak zajímá?

Martin: Proč se ptáš?

Hynek: Zajímá mě to. A možná i čtenáře.

Martin: Líbí se mi, že hezky vypadají. A dá se za ně něco koupit.

Hynek: Co si rád kupuješ?

Martin: Různé věci. Třeba dětské botičky. Nebo mě baví, že můžu vyjet za hranice do Německa a koupit si něco za eura. Třeba tyhle vánoční dekorace.

Hynek: Martine, máš autismus. Víš, co to znamená? Můžeš popsat, jak tě ovlivňuje?

Martin: Nevím, jak to přesně je. Nevím, co u mě způsobuje autismus, a co ne. Těžko říct, jak to popsat.

Hynek: To máš pravdu, je to těžký. Nemáš rád chyby. Může to být ono?

Martin: Nevím. Karel má taky autismus

a chyby mu nevadí.

Hynek: A nevíš, kde se to vzalo, že ti ty chyby tak vadí?

Martin: Nevím. Možná mi to někdo říkal, že nemám dělat chyby. Možná to mám vrozený a přišlo to nějak samo. Nepamatuju se, že by se na mě někdo zlobil, když jsem udělal chybu. Ani dneska se na mě nikdo nezlobí. Když mám ale incident, tak se zlobím na sebe, špatně to nesu, nechci je mít. Někoho napadnu, a přitom to nechci dělat.

Snažím se ovládat. Nejdéle jsem bez incidentu vydržel po návratu z Tater. Řekl jsem si, že už nebudu mít incident, když jsem byl v eurozóně.

Hynek: Je něco, co ti pomáhá, aby ses lépe ovládal?

Martin: Řízený incident. Když cítím, že na mě jde vztek, tak to řeknu asistentovi, ten mě odvede do jiné místnosti a tam se vybiju. Takový incident se ale nepočítá.

Hynek: Jasně, ten je povolený. Nikomu tím neublížíš a nic cenného nerozbiješ.

Martin: Teď ani necítím, že bych řízený incident potřeboval. Už je to hodně dlouho, co jsem si o něj řekl. Někdy v září nebo říjnu.

Hynek: A vidíš, Martine, už jsme zase u těch incidentů. Mě ale zajímá něco pozitivního v tvém životě. Řekni mi, co ti dělá radost?

Martin: Radost? Jak to myslíš?

Hynek: Když máš incident, tak říkáš, že cítíš smutek. A opakem smutku je radost. Co ti tedy dělá radost?

Martin: Můžeš to nějak upřesnit?

Hynek: Prožil jsi někdy v posledním měsíci radost?

Martin: (chvilku přemýšlí): Jo, prožil.

Hynek: Z čeho?

Martin: Když si pustím hudbu, pohraju si s botičkami, přepočítám svoje eura.

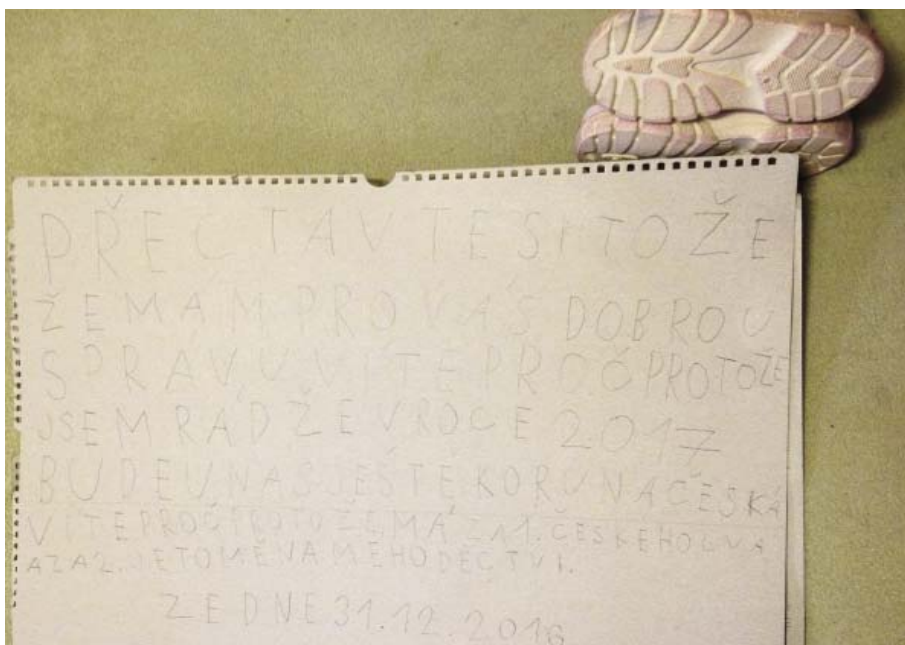
Hynek: Co třeba nějaká návštěva, když za tebou přijde?

Martin: Když přijde má rodina. To mám radost. Taky mám hodně rád asistenty. Renatu Káčovou a Roberta Hudáčka. Ty mám fakt hodně rád.

Hynek: Víš, co je taky zajímavý, Martine? Když to spočítám, tak přicházíš do kontaktu tak s třiceti lidmi. Pět z nich má autismus, dva, tři jsou tvoje rodina a zbytek jsou asistenti a lékaři, kteří o tebe pečují. Mně to přijde smutný.

Martin: (udiveně): Proč?

»»» 36

35 <<<<

Hynek: Chybí mi tam kamarádi.

Martin: (chvilku přemýšlí): Kamarádi? Jak to myslíš?

Hynek: No, kamarádi. Někdo, kdo je s tebou rád, i když to není jeho práce.

Martin: Tak to nevím, jak přesně to je. Co si myslíš ty?

Hynek: Myslím, že nemáš kamarády. Ale nevím, jestli ti to vadí, nebo ne.

Martin: A mělo by mi to vadit, nebo ne? Co je dobře?

Hynek: To záleží na tobě... Ale já, jak tě znám, tak si myslím, že ti to nevádí. Že nepotřebuješ mít kolem sebe lidi. Ale můžu se mýlit. Tak proto se na to ptám.

Martin: Hm, to je zajímavý. Co ostatní kluci tady, mají kamarády, nebo ne?

Hynek: Akorát Kája má kamaráda. S tím se vidá pravidelně. Ostatní kluci ne. Ti nemají žádné kamarády. A myslím, že je ani nevyhledávají. Že jim vztahy s jinými lidmi nechybí.

Martin: Ani trochu?

Hynek: Myslím si to, nevím to jistě. Ale teď mě zajímá, jak je to u tebe. Když jsi byl malý, tak jsi o tom mluvil, že ti kamarádi

chybí. Teď nevím. Buď jsi na to rezignoval a už se nesnažíš si nějakého najít, nebo už nemáš tu potřebu, když jsi dospělý.

Martin: (po chvíli): Ne, nechybí mi. Mám tu asistenty. Oni jsou kamarádi... A už mě to nebaví. Jak dlouho tu ještě budete?

Hynek: Už jenom tři minuty. Řekni mi ještě, co tě baví. Je toho tolik a ty to vždycy tak odbudeš, to naše povídání.

Martin: Jsem ti už říkal, že mě baví ty peníze. A to nejen eura, ale i koruny české. Je to ména mého dětství a já je chci zachránit.

Hynek: Proč?

Martin: (podrážděně): Co proč? Vždyť ti říkám, že je to ména mého dětství.

Hynek: (nechápevě): No a co, tak je to ména tvého dětství. Co má být? To není žádný důvod.

Martin: (rozhořčeně): Jak to, že ne? Chci je zachránit pro sebe. Na památku. Abych věděl, čím se dřív platilo, až budou všude eura.

Hynek: Jo, teď už tomu rozumím... Ty už máš dětství za sebou, Mártý, jsi dospělý. Čím bys na základě své osobní zkušenosti povzbudil rodiče malého dítěte s autis-

mem, kteří jsou teprve na začátku cesty? Co bys jim řekl o autismu?

Martin: (začne vesele zpěvovat): Autis-mus je nautismus, apla, nautis, autismus je nautismus, apla, nautis.

Hynek: (se usmívá): Jo, to je pěkný, to by je určitě potěšilo, veselá říkanka. Tak na úplný závěr, máš něco, co bys chtěl ještě říct? Nějaké poselství či moudro na konec?

Martin: (vyskočí a zatřepe rukama): Moudro – troudro!

Hynek: No, to nevím, jestli tohle je zrovna nějaké poselství.

Martin: (srdečně se rozesměje): To dělám často. Hraju si se slovy. Tak čau.

Hynek: Ahoj a díky za povídání. Bylo mi s tebou fajn.

Martin: Jo, mně taky.

Poznámka:

Incident – nepohoda Martina, kterou spouští Martinova chyba nebo situace, kdy se cokoli vyvíjí jinak, než si Martin naplánoval. Incident se projevuje krátkodobým a intenzivním projevem fyzické agrese a destrukcí věcí v nejbližším okolí. Incidenty jsou minutové, Martin při nich však ztrácí sociální zábrany a napadá nejbližší lidi boucháním, kopáním a kousáním. Zároveň rozbíjí okna, notebooky, televize a další věci denní potřeby.

INSTITUT
Bazální stimulace®

ve spolupráci

s Mezinárodní asociací Bazální stimulace
a Asociací poskytovatelů sociálních
služeb ČR a E. D. E

Vás srdečně zve na

Historicky VII. česko-slovenský kongres Bazální stimulace

nabízíme jedinečnou příležitost
se osobně setkat s autory
konceptu Bazální stimulace
prof. Andreasem Fröhlichem
a prof. Christel Bienstein.

23. 11. 2017

v unikátním místě haly Gong
Dolní oblasti Vítkovic v Ostravě

Galavečer s koncertem Miroslava Žbirky

Program, přihlášky a podrobné informace
naleznete na www.bazalni-stimulace.cz

Slevy pro certifikovaná zařízení,
členy APSS ČR a SKSaPA SR.

INZERCE

Novinky z Portálu

KNIHKUPECTVÍ PORTÁL: Praha 1, Jindřišská 30 / Praha 8, Klapkova 2
obchod.portal.cz

portál

Držitelé certifikátu Značka kvality v sociálních službách

www.znackakvality.info

Domov pro seniory v Lázních Kynžvart, příspěvková organizace

Domov je příspěvkovou organizací Karlovarského kraje. Poskytujeme dvě sociální služby: domov pro seniory s kapacitou 45 lůžek a domov se zvláštním režimem se 37 lůžky.

Mezi naše přednosti řadíme především to, že klienti bydlí v samostatných bytech, obývají jednolůžkové pokoje s vlastním sociálním zařízením. Klient si pro svou spokojenost může pokoj dovybavit vlastním oblíbeným nábytkem, jako je křeslo, poličky, elektrický spotřebič, televize a další doplňky včetně květin a obrázků. Péče o klienty je individuální dle jejich požadavků. Každý klient má pro vlastní bezpečnost a rychlou pomoc k dispozici přenosné tlačítko, které mu umožňuje být co nejvíce soběstačný a zároveň mu dává jistotu, že v případě potřeby může kdykoliv přivolat pomoc.

Příklad dobré praxe:

Domácí útulné prostředí – přestože náš domov sídlí v panelovém domě, dostáváme zpětnou vazbu od klientů, návštěvníků a rodin, že je to u nás jako doma. Neodmyslitelnou součástí našeho domova je záplava květin, kterým se v prosvětlených prostorách výborně daří.

Domácí zvířata – domácí prostředí připomíná i kontakt se zvířaty, které potkáte ve společenské hale i na jednotlivých patrech. Oblíbenými miláčky jsou zakrslí králíci, papoušek, barevní karasi v prostorném akváriu a andulky.

Canisterapie – naše klienty pravidelně přichází potěšit několik belgických grifonků a horší pyrenejší psi.

Vnitřní prostory jsou zařízeny pohodlným ratanovým nábytkem, na stěnách jsou umístěny bohaté dekorace ze sušených květin a přírodnin, dále obrazy, které vytvářejí naši klienti ve spolupráci s aktivizačními pracovníci.

Bezbariérová zahrada s dřevěným altánem je naší další předností, dále vyvýšené záhonky s květinami a zeleninou a systém „nekonečných cest“, který je vybudován zejména pro klienty s demencí.

Domov pro seniory v Lázních Kynžvart, příspěvková organizace

Polní 378,
354 91 Lázně Kynžvart

Certifikace

Ubytování	★★★★★
Strava	★★★★★
Volný čas a kultura	★★★★★
Partnerství	★★★★★
Péče	★★★★★
Bodové hodnocení	839,25 bodu
Celkové hodnocení	★★★★★

Domov pro seniory Heřmanův Městec

Domov pro seniory Heřmanův Městec je příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je hlavní město Praha. Je umístěn v zámku (122 míst) a ve vile (16 míst). Oba objekty jsou vzdáleny asi 200 m od náměstí a jsou obklopeny krásným parkem v anglickém stylu. Pracuje zde 98 zaměstnanců a dochází sem také několik dobrovolníků.

Poskytujeme 2 sociální služby: domov pro seniory a domov se zvláštním režimem. Ke společenským kontaktům jsou využívány zámecké prostory, například knihovna, beseda, rytířský sál a kaple. Samozřejmostí je každodenní výběr stravy (snídaně, oběd, večeře) ze dvou jídel, 7 dní v týdnu. Kromě racionální stravy připravujeme i stravu dietní včetně potřebných úprav. Do domova dochází kadeřnice a pedikérka. Uživatelé mají k dispozici internetové koutky. Každý den si může uživatel uspořádat sám nebo využít široké nabídky aktivit domova: práce v dílnách, cvičení s hudbou, společenské a komunikační hry, sportovní hry sálové i venkovní či zpívání. Domov vydává každý měsíc časopis U nás doma a denně také vysíláme vlastní relaci Rádio Doma.

Příklad dobré praxe:

Canisterapie a další terapie

Canisterapii v našem Domově provádíme se speciálně vycvičeným psem Joeym, kterého domov získal do dlouhodobého užívání díky o. p. s. Pomocné tlapy na základě veřejné sbírky. Canisterapii provádí také fenka Lucka, která má za sebou výcvik asistenčního psa a zkoušky z canisterapie. Terapie probíhá pod vedením canisterapeutky, která je našim zaměstnancem. Dopoledne je můžete najít na rehabilitaci, odpoledne mezi uživateli. Se psy provádíme u klientů relaxační a rehabilitační polohování (uvolnění spasmů, prohrátí končetin), přiléhání psa k tělu seniora na lůžku aj. Pejsci doprovázejí naše uživatele na procházky a výlety. Joey pracuje s velkým nasazením a naši senioři oba psy milují.

V domově využíváme i další terapie, jako je reminiscence, muzikoterapie, bazální stimulace a péči dle konceptu snoezelen, kterou provádějí vyškolené pracovníce přímo v námi navržené a upravené terapeutické místnosti. Všechny tyto terapie jsou seniory velmi vyhledávané.

Domov pro seniory Heřmanův Městec

(zřizovatel hl. m. Praha)
Masarykovo náměstí 37
538 03 Heřmanův Městec

Certifikace

Ubytování	★★★★★
Strava	★★★★★
Volný čas a kultura	★★★★★
Partnerství	★★★★★
Péče	★★★★★
Bodové hodnocení	949 bodů
Celkové hodnocení	★★★★★

Důchody v agendě veřejné ochránkyně práv

Podněty veřejné ochránkyně práv lze obecně rozdělit na ty, které míří vůči postupu konkrétního úřadu (v důchodové agendě tedy nejvíce vůči České správě sociálního zabezpečení), a na ty, které napadají platnou právní úpravu (v důchodové agendě nejčastěji stížnosti na způsob valorizace důchodů a krácení procentní výměry u předčasného starobního důchodu).

■ **Text: Mgr. et Mgr. Romana Jakešová,**
Kancelář veřejného ochránce práv

Pokud jde o stížnosti na postup ČSSZ, na veřejnou ochránkyni práv se v důchodové oblasti lidé nejčastěji obrací v situaci, kdy jim nějaký druh důchodu nebyl přiznán nebo když jsou z různých důvodů nespokojeni s jeho výší. Největší počet stížností míří na nepřiznání invalidního či starobního důchodu, v menší části pak na nepřiznání vdovského/vdoveckého či sirotčího důchodu. V rámci stížností na výši důchodů stěžovatelé nejčastěji namítají určitou nezhodnocenou dobu zaměstnání či výdělků v něm dosažené.

Pokud jde o stížnosti na platnou právní úpravu, je třeba uvést, že ochránkyně nemá kvalifikovanou zákonodárnou iniciativu, která by mohla vést ke změně či přijetí právního předpisu. V odpovědi na tyto stížnosti je tedy stěžovateli objasněna působnost ochránkyně, výčet subjektů nadaných přímou zákonodárnou iniciativou, případně ve stručnosti též názor ochránkyně na danou problematiku. I když ochránkyně nemá kvalifikovanou zákonodárnou iniciativu, disponuje zvláštním oprávněním uvedeným v § 22 zákona o veřejném ochránci práv – je oprávněna doporučit vydání, změnu nebo zrušení právního nebo vnitřního předpisu. K využití tohoto oprávnění však ochránkyně (stejně jako její předchůdci) přistupuje výjimečně, typicky po dlouhodobém monitorování určité problematiky. Takové oprávnění bylo využito např. v oblasti sirotčích důchodů (viz níže) nebo v případě výpočtu důchodů osob dlouhodobě pečujících o blízkou osobu závislou na péči jiné osoby.

➤ Nejčastější podněty, které řeší ochránkyně v oblasti důchodového pojištění

V oblasti starobních důchodů je nejvíce stížností na výši starobního důchodu a dále na skutečnost, že stěžovateli sta-

robní důchod nebyl vůbec přiznán – tento fakt je odrazem právní úpravy účinné od 1. 1. 2010, podle které se každoročně zvyšuje doba důchodového pojištění potřebná pro přiznání starobního důchodu a to z 25 na 35 let. V roce 2017 již potřebná doba pro přiznání starobního důchodu činí 33 let.

U invalidních důchodů pak stěžovatelé nejčastěji napadají skutečnost, že jim invalidní důchod nebyl přiznán, protože nesplnili jednu ze dvou základních podmínek – uznání invalidity či získání potřebné doby důchodového pojištění. Zde je třeba uvést, že ochránkyně není oprávněna posuzovat zdravotní stav a invaliditu, nemůže se tedy vyjádřit k poklesu pracovní schopnosti a určit, zda je občan invalidní, či nikoliv.

V případě stížnosti na posuzování invalidity ochránkyně přezkoumává, zda postup posudkových lékařů odpovídá požadavkům zákonnosti a spolehlivě zjištěného stavu věci.

V případě stížností na posuzování invalidity ochránkyně přezkoumává, zda postup posudkových lékařů odpovídá požadavkům zákonnosti a spolehlivě zjištěného stavu věci. V této souvislosti se zaměřuje především na obsah posudků o invaliditě, tedy na to, obsahují-li posudky všechny náležitosti, resp. rozhodné a posudkově významné skutečnosti, a je-li posudkový závěr náležitě odůvodněn. Pokud by v konkrétním případě zjistila, že tomu tak není, může doporučit ČSSZ opětovné posouzení zdravotního stavu formou mimořádné kontrolní prohlídky a vydání bezvadného posudku.

V oblasti pozůstalostních důchodů (vdovských/vdoveckých a sirotčích) pak převažují stížnosti směřující spíše vůči platné právní úpravě než vůči konkrétnímu postupu ČSSZ v daném případě. I v případě těchto

důchodů totiž musí být splněna podmínka potřebné doby důchodového pojištění u zemřelého. Na tomto místě je třeba konstatovat, že od roku 2011 došlo k podstatnému zmírnění podmínek pro přiznání sirotčího důchodu, o které usiloval jak první veřejný ochránce práv JUDr. Otakar Motejl, tak jeho nástupce JUDr. Pavel Varvařovský. Naopak v oblasti vdovských/vdoveckých důchodů došlo v posledních letech ke zpřísnění podmínek pro jejich přiznání.

Na ochránkyni se obrací i stěžovatelé, kterým byla rozhodnutím ČSSZ uložena povinnost vrátit přeplatek na důchodu z důvodu, že v důsledku nesprávného postupu ČSSZ došlo k poskytování důchodu ve vyšší výměře, než náležel. I když tito stěžovatelé neporušili žádnou zákonnou povinnost (zejména oznamování určitých skutečností) a důchod pobírali v dobré víře, že jim náleží, ČSSZ měla za to, že přeplatek zavinili, neboť museli z okolností předpokládat, že důchod v této výši jim nenáleží. Veřejná ochránkyně práv i její předchůdci dospěli k názoru, že v těchto případech nejsou splněny podmínky odpovědnosti za přeplatek. Tento názor následně potvrdily i příslušné soudní instance.

Na ochránkyni se také obrací stěžovatelé, na jejichž důchod byla nařízena exekuce a ČSSZ na základě exekučního titulu provádí srážky z důchodu. V této oblasti stěžovatelé nejčastěji namítají výši stanovených srážek.

Ochránkyně samozřejmě řeší i stížnosti v oblasti důchodů s mezinárodním prvkem, což jsou případy, kdy stěžovatel získal určitou dobu důchodového pojištění na území jiného státu. V této oblasti si stěžovatelé nejčastěji stěžují na průtahy ČSSZ v řízení o přiznání důchodu s mezinárodním prvkem a též na aplikaci mezinárodních smluv o sociálním zabezpečení a právních předpisů EU v konkrétních případech. V této souvislosti je třeba uvést, že do působnosti ochránkyně spadají pouze české úřady. Nemůže tedy aktivně zasáhnout v případech, kdy je předmětem stížnosti typicky nečinnost zahraničního nositele pojištění (protějšku ČSSZ), který např. neposkytl potvrzení o dobách zaměstnání na tamějším území potřebné pro výpočet českého dílčího (poměrného) důchodu. V těchto případech ochránkyně alespoň doporučí, kam se se stížností na takový úřad obrátit.

Ochránkyně se často, u všech druhů důchodů, setkává s případy, kdy kvůli pochybení bývalého zaměstnavatele nemá ČSSZ o určité době zaměstnání *potřebné doklady* a pojištěnci je přiznán nižší důchod. V takovém případě, zjednodušeně řečeno, je ČSSZ povinna dobu zaměstnání zhodnotit na základě jiných dostatečných důkazů, v krajním případě i na základě věrohodných svědeckých prohlášení. Posledně řečené však neplatí o prokazování výdělků, kdy je třeba pro jejich zhodnocení prokázat přesný hrubý příjem pojištěnce v určitém období, a proto není možné výdělky prokázat např. na základě platového výměru či svědeckých prohlášení – v tomto případě je třeba doložit zejména výplatní pásky či mzdové listy pojištěnce.

U všech druhů důchodů, resp. řízení o nich, se ochránkyně občas setkává i se stížnostmi na *průtahy* ČSSZ, kdy si pojištěnec stěžuje na dlouhou dobu řízení o přiznání důchodu či vyřízení jeho žádosti o změnu důchodu.

► Jak se obrátit na ochránkyni s podnětem v důchodové záležitosti

Pokud někdo dospěje k názoru, že ČSSZ v jeho záležitosti pochybila, měl by se na ni nejprve obrátit písemně sám (v případě rozhodnutí o důchodu námitkami, pokud jde o nevhodné jednání úřední osoby, je třeba podat stížnost příslušnému vedoucímu úřa-

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV OMBUDSMAN

du). Pokud by tato cesta nevedla k nápravě, může se obrátit na veřejnou ochránkyni práv. Tento postup předpokládá i zákon o veřejné ochránkyni práv. Stěžovatel se samozřejmě může pro podání svého podnětu ochránkyni nechat zastoupit libovolnou osobou – v takovém případě je třeba spolu s podnětem dodat i plnou moc (nemusí být

» Na ochránkyni se také obrací stěžovatelé, na jejichž důchod byla nařízena exekuce a ČSSZ na základě exekučního titulu provádí srážky z důchodu. V této oblasti stěžovatelé nejčastěji namítají výši stanovených srážek.

úředně ověřená). K podnětu je třeba přiložit rozhodnutí (pokud bylo ve věci vydáno), doklad o tom, že stěžovatel úřad neúspěšně vyzval k nápravě, a případně také kopie dokumentů, které se záležitosti souvisejí a obsahují důležité informace.

Základní informace o důchodech a o řízení o přiznání důchodu může zájemce získat buď na internetových stránkách ČSSZ (www.cssz.cz) nebo na internetových stránkách veřejné ochránkyně práv (www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/chcete-si-stezovat/zivotni-situace-problemy-a-jejich-reseni/duchody-nejcastejsi-dotazy/), kde nalezne i *informace o činnosti a možnostech ochránkyně*, informace o náležitostech podnětu nebo informační letáky z jednotlivých právních oblastí. Základní informace o možnostech ochránkyně a náležitostech podnětu lze získat též prostřednictvím informační linky Kanceláře veřejného ochránce práv (+420 542 542 888). *Odborné poradenství* v oblasti sociálního zabezpečení jsou se zákona povinny poskytovat okresní správy sociálního zabezpečení (v Praze pak Pražská správa sociálního zabezpečení a v Brně Městská správa sociálního zabezpečení).

V následujících článcích bude podrobněji pojednáno o jednotlivých druzích důchodů a dalších institutech (např. podávání žádosti o důchod či prokazování doby důchodového pojištění) vč. konkrétních zjištění ochránkyně.

Jména a přízviska

Přiřaďte k sobě jméno osobnosti z pravého sloupce a její přízvisko, pod kterým je všeobecně známá z levého sloupce.

1. Král železný a zlatý	A. Tomáš Garrigue Masaryk
2. Železná lady	B. český král Ladislav
3. Prezident osvoboditel	C. český král Fridrich Falcký
4. Pohrobek	D. Margaret Thatcherová
5. Král komiků	E. Karel IV.
6. Zimní král	F. Přemysl Otakar II.
7. Otec vlasti	G. Vlasta Burian
8. Zuřivý reportér	H. francouzský král Ludvík XIV.
9. Král Slunce	I. Zikmund Lucemburský
10. Učitel národů	J. Jan Lucemburský
11. Královna matka	K. Egon Erwin Kisch
12. Liška ryšavá	L. Jan Ámos Komenský
13. Král cizinec	M. Elizabeth Angela Marguerite Bowes-Lyon

Autorka: Mgr. Jitka Suchá

Řešení: 1F, 2D, 3A, 4B, 5G, 6C, 7E, 8K, 9H, 10L, 11M, 12I, 13J

Príklady dobrovoľníctva v „N

Zariadenie sociálnych služieb Nitra

Jednou z prirodzených ľudských vlastností mnohých ľudí je byť užitočný a pomáhať. Túžba pomáhať je vlastne základnou motiváciou k dobrovoľníctvu. Dobrovoľníkom sa môže stať každý, kto prejaví záujem pomôcť, prípadne nájde oblasť, v ktorej sa môže realizovať. Dobrovoľníctvo je vzájomne obohacujúca činnosť realizovaná bez nároku na finančnú odmenu, pre dobrý pocit, získavanie životných skúseností a v prospech ostatných ľudí i spoločnosti. Realizovať sa môže formou rôznych činností a v rôznych oblastiach, z ktorých jednou je aj dobrovoľnícka činnosť v zariadeniach sociálnych služieb.

Pomoc obyvateľov pri výsadbe

■ **Text: Mgr. Katarína Slováčiková**
Fotografie: Archív zariadenia „NITRAVA“,
Zariadenie sociálnych služieb Nitra

Unás, v zariadení sociálnych služieb „NITRAVA“, ktoré je v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja, prebieha dobrovoľnícka činnosť ako dlhodobá a pravidelne sa opakujúca činnosť v rôznych aktivitách a oblastiach života obyvateľov. Deje sa tak najmä posledné roky. Vďaka všestrannosti dobrovoľníckych aktivít získalo zariadenie Certifikát značky kvality „S dobrovoľníkmi a dobrovoľníčkami to vieme“. Platforma dobrovoľníckych centier a organizácií ho môže udeliť organizácii, ktorá prejde určeným procesom sebahodnotenia a externého hodnotenia manažmentu dobrovoľníkov vyškolenými hodnotiteľmi. Značka kvality sa udeľuje na tri roky a je možné ju získať len po splnení kritérií štandardov kvality manažmentu dobrovoľníkov a dobrovoľníčok. My sme splnili vyšší štandard kvality práce s dob-

rovoľníkmi aj vďaka výbornej spolupráci s Nitrianskym centrom dobrovoľníctva. Príklady dobrovoľníctva, ktoré uvádzame, skvalitňujú poskytované služby v zariadení a vytvárajú nové možnosti na individuálne či skupinové trávenie voľného času, oddychu a relaxácie.

Zariadenie bolo dané do prevádzky v roku 1984 a v súčasnosti ho tvoria dve budovy panelákového typu. Pôvodne bola jedna z budov plánovaná ako slobodáreň, a preto ani okolie – vonkajší areál nebol tvorený ako miesto oddychu, relaxácie a trávenia voľného času pre veľký počet ľudí trvale žijúcich na jednom mieste. Postupne sa z týchto dvoch susediacich budov stal spoločný domov až pre 220 obyvateľov, väčšinou v seniorskom veku. Ich nový, druhý a pre niektorých i posledný domov vonkajším okolím však zďaleka nespĺňal požiadavky na estetické prostredie takéhoto charakteru bývania. Rokmi zanedbaná záhrada so starými, neudržiavanými drevinami, sadenými a rastúcimi bez akejkoľvek koncepcie, pripomínala skôr smutnú

a spustnutú krajinku, vyvolávajúcu depresívne pocity. Zvyšný areál, ktorý ju dopĺňal, sa už záhradou ani nazvať nedal. Plynúci čas, no najmä legislatíva spôsobili, že v zariadení sú a prichádzajú ľudia so stále nepriaznivejším zdravotným stavom, ktorí už nie sú schopní náročnejšej fyzickej aktivity, akú si starostlivosť o záhradu vyžaduje. Drobné zásahy, ktoré títo ľudia zvládali a vykonávali najmä v rámci pracovnej terapie, sa stali nepostačujúcimi.

Tento stav sa zariadenie rozhodlo zmeniť. Po rokoch viac-menej laickej starostlivosti, bolo potrebné záhradu radikálne zrekultivovať, rozšíriť a dotvoriť. Ideálne obdobie nastalo po ukončení stavebných prác prístavby evakuačného schodiska s výťahom, kedy náš areál opustili ťažké stavebné mechanizmy, aby ich zakrátko, síce z iného dôvodu, vystriedali ďalšie.

Začiatkom jari sa začal časovo i technicky náročný projekt úpravy takmer 800 m² plochy, na mieste, ktoré bolo predtým len čiastočne upraveným terénom. Do tejto časti záhrady sa s ťažkosťami dostávali aj mobilní obyvatelia. Pre tých, ktorí mali obmedzenú mobilitu, bola táto časť záhrady celých 32 rokov nedostupným miestom. Našou snahou preto bolo rozšíriť existujúcu plochu záhrady o nové priestory na trávenie voľného času, oddychu a relaxácie, čo najväčšiemu počtu obyvateľov, ich príbuzným, návštevmám, dobrovoľníkom, študentom, zamestnancom a všetkým, ktorí tvoria komunitu domova v zariadení. Hlavným zámerom sa tak stalo vybudovanie takmer bezúdržbovej záhrady s bezbariérovým prístupom, chodníkom a lavičkami na posedenie. Ďalším našim cieľom, alebo skôr požiadavkou zo strany obyvateľov, bolo vytvorenie adekvátneho prostredia i na naplnenie spirituálnych potrieb. V minulosti, vybratím niekoľkých skál z kamenného oporného múru, vzniklo v areáli záhrady miesto, vzhľadom pripomínajúce kaplnku pre vonkajšie modlitby. Tento priestor však postupom času a vplyvom poveternostných podmienok strácal dôstojný vzhľad. Mali sme teda ďalšiu úlohu, zakomponovať do plánov miesto pre duchovné účely.

Do technicky náročnej prestavby sa začiatkom apríla pustili v rámci dobrovoľníckej činnosti desiatky zamestnancov zariadenia, ktorých táto myšlienka nadchla. Svojou pomocou už od samého začiatku prispeli i niekoľkí obyvatelia, každý podľa svojich fyzických možností.

ITRAVA“,

Práce sme začali návrhom budúceho vzhľadu oddychovo-relaxačnej zóny. Po vymedzení jednotlivých častí záhrady nastúpila ťažká stavebná technika, ktorá presúvala tony kamenných blokov, určených na spevnenie svahu, ktorý drží cestu vedúcu tesne popri zariadení. Vytvorili sme základný tvar chodníka, umiestnili sme netkanú textíliu, vysádzali sme nové stálo-zelené rastliny. Súbežne s tým náš dobrovoľník so skúsenosťami z oblasti kamenárstva stavil vonkajšiu kaplnku. Jej tvar a materiál na jej stavbu sme vyberali tak, aby zapadla do celkového želaného vzhľadu. Popritom dobrovoľníci navozili a rozmiestnili stovky kilogramov rôznych frakcií drvených kamenív, riečnych kameňov a dekoratívnych skál. Všetkými technickými procesmi prešla realizácia chodníka až po položení zámkovej dlažby. Spolu s obyvateľmi sme rozhrabali nový substrát zeminy a vysiali trávne osivo. Do priestorov oddychovo-relaxačnej zóny sme rozložili kameninové kvetináče, do ktorých obyvatelia vysadili rastliny a osadili sme lavičky. Potom už bolo potrebné rastliny i trávnik pravidelne zalievať. O nevyhnutnú zálievku najmä počas víkendov v horúcich letných mesiacov sa postarali tiež obyvatelia. Toto spoločné pracovné úsilie dobrovoľníkov i obyvateľov trvalo šesť mesiacov.

V jednotlivých fázach realizácie sa aktéri úprav stretali a striedali pri fyzických aktivitách. Niektorí v rámci svojho osobného voľna, iní po vykonaní svojich rovnako náročných pracovných povinností. Všetci, ktorí sa na tom podieľali, spoločne vytvorili priestor na trávenie voľného času v prírodnom prostredí, priateľivé miesto na spoločné stretnutia i posedenia a tiež miesto na napĺňanie spirituálnych potrieb. Rozšírili sme tak možnosti pobytu vonku väčšiemu počtu obyvateľov, bez ohľadu na to, či mobilných alebo imobilných. Čaro nového prostredia podporilo sociálne kontakty a intenzívnejšiu vzájomnú komunikáciu. Bezbariérovosť umožnila prístup na modlitby i obyvateľom, pohybujúcim sa s oporou i na invalidných vozíkoch. Oddychovo relaxačná časť záhrady sa stala vyhľadávaným miestom, využívajúcim vplyv génia loci, slnečného svetla, prírodného prostredia, okolitých podnetov, sociálnych kontaktov, no najmä mixu všetkého uvedeného, na zlepšenie kvality života obyvateľov zariadenia.

Dobrovoľníci pri práci

Rozšírenie možnosti pobytu vonku v esteticky príjemnom prostredí malo a má pozitívny vplyv na psychiku i prežívanie obyvateľov, pôsobí preventívne pri vzniku depresí. Keďže naše zariadenie poskytuje sociálnu službu pre rôznu klientelu, považujeme za samozrejme a nevyhnutné skvalitňovať služby pre všetkých. Tak ako v druhu služby – zariadenie pre seniorov, rovnako tak aj v domove sociálnych služieb a v neposlednom rade aj v špecializovanom zariadení. Podnety, ktoré nová záhrada priniesla, okrem iného stimulujú psychické funkcie ľudí so stareckou demenciou, Alzheimerovou chorobou či inými ochoreniami a zároveň pôsobia upokojujúco.

Oddychová zóna pred dokončením

Všetko toto vzniklo najmä pre našich obyvateľov, a to vďaka obetavej pomoci dobrovoľníkov z radov opatrovateľov, zdravotníckych pracovníkov, fyzioterapeutov, údržbárov, sociálnych pracovníkov, administratívnych zamestnancov i rodinných príslušníkov zamestnancov, bez ktorých by sme tak rozsiahly projekt nemohli realizovať.

Oddychovo relaxačnú zónu sa nám po krátkom čase prostredníctvom získaného grantu podarilo rozšíriť o kvetinový záhon s posedením. Vytvorili sme ho na priľahlej bezbariérovej dostupnej betó-

novej ploche, na ktorú sme umiestnili veľkorozmerné kvetináče. Tieto sme vyrobili z obyčajných neopracovaných drevených hranolov, ktoré sme najskôr podľa vopred vypracovaných návrhov napíľili, ohobľovali, zmontovali, namorili, vystlali fóliou, naplnili drenážou, zeminou a rozmiestnili. Všetky uvedené úkony profesionálne zvládli v rámci dobrovoľníckej pomoci zamestnanci technicko-hospodárskeho úseku. Desiat veľkorozmerných kvetináčov rôznej výšky a šírky bolo zhotovených a umiestnených podľa návrhu ergoterapeutov zariadenia na ploche 100 m². Rôznorodosť tvaru kvetináčov umožňuje dostupnosť i určitú úroveň pohodlia pri manipulácii a starostlivosti o kvety širokému okruhu obyvateľov, aj tým s pohybovým obmedzením. Tu sa obyvatelia, ktorí chcú, môžu realizovať v rámci voľnočasových aktivít v starostlivosti o zeleň. V procese sociálnej rehabilitácie nám tieto činnosti umožnia zužitkovať ich zručnosti, skúsenosti a tiež udržiavať ich schopnosti prostredníctvom primeraných záujmových aktivít. Po vysadení kvetov a rastlín obyvateľmi spolu s dobrovoľníkmi z radov študentov sme medzi kvetináče umiestnili parkové lavičky, zakúpené rovnako zo spomenutého grantu. Lavičky pravidelne využívajú na posedenie obyvatelia, návštevy, ale aj zamestnanci v pracovných prestávkach. Tí, ktorí sa do starostlivosti o kvetinové záhony nezapájajú, majú aspoň možnosť sledovať činnosť iných, radiť im a „chytať bronzu“ zo slnka. Pri údržbe a starostlivosti o kvetinový záhon obyvateľom často pomáhajú dobrovoľníci z radov študentov. Ako každá záhrada, i táto naša si vyžaduje nikdy nekončiacu starostlivosť, preto pomoc všetkých dobrovoľníkov je u nás vlastne rovnako nikdy nekončiacou činnosťou.

IRESOFT
PRO SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Střípky z domova

Chleboráky

Budišov n. Bud. – Naši klienti domova se zvláštním režimem jsou lidé narození převážně v první půli 20. století. Zažili

válečné útrapy a strádání, kdy museli pracně shánět obživu pro rodinu. Dnes žijeme v blahobytu, jednotlivci nemají potřebu šetřit a část potravin se vyhazuje. Naši uživatelé naopak uschovávají každou kůrku chleba (pro sebe nebo ho suší rodinám pro drůbež a králíky). Zbytky se však kazí, a tak jsme přemýšleli, jak uspokojit potřebu šetřit potravinami a využít každou kůrku chleba. V diskusi padaly různé návrhy, začali jsme souborem receptů „Dobrot z chleba“. Náš záměr jsme prodiskutovali s uživateli a 17. února společně ochutnali například „Chleboráky“. Suroviny na přípravu: ¼ chleba, 0,5 l bujonu, 1 vejce, hl. mouka, mléko, sůl, drcený kmín, majoránka, pepř a česnek. Kostičky chleba jsme namočili do horkého vývaru, vymačkali, přidali ostatní suroviny a udělali těsto jako na bramborák. Pak už stačilo jen osmažit. Hotový chleborák jsme posypali strouhaným sýrem a ochutnávali. Společná práce nás moc bavila a odměnou nám byla lahodná pochoutka.

*Bc. Vladimíra Svobodníková, DiS.,
Domov Letokruhy, p. o., Budišov nad Bud.*

O Táborský džbáněk

Tábor – „... a na prvním místě, letos poprvé, skončil Denní a týdenní stacionář Klíček Záluží,“ zaznělo táborskou kuželkou ve středu 1. března při předávání cen IX. ročníku kuželkářského turnaje, nad kterým převzala záštitu poslankyně Parlamentu ČR Ing. Radka Maxová. Letos se zúčastnilo 45 sportovců ze stacionářů a domovů pro OZP Jihočeského kraje. Dvěma

soutěžním kolům předcházely pětihodové tréninky, který na závěr rozhodoval při rovnosti bodů. Všichni soutěžící, doprovod i fanoušci si z Tábora odvezli pamětní keramické medaile ve tvaru džbánu. Deset nejlepších jednotlivců tašky s drobnými i praktickými cenami a tři nejlepší družstva diplomy a velké perníkové džbány. Jak prozrazuje výsledková listina, výkony jednotlivců i družstev na předních místech byly velmi vyrovnané, rozdíly mezi prvním a druhým místem byly dvě až tři sražené kuželky. Turnaj by zdárně neproběhl bez pomoci dobrovolnic a hlavního rozhodčího Zdeňka Samce, kterým děkujeme:-) Za podporu turnaje děkujeme také městu Tábor, Asociaci poskytovatelů sociálních služeb, Kuželkářskému klubu Lokomotiva Tábor, firmě Kalas sportswear a Ing. Radce Maxové.

Mgr. Petr Brázda, ředitel, Denní a týdenní stacionář Klíček Tábor-Záluží

Ples v pohádkovém stylu

Hlučín – Jak je u nás v domově dobrým zvykem, také letos jsme připravili tradiční ples v netradičním stylu. Tentokrát k nám 22. února zavítaly pohádkové bytosti v po-

dání našich zaměstnanců, kteří si pro naše uživatele připravili krásné masky. Navštívily nás hlavní postavy z pohádky Mrazík, podívat se přišla beruška, včelka Mája, veselý klaun, pirátka z Karibiku nebo čertice, Ferda mravenec a Červená karkulka. Uživatelé se také vrátili zpět v čase prostřednictvím zábavného kvízu v podání terapeutky Radky, kdy hádali úryvky a znělky z pohádek. O hudební a taneční atmosféru se postaral p. Foltýnek. Uživatelé se zaměstnanci tak svým tanečním krokem zaplnili taneční parket na celé odpoledne. Všichni si pochutnali na výborném občerstvení a s napětím sledovali losování „bohaté tomboly“. Pozdravit nás přišlo vedení města Hlučína, které svou návštěvou přispělo k dobré náladě. Nezbyvá, než poděkovat všem zúčastněným i dobrovolníkům za pomoc a organizaci plesu a těšit se na příští plesovou sezónu.

*Dana Kostřevová
Domov pod Vinnou horou, p. o., Hlučín*

Masopust ovládli „Pepíci“

Kadaň – Krásný, barevný, zkrátka tačkový, jak se na podobnou akci sluší a patří. V loňském roce dominovaly masopustu

v našem domově jedinečné Sestry v akci; pro letošek koncem února obyvatelé ve Věžní rozezpívali „praví a nefalšovaní Pepíci“. „Překonání vysoko nastavenou laťku nebylo vůbec jednoduché. Po týmové poradě jsme zvolili populární převlek za pražského Pepíka,“ usmívá se ředitelka kadaňského Domova pro seniory Lenka Raadová. „Vsadili jsme na dobrou kartu. Znovu to bylo o zpěvu a tak klasické české ‚fláky‘ nenechaly naše klienty v klidu. Vystoupení ve stylu ‚Šlapeto‘ vyšlo na jedničku.“ Pepíkovský nástup byl pouze začátek, celou masopustní veselici včetně soutěží i přehlídky masek si kadaňští senioři opět užili. Svůj velký podíl na skvělé atmosféře měl také MiniBand Petra Baranijaka.

*Zdeněk Moravec, PR a projektový manažer,
MěSSS Kadaň, Domov pro seniory*

Pes jako lék na duši

Praha – Jedno únorové odpoledne jsme pozvali mezi naše klienty canisterapeutku Janu, která jim se svým psem Arnoštem zpříjemnila volné chvíle. Nejprve se zapojili klienti, kteří se sešli společně v kruhu na oddělení a interaktivně se Arnoštovi věnovali. Házeli mu míček, předávali si miskou s pamlskem nebo se s ním jen tak pomazlili. Jedna klientka dokonce překonala svůj strach ze psů (v mládí ji pes pokousal) a s pomocí canisterapie opět našla v tato stvoření alespoň malou kapku důvěry.

Velmi pozitivní účinek měla návštěva psa i u klientů upoutaných na lůžko. Probudil v nich nejen zvědavost a hravost, ale také jim vykouzlil úsměv na rtech.

*Klára Vohrnová, PR a fundraiser,
Domov pro seniory Chodov*

Střípky z domova

Maškarní bál

Dvůr Králové nad L. – V úterý 28. února jsme v Domově důchodců v Roháčově ulici uspořádali tradiční maškarní bál pro obyvatele domova, jejich rodinné příslušníky, přátele i známé. Zaměstnanci vyzdobili jídelnu pestrobarevnými girlandami, balónky i papírovými řetězy. Přijeli také zástupci z dalších zařízení sociálních služeb z Lampertic, Tmavého Dolu, Svobody nad Úpou aj., někteří i v maskách. Podívat se přišly i pracovnice městského úřadu. Někteří zaměstnanci si kostýmy vytvořili vlastními silami, jiní dali přednost půjčovaně. Nechyběla upírova nevěsta, slonice, Červená karkulka, letušky, kouzelník, myslivec, beruška, víly, pirátky, čarodějnice, šéfka nevěstince se svými dámami, klauni a další originální masky. Součástí progra-

mu bylo taneční vystoupení dětí ZŠ Bílá Třemešná. Zlatým hřebem bylo vystoupení pole dance tanečnic Lucie Mackové a Adély Kloudové. Hudební skupina Sešlost pod vedením pana Stříbrného nás k tanci doprovázela až do podvečerních hodin. Byly připraveny zabijačkové hody, takže nechyběly jitrnice, tlačěnka, jelita, ovar a samozřejmě pivo. Kuchařky upekly výborné štrůdlí, které se podávaly ke kávě nebo vínečku. Bál se jako vždy vydařil a odměnou nám byly usměvavé a spokojené tváře obyvatel. Moc děkujeme všem zaměstnancům za organizaci maškarního bálu, protože někteří přišli i ve svém volném čase.

*Mgr. Linda Mocová, sociální pracovnice
Domov důchodců Dvůr Králové nad Labem*

Karetní turnaj

Drhově – V našem domově žijí nadšení hráči karetní hry „Prší“, kteří se pravidelně scházejí a poměřují své síly. Rozhodli jsme se, že v této oblíbené hře uspořádáme turnaj, a aby bylo zápolení napínavější, pozvali jsme klienty z dalších zařízení sociálních služeb. Pozvání přijaly domovy z Pisku, Blatné, Strakonice a Sedlčan. 22. března se zahájení historicky prvního karetního turnaje ujala aktivizační pracovnice Eva Ešlerová. Soutěžily nejen domovy mezi sebou, ale i jednotliví hráči. Pro návštěvníky bylo připraveno malé občerstvení, nechyběla ani kulturní vsuvka, zpěv za doprovodu ky-

tary aktivizační pracovnice Lenky Haider Petráškové. Pro medailisty byly připraveny poháry, diplomy a květiny, pro vítěze láhev vína a dort. Ceny předávala ředitelka DS Světlo Mgr. Milada Chyliková. A jak klání dopadlo? Zvítězilo Středisko Diakonie ČCE – Blanka Písek. Diplom za účast a drobné dárečky obdrželi na památku všichni. Krásné květiny pro vítěze darovalo Květinářství Oáza Strakonice. První karetní turnaj se velice vydařil a díky pohodové a přátelské atmosféře odcházeli účastníci spokojeni a plni nových zážitků z příjemného setkání s klienty ostatních domovů. Jsme velmi rádi, že pozvání všichni přijali, a budeme se těšit zase někdy na shledanou.

*Aktivizační a sociální pracovnice
Domova pro seniory Světlo v Drhově*

XXI. Charitativní ples

Náměšť nad Oslavou – V sobotu 18. března se uskutečnil v náměšťské sokolovně XXI. Charitativní ples Domova bez zámku. Záštitu nad plesem převzal náměstek hejtmána Kraje Vysočina Mgr. Pavel Franěk. Spolupráci na plesě přijalo městské kulturní středisko Náměšť nad Oslavou. K tanci a poslechu hrála brněnská kapela Eremy v čele se zpěvačkou Veronikou Chlupovou. O předtančení se postarali žáci místní Základní umělecké školy a v průběhu večera vystoupila taneční skupina z Březníka. Slovem účastníky provázela Milan Řezníček z Hitrádia Vysočina. Charitativní ples naší organizace má v Náměšti nad Oslavou dlouhou tradici a vstupenky se rychle vyprodají. Jde o příjemnou akci, kde se setkávají klienti, zaměstnanci s rodinami, místní obyvatelé a také dobrovolníci či sponzoři. Velké poděkování patří všem za-

městnancům a klientům organizace, kteří se na přípravě plesu podíleli, a také sponzorům, kteří letos pomohli vytvořit opravdu bohatou tombolu. „Výtěžek z plesu využijeme na kulturní a volnočasové aktivity našich klientů,“ prozradila ředitelka Domova Hana Šeráková.

*Bc. Marek Klement, PR specialista,
Domov bez zámku Náměšť nad Oslavou, p. o.*

Missis senior 2017

Haviřov – 23. března 2017 se v Domově seniorů Haviřov, středisku Helios konal VIII. ročník soutěže Missis senior, letos na téma seriálu „Nemocnice na kraji města“. Do klání se přihlásilo 6 odvážných ze spřátelených domovů. Všechny byly skvěle připravené, objevily se sestřičky, lékařky i pacientka, měly připravené vtípky, scénky a dokonce i „medicínku“. Soutěžící dámy doprovodili nejen zaměstnanci, ale i jejich spolubydliči, kteří vytvořili krásnou atmosféru, a to i za přispění dua Disko Rej, které zahrálo nejen písně ze seriálu. Na soutěžící čekaly tři disciplíny: představení se, vědomostní kvíz a volná disciplína. Je nutno vy zdvihnout skvělý herecký výkon kolegyně

Radky Chodilové, která připravila scénku z nemocničního prostředí propletenou vtípky, které nenechaly jedinou tvář bez úsměvu. Porota se nakonec usnesla, že titul Missis senior 2017 získá Danuše Mikulová z CSS Český Těšín. Cenu Missis senior primátorky Haviřova obdržela Emilie Böhmová ze střediska Luna a Missis sympatie, kterou vybrali diváci – nejspíše pro její mladistvý vzhled v „džínovém“ – se stala Anna Došlová ze střediska Helios. Děkujeme všem zúčastněným, porotě, divákům, hudbě, ale také kolegyním za skvělou přípravu této akce a uživatelkám za přípravu občerstvení. Velké poděkování patří také sponzorům za nádherné ceny, kuchařinkám za úžasný dort a hlavně spolumoderátorce v roli zdravotní sestry G. Kunčické, vedoucí sociálního útvaru.

*Silvie Švecová, ergoterapeutka střediska
Helios, Domov seniorů Haviřov*

**Příspěvky v této rubrice mohou být
redakčně kráceny.**

Dopřejte pocit zdravé pokožky svým klientům

Kosmetika **Menalind professional** pro zralou a citlivou pokožku

Nutriskin Komplex

- přispívá k lepší elasticitě kůže a podporuje její regeneraci

Emulze voda v oleji

- zajišťuje dlouhodobou a hloubkovou hydrataci pokožky

Vyvážené pH 5,5

- nedráždí a nenarušuje pokožku a udržuje ji zdravou

Pro další informace volejte na bezplatnou linku **800 100 333**, navštivte www.hartmann.cz nebo kontaktujte svého obchodního zástupce HARTMANN-RICO.

SPECIÁLNÍ SLOŽENÍ PRO KŮŽI 60+

O krok dál pro zdraví